

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

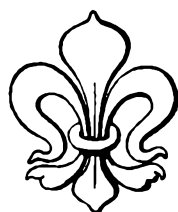
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ODENSE SLAGTERLAUGS HISTORIE

SLAGTERLAUGETS 300-AARS JUBILÆUM

8. AUGUST 1934

Blodig er, Slagter, din Gerning og Ad,
dødsdomt er Dyrer, du henter,
værne det skal du mod Dødsqual med Flid,
husk, Døden en Dag paa dig venter.

Jægeren priser man ofte i Sang,
skønt han som Slagteren dræber.
Slagter! Din Pris vil fåa renere Klang,
naar du ærligt mod Mænsomhed stræber.

ODENSE SLAGTERLAUGS HISTORIE

1634–1934

REDAKTØR
M. K. GUDMUNDSEN
KULTURHISTORISK FORLAG

ODENSE

FYENS STIFTSBOGTRYKKERI (DREYER)
MCMXXXIV

I ALLE KULTURSTATER lige til de allerældste, Historien fortæller om, findes der Forskrifter, der tager Sigte paa at sikre Samfundet gode og sunde Fødemidler, og disse Forskrifter gælder ikke mindst for de dyriske Fødemidlers Vedkommende. -- Man har altid haft en Frygt for, med de dyriske Fødemidler at paaføre Mennesket Sygdomme. Det er dog ikke saa meget bestemte Sygdomme, de gamle Forskrifter omtaler og advarer imod, men mere imod Nydelsen af bestemte Dyrs Kød. De gamle Ægyptere var det saaledes paa det strengeste forbudt at spise Svinekød, af Frygt for Spedalskhed; ligeledes frygtede man for, at Svinemælk gav Anledning til Hudsygdomme. Israels Folk blev -- som bekendt af Mose Bøger -- givet ikke alene Forskrifter for, hvilke Dyr der maatte spises, men ogsaa bestemte Forskrifter, hvorefter Dyrene skulde slagtes. En Del af disse Forskrifter har endogsaa holdt sig til den Dag i Dag

iblandt de ortodokse Jøder, der vaager derover som Trosartikler. I de mosaiske Forskrifter er der en vis Lighed med de ægyptiske, og utroligt er det jo ikke, at Moses tilligemed saa meget andel af den urgamle ægyptiske Kultur har bragt Ægypternes Leveregler, der omfatter Kødspiserne, over til Jøderne.

Af de Forskrifter, der var givet for de gamle Spartanere, synes det, at man særlig havde taget Hensyn til Fødemidlernes Kvalitet i den Hensigt at udvikle Kraft og Energi. Det var saaledes forbudt at spise Kødet af Lam, forinden Lammet alt havde været klipet een Gang. Senere var det endogsaa forbudt at spise Fisk, fordi denne Føde let overgik til Forraadnelse.

De Forskrifter, der var givne de gamle Romere, Kødspiserne vedrørende, synes derimod mere at tage Sigte paa Kødets lette Fordøjelighed og Velsmag. Man regnede endog ufødte Grise, fede Hundehvalpe o. l. for udsøgte Delikatesser, ligesom søde Sager var yndede Ting.

Imidlertid er alle de ældre Forskrifter, der omfatter Kødspiserne, mere eller mindre indhyllede i en af Præsteskaberne fremstillet Mystik og fortabes mere og mere under den mørke Nat, der som Følge af det romerske Despoti og den græske Vellyst bredte sig over Landene, hvor Videnskab og den frie Aandsudvikling blev underkuet og foragtet.

Først da Videnskabens og Sandhedens Lys atter tændes, hører vi noget til Forskrifter vedrørende Kødspiserne. Men skønt de givne Forskrifter mere fri-

gjorde sig fra Munkenes Signen og Manen, vedblive de dog længe kun at omhandle Regler for Kødhandelens Ordning uden at tage særligt Hensyn til de sanitære Forhold. Det er først, efter at Lægevidenskaben forgreuede sig til ogsaa at omfatte Dyrenes Sygdomme, at Talen bliver om sundt og usundt Kød.

Og trods de betydelige Fremskridt, Lægevidenskaben og dens Allægger, Veterinærvidenskaben, har gjort,

er vi dog ikke endnu klar over alle de Forhold, der gør sig gældende mellem Menneskets og Slagtedyrenes Sygdomme. Meget af det, vi den Dag i Dag arbejder med, beror paa traditionelle Overleveringer, der mere eller mindre støtter sig til personlige Opfattelser uden at være bygget paa en ved eksperimentelle Undersøgelser fastslaaet Kendsgerning. Det er kun ad indirekte Vej, vi kan naa frem til Klarhed over Forholdet mellem Menneskets og Slagtedyrenes Sygdomme, thi de eksperimentelle Arbejder forbyder sig selv, taget i Almindelighed. Det er imidlertid ikke Hensigten med dette lille Arbejde her at fremkomme med en historisk Udvikling af Kødkontrollen, hvor interessant dette end kunde være, men kun her at paavise den Udvikling, Slagterhaandværket her i Byen har taget gennem Tiderne og de Vilkaar, hvorunder Lauget har arbejdet, og derved lejlighedsvis at pege paa de Bestemmelser, der tager Sigte paa at forsyne Konsumenterne med godt Kød. -- De Kilder, der staar til vor Raadighed til

dette Øjemeds Opnaelse her i Landet, er de gamle Laugsskraer, kongelige Anordninger, Plakater og Magistratsbefalinger, der i store Træk nærmest maa siges kun at tage Sigte paa en hensigtsmæssig Ordning af Kødhandelen uden at omtale sygt Kød nærmere. Vel er der i nogle af de gamle Bestemmelser flere Gange nævnt *sundt* Kød, men her i Landet er der ikke saaledes som i de tyske Stæders Forskrifter, der omfatter Kødhandelen, nævnt bestemte Sygdomme, der gjorde Kødet uskikket til Menneskeføde og forbød dets Salg. Her i Landet fremkommer saadanne Forskrifter først hen i det 19. Aarhundrede i Lovgivningen om Forholdsregler imod smitsomme Sygdomme iblandt Husdyrene.

I Odense Raadstuebog, der nu opbevares i Provins-Arkivet, findes der under 8. August 1634 følgende Tilføjelse, der retteligst bør gælde for Slagterlaugets Indstiftelse her i Odense. I denne Tilføjelse hedder det:

„Eftersom der icke schall være meere end otte Slagtere her i Byen och til dennem schall bygges her ved Raadhuset fiire Slagterboeder, hvorudi di (och ingen andre) dagligen schall staa med fersk Kiød at selge och det efter den Taxt och Tiids Lejlighed, der Tiid efter anden findendes vorder, hvorpaa altiid een Tavle paa hver Boed schall ophænges.“

Ved samme Lejlighed blev det omtalt, at Bønderne i Tiden fra 10. Oktober til 6. December maatte indføre Kød til Torvet i hele Fjerdinger, Sider eller Kroppe.

Efter „kgl. Majestæts naadigste Forordning“ blev der af Byens Borgmester og Raad under 20. August 1634 fastsat følgende Takst for Viktualier:

1 Skilling Hvedebrød eller Simle skal veje 9 Lod.	
1 Skilling Sigtebrød skal veje 12 Lod.	
1 groft Brød for 4 Skilling skal veje.....	6 Bismemark.
1 Tønde Øl af 6 Skp. Bygmalt	3 Slettedalere.
1 Tønde Øl af 4 Skp. Malt	3 Daler.
1 Mark ^o) røget Flæsk	3 β
1 -- Smør	3 β
1 -- fersk Oxekød eller fedt Nødkød	4 Alb.**)
1 -- fersk Lammekød	1 β
1 -- tør Bergfisk	3 β
1 -- saltet Fisk	2 β
1 -- tør Graasej	2 β
1 -- saltet Graasej	1½β

Under 3. Oktober 1634 fik Lauget mere bestemte Forskrifter, hvorefter det havde sig at rette, hvilke i Raadstuebogen er saalydende:

„Eftersom tilforn, tilforn er samtykket och for got anseet icke flere end otte Slagtere herudi Byen at stedis, som dertil og hver Dag schall enten fureskrifves eller dieris Middell sidde i di dertill nu nybygde Boeder her ved Raadhuset och selge fersk Kiød eftersom Taxten dennem tillholder. Da hafver efterskrevne samtlige: Hans Nielsen Slagter, Niels Andersen Hunderup, Niels Dim, Christen Andersen, Jørgen Jensen, Jens Hansen, Albiert Slagter och Anders Høyby dennem dertill præsenteret saa och blefve antaget, at di och aldeles ingen andre her vid Byen mue vid Mark eller pundevegt selge nogetsomhelst enten Flæsk eller Kiød være sig hvad det være sig kand, eller med

saadant Slagterig nogen viidere Rettighed at hafve med Bønderne som altid Zædvanligt fersk Kiød hidtill Byen paa Torvet førende vorder. Dog det udi allmindelig Slagteriid. Nemlig fra denn 10 Octoberis och til denn 6 Decemberis, som tilforn saaledis er samtykket och forordnit, og icke flere findes om Torfvitt, hvilke fureskrifne Slagtere blefve befallit, at di schall rette dennem efter nu paa førstkommendis Mandag otte Dage een hver ved den Boed, som dennem nu vid Lod er tillfalden, at findis med fersk Kiød at selges. Och det for den Priis, Taxten, som forbermelt, om formelder, och schall alle Vegtloddere, hvorvid di selger her paa Raadhuset, lignis och stemplis. Och efter den Tid schall det alle andre huserende Slagtere være formindt nogit fersk viedere eller anderledis end forbermelt om at slagte eller selge. Eftersom Slagterne derpaa viedere Artikler, och Laugsskraa schall blifve meddelt.“

I Aaret 1667 begærede Slagterlauget en Mand af Borgmester og Raad udmeldt, til hvem de kunde holde sig, naar noget paakom i Lauget, hvorom Raadstuebogen indeholder følgende:

„Eftersom Slagterlauget hafver begieret een Mand af Borgmester och Raad meddelt, som de kunde søge til, naar noget forefaldt udi Lauget som Bisidder, saa blef Willum Jensen anordnet sig det at paatage, efterdi hand ickun forhen hafver Snedkerlauget, som er faa Personer.“

Aaret efter er Slagterlauget vokset med 3 nye Medlemmer, og i Raadstuebogen findes der under 10. April 1668 følgende Tilførsel, der er en Art Laugsskraa:

„Efterskrefne blev af Samtl: Borgmester och Raad meddelt samtl: at være udi Slagterlauget, nemlig: 1 Mads Knudsen, 2 Lars Hansen, 3 Svend Jørgensen, 4 Niles Kragh, 5 Anders Hansen, 6 Niels Gierdsen, 7 Hans Nielsen, 8 Hans Busch, 9 Maren Møllers, 10 Peter Christensen och 11 Rasmus Muncke, och efterdags at holde rigtig med Slagterlauget och *contine* at holde Kiød udi Slagterboeder, efter den Taxt af Øvrigheden derpaa gifvet vorder, och Slagterboederne strax paa Mandag førstkommende dermed at forsiune udaf det, som *sundt och got* kand være, Oxekiød, nøds Kiød og Lammekiød, hvilke och Slagtere, som holder Kiød udi Boeden, mue lade Kiød ombære, naar di dermed reenligen omgaaes, udi godtfolks Huuse. Naar de dermed reenligen omgaaes og det ey høyere end Taxten at selge end det udi Boden och mue ingen anden falde dem i deris Slagterlaug enten uden Portene at kiøbe eller med Kiød at selge at omgaaes, med mindre første Gang hvis Kiød de med omgaaer schall være forbrudt til Hospitalet. Komme de anden Gang da det halfve Kiød til Hospitalet og det andet halfve til Lauget och een Rixoert til Kongen och Byen. Kommer de tredie Gang de straffes for Ulydighed efter Recessen.“

Om det Slagterlaug, der saaledes ved Magistratsbeslutningen af 8. August 1634 og 3. Oktober 1634 blev indstiftet, har haft nogle særlige Forskrifter med Hensyn til Optagelser og Afgifter i den Anledning, har jeg intet fundet om; antagelig har der været betalt Laugsafgifter som i de øvrige Laug, men disse Afgifter er rimeligvis nærmere bleven bestemte ved Forordningen af 23. December 1681 „om Laugene udi Kiøbstæderne i Danmark oc Norge“, hvor der i § 2 bestemmes følgende:

^o) 1 Mark gjaldt i de Tider ½ ø. eller rettere 16 Lod Sølv. ^{**}) Alb. var Betegnelsen for en Hvid og er udledet fra det tyske „Weissfenning“, ein „Heller“ og det lat. „Albus“. Møntens Værd var 1/8 Skilling.

„Naar nogen sig hos Magistraten hafver indgivet, at hand et Handverk lært hafver oc sig dermed vil ernære, skal hand for sin Indtrædelse ey gifve meere end 2 Lod Sølf til det Laugshuus, som hand hører under, hvis de nogen Huus eyer, og hvis de ingen Huus eyer, da til saadant Huuses Leye 4 Lod Sølf, til samme Laugs Oldermænd 2 Lod Sølf, til de Fattige af samme Laug 2 Lod Sølf oc til Raadstueskrifveren for Indskrivelse 1 Lod Sølf.“

Til Forordningen af 23. December 1681 slutter sig endvidere Forordningen af 6. Maj 1682 „om Handverkssvende og Drengene udi Kjøbstæderne“, der satte disse Folk i et nøje patriarkalsk Forhold til Mesteren, et Forhold, der i de fleste Kjøbstæder her i Landet har holdt sig indenfor Slagterhaandværket fremfor de øvrige Haandværkslaug og vist næppe til Skade. — I Slagterhaandværket staa Svenden og Drengen i et nærmere og mere afhængigt Forhold til Mesteren end i andre Haandværk, selv om de ikke, saaledes som Forordningen bestemte, skulde være hjemme Vinteraftener Kl. 9 og Sommeraftener Kl. 10, „saa Mestrene kunde hafve deres Døre lukte“.

De saaledes af Magistraten i 1634 og senere 1668 givne Forskrifter for Slagterlauget har vistnok været de eneste Forskrifter, Lauget har haft, indtil Christian den Femtes Laugsartikler udkom 5. Maj 1683, der, som det fremgaar af samme, havde til Hensigt at ophæve de Misbrug, der havde indsneget sig i Laugene. Skønt det ikke af særlige Dokumenter fremgaar, at Lauget ved Laugsartiklerne af 1683 har faaet en fastere Organisation, saa har Artiklerne dog bevirket, at Lauget havde faaet anskaffet en Lade, der endnu er i Behold og bærer Aarstallet 1684 samt en paamalet Stud og et Faar.

Laugsprotokol eller Regnskabsbøger før 1749 findes ikke iblandt de i Laden opbevarede Dokumenter, kun den før citerede Forordning af 1681 og Laugsartiklerne er opbevarede, disse er saalydende:

SLAGTERLAUGS-ARTIKLER

Vi Christian den Femte, af Guds Naade, de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsten, Stormarn oc Dyttersken, Grefve udi Oldenborg oc Delmenhorst. Gjøre alle vitterligt: At eftersom Vi Allernaadigst for got oc raadsomt hafver befunden adskilligt udi Laugene, saavel her udi Voris Konge-Residentz Stad Kjøbenhavn, som ofver alt udi begge Vore Riger Danmark oc Norge (som til Misbrug oc adskillige Inconvenientzier kunde gifve Anledning) at afskaffe. Oc til den Ende, for hvert Laug især nye Artikler at lade forfatte: Hafver vi allernaadigst forundt oc gifvet. Saa som Vi oc hermed forunder os gifver *Slagterne* efterskrefne Artikler; Hvorefter de sig Allerunderdanigst skal rette og forholde; Og ey efter denne Dag understaa sig nogen nye Vedtegt eller anden Anordning imellem sig selv at gjøre, saa fremt de icke derfor vil stande til rette, oc straffes som vedbør.

1.

Ingen maa sig her i Kjøbenhavn oc Christianshavn af Slagteriet ernære, førend hand hafver taget sit Borgerskab og er i Slagter-Lauget indskrevet, undtagen dis toe, som maa tilladis i de nye Boder, den ene af Baadfolckene, og den anden af Tøyghuusset, som Admiralitetet hafver begge at anordne; Forseer sig nogen anden herimod, bøde første Gang fiire Rixdaler, Anden gang dobbelt saa meget, oc tredie gang straffis paa Kroppen.

2.

Slagterne skal hafve en Oldermænd,*⁾ som samme sit Embede i toe Aar skal forestaa, oc naar nogen afgaar, Da skal samtlige Laugs-Brødre ved fleeste Stemmer tre af deres Middel Magistraten paa Raadstuen foreslaae, ud af hvilcke de hafver en at anordne, som dennem siunes best oc dyctigst der til at være; Mens dersom ingen af de Tre foreslagne dennem anstaa, Da maa de en anden, som de best cracter, dertil besikke.

3.

Oldermanden skal alle de gamle oc unge Laugs-Brødre, som nu Borgere ere, oc Haand-Vercket bruger, saa oc dennem, som herefter i Lauget begierer at indtagis, ved Nafn lade antegne, saavel som oc hvor de boer, paa det hand disbedre dennem kand vide at finde, naar enten noget udi Voris eller Byens Ærinde forefalder at forrette, Eller oc naar de nogen, som icke til Slagter-Lauget er berettiget, eller som imod denne Voris Allernaadigste Forordning dennem kunde Indpas gjøre, vil eftersøge, Hvilket paa det, det des bedre kand exequeres, skal det være foreskrefne Oldermænd tilladt, fire Laugs-Brødre at udnefne, som skal være berettiget til, med hannem oc en af Underfogderne, foreskrefne u-berettiget at udsøge, oc af dennem oppeberger den i første Artichel ommeldte Straf: Men hvis de den icke strax betaler, maa de uden nogen Henseende til deris Jurisdiktion, hvor de antreffis, henføre dennem i Stadens Arrest-Huus, indtil de Bøderne betaler. Oc skal bemeldte fire Slagtere, som Oldermanden i saa maader der til sig tager, hver sjerding Aar forløfves, oc andre i deres sted igien af hannem nefnis, som samme Ærinde skal forrette indtil det ordentlig i Lauget er omgaaed.

4.

Slagterne skullé deres Laug saaledes vedligeholde, at icke udi Slagterboderne nogen tid fattes, fersk og saltet Oxekjød, fersk Kalvekjød, Lamme- og Bedekjød, fersk oc saltet Flæsk og Ister som kan cractis godt og forsvarligt. Oc maa ingen Oxer eller Nødder slagtes, oc i Boderne skal holdes, des slagtet Krop jo veyer i det mindste 18 Lispund, oc en slagtet Kalf tre Lispund. Til hvilcket at veje, Slagterne ved deres Boder skal forsikke sig en Skippund Vægt, efter den Anordning, som Magistraten derom gjørendis vorder, Hvormed i forefaldende Tvivl det slagtede Kjød kan

* Disse Oldermænd, der udnævntes af Magistraten, blev edfæstede paa Byens Raadhus, hvilket som Regel fandt Sted hvert andet Aar.

veyis; Forseer sig nogen herimod, med mindre Øxe oc Kalfve, end her ofven er meldet, at selge, eller oc Koe- oc Qvie-Kjød, iblandt Oxekjød at fal-holde, bøde første gang det bevises, Sex Slette Daler, halfparten til Angifveren, halfparten til Børnehuset, Anden gang dobbelt, og Kjød det hver gang confisqueret; Tredie gang forbydes hannem i tre Maaneder at slagte, og hans Boed saa længe at tilluckis.

5.

Paa det oc en hver kand bekomme hvis hand til hans Huusholdning oc fornødenhed kand behøfve, Skal Slagterne tilforpliet være, Oxek-, Kalfve-, Lamme- og Svine-Kjød i Punde-tal at udselge efter nestfølgende *Taxt*: Bryst-stykker, Høj-Rifben af Oxekjød, betales Pundet 3½ Skilling, og huggis det første efter Oxens storlighed, dog saa at hver stycke ikke veyer ofver 10 Pund: veyer de mere, da betales det øfrive 3½ Skilling Pundet; Høy-Rifben skal Slagterne være forpliet efter Kjøberens Villie at udhugge, Dog icke Støcker mindre end Sex Pund; Ald resten af Oxen selgis 3½ Skilling Pundet, Oc vil nogen hafve heel fjerding, da betales Pundet 3 Skilling; Mens i Septembri oc Octobri, da betalles Bryst-stykker oc Høy-Rifben Pundet 3½ Skilling, Oc ald Resten 3 Skilling Pundet. Saltet eller sprenget Oxekjød selgis ligesom fersk, Dog intel af den Slags maa af Slagterne selgis, som hafver ligget mere end sex Dage i Salt; Mens røget Kjød betalis en Skilling høyere end fersk eller grønsaltet. Skal oc Slagterne være forpligtet i hvad Aars Tid det oc er, at hugge Fremfjerdingen af Kalfve-Kjød, oc selge det i Pundet, til hvem det er begierendes, at sex Skilling Pundet Brystet oc de beste Stycker; Veigrer de sig i det at hugge, eller oc at de meere begierer, end forskrefvet, bøde 4 Rixdaler. Spæde Lam selger Slagterne som de best kand, uden Vægt, men stort Lamme-Kjød, naar de det hugger, oc i Punde-tal sælger, skal dennem betalis fra St. Johannis til Martini 3 Skilling Pundet, og siden fire Skilling; Fersk Svine-Kjød, naar ingen Olden er, da Pundet 3 Skilling; *Befindis nogen, befængt eller selfdødt Qvæg at fallholde, hafve et half hundrede Rixdaler til Børnehuset forbrudt.*

6.

Skal det oc Slagterne i Lauget og deris Svende alleene tillades, Øxen og stort Qvæg her i Staden at slagte. Oc skal dennem betalis for en fuldkommen Oxek at slagte, i sønderhugge, salte oc nedlægge Toe Marck; For en Koe eller ung Nød, i lige maade 1 Marck 8 skilling. Men skal de gjøre Hoved, Callun oc Fødder reene, da gifves dennem en fjerde deel mere; Oc gjør de det ey forsvarligen, Da Mester-Slagteren self at svare der-til, Oc meere maa de icke tage, eller for deris Arbejde, under fem Rixdalers Straf; men kand Slagterne icke strax forskaffe Folck at slagte, da maa den som dem behøfver, dertil bruge hvem hand vil.

Eftersom Slagterne ere forpliet til, ofven skrefne slags Kød altid i deris Boder at hafve i beredskab, oc

der endnu fire Boder i ny Kjøbenhavn af Magistraten skal indrettes; Saa skal det oc alle oc en hver være forbudet at udstaa paa Torffvene eller fall holde i deres Kieldere oc Huuse færsk eller grøn-saltet Oxekjød, færsk Lamme-Kjød, eller Kalfve-Kjød, færsk Svinekjød; Hvorimod igien ingen uden de som paa Torffvene eller andre Stæder paa Gaderne udstaar, maa saltet oc røget Oxekjød, oc saltet Svine-Kjød fall holde under des forbrydelsi til Børnehuset. Iligemaader skal det oc alle oc en hver være forbudet, noget slagtet Kjød i Huusene at ombære, under Vahrenis forbrydelse til dendt dennem antaster, oc des foruden at bøde til Børnehuset Tive Marck, Oc lige Straf skal den gifve, som med dennem handler, dog en hver tilladt at selge alle Slags saltet Kjød i Tøndetal, og ud af Tønder, saavel som oc røget Flæsk; Item en hver oc for sin egen Huusbehof u-behindret at maa lade slagte.

8.

De tvende Slagtere, som af Admiralitetet i de nye Boeder blefne anordnet, skal af bemeldte Admiralitet derom gifves skriftlig Attester, hvilke de til Stads Magistraten skal præsentere, at de hos dennem kand ingeskrifnes oc tegnes, paa hvilke stæder de udstaar; Oc skulle begge bemeldte Slagtere, saavidt Lauget angaar, oc Slagteriet vedkommer staae under Lauget, oc alle Trætter, som sig deraf reyscer, skal af Magistraten decideris og paakiendis, Men videre hafne de ey med Staden at gjøre.

9.

Skal det alle i Lauget være tilladt, ofver alt her i Danmarch at maa sig tilforhandle feede Øxen oc andet Qvæg som en hver til sin Nærings Fortsættelse kand behøfve, saa viist som dennem os i Recessen oc i Voris allernaadigste Forordning af den 27de December An. 1681 dennem bevilgis, Nemlig af de sig dennem tilforhandler af dem som Øxene at stalde ere berettiget fra Martini til 1ste Junii, oc sig med dend selgendis Benus forsiuner, som med Consumption eller Accisie-Boden skal fra sig lefvere, at der af kan eractes, om de sig efter Forordningen hafver forholdet; Til hvilken ende de skal ved hver Maanedes udgang, indgifne een Extract i Politi Commissionen hvor mange Øxen een hver hafver slagtet, Oc hvis hand det icke efterkommer eller u-rigtig angifver, da maa hannem icke bevilges, i tre Maaneder sig ved Slagteri ernære, oc desforuden betale 10 Rixdaler til straf for hver Oxek til Børnehuset.

10.

Hvem herefter sig ved Slagteri vil ernære, skal først tjene hos een Mester i Lauget i tre Aar, hvilket hand skal beviise med hans Lærebref, førend hand i Lauget maa blifve indskrefvet, Dog skal de som hafver tjent paa Kongens Orlogs-Skibe for Kocke, og de som hafver slagtet paa Kjødhavene i Island, saa oc de tvende som Admiralitetet i de nye Boeder anordner, derfor være forskaanet.

11.

Hvilcken Slagter som fæster nogen Svend, hand skal een skriftlig Contract derom lade forfatte, oc derudi indføre, paa hvad Vilckor hand hannem antager.

12.

Dend Slagter, som sidst i Lauget indkommer, skal efter Oldermændens Sigelse Lauget betjene, oc naar Voris, Byens eller Laugets Nødvendige Ærinde forefalder, da Lauget tilsiges. Findis hand u-villig eller forsømmelig, bøde hver Gang fiire Marck, til de fattige i Lauget: Mend bliver hand siug, eller er udi lovligt Forfald, da dend som nest for hannem i Lauget er indkommen, at tjene, som for bemelt, indtil dend anden self igjent sin Gjerning kand forrette; Mend dersom fleere paa een Tid indtages, skulle hver af de som for saadant U-mage vilde forskaanes, betale til Laugets Fattige oc dends belønning, som Lauget skal betjene, fiire Rixdaler.

13.

Dend Laugs-Broder, som vorder tilsagt for Oldermænden at møde i de Ærinder, som Voris allernaadigste Forordning af dend 23. December 1681 ommelder, oc hand icke møder, til det Klockeslet hand tilsiges, bøder 12 β til Laugets Fattige, bliver hand borte een half Time ofver Tiden, bøde 24 β . Men bliver hand een heel Time eller slet borte, bøde tredobbelt, uden hand kand beviise sig at hafve haft lovligt og tilbørligt Forfald.

14.

Hvilcken Slagter i Lauget, som rejser her fra Staden, oc tager sin Bopæl i een anden Kjøbstad eller paa Landet, oc bliver Aar og Dag borte, oc hand der icke før hans Bortrejse hafver haft med Magistraten oc Laugets Minde, da maa hand, om hand her hid igjen kommer, icke søge sit sted Lauget, førend hand Magistraten oc Lauget hafver tilfreds stillet.

15.

Naar nogen Slagter ved Døden afgaar, da skal det være hans efterladte Hustru u-forment paa lige Vilckor, som forbemelt, i Lauget at forblifve, oc Slagteriet med Svenne oc Dreng at fortsætte, saa længe hun sig i sit Enkesæde Erligen forholder.

16.

Naar nogen Laugsbroder, hans Hustrue, Barn, Svend, Dreng eller Pige ved Døden afgaar, Skal Oldermænden lade ved dend yngste Mester tilsige saa mange af Lauget som behøfvis, efter ordentlig Omgang, at bære Liget til Jorden. Er der nogen, som for alder og Svagheds skyld icke kand bære, da maa de forbigaaes; Hvo ellers herimod gjør, oc sidder ofverhørig, bøde hver gang Een Rixdaler til Laugets Fattige.

17.

De Bøder, som i Slagter-Lauget udgifves, oc icke her expresse til andet erlagt, skal Oldermænden oppeberge, oc dennem forvare i Laugets Fattiges Bysse, hvoraf siden til de nødtørftige, naar fornøden gjøres, skal anvendis.

18.

I det øvrige, saa vit som expressi i disse Voris Slagterne gifne Laugs-Artikler icke ere ommeldet, forholdes efter Voris om Laugene gifne Forordning af dato dend 23 December 1681. Oc hvad Svenne oc Dreng indkommer, da efter dend om dennem udgifne almindelig Forordning af dato dend 6 May 1682. Thi biude Vi hermed oc befale Præsidenter, Borgmestere oc Raad, samt Byefogdere i alle Vore Kjøbstæder, som disse Articler under Voris Cancelli-Seigel tilskickel vorder, at de derofver alvorligen holder, oc dennem paa behørige stæder til alles Efterretning strax lader læse og forkynde. Gifvet paa Vort Slot Kjøbenhavn dend 5 Maj Anno 1683.

Under Vort Signet
Christian.

Laugsartiklerne af 5. Maj 1683 i Forbindelse med Forordningen af 23. December 1681 har vistnok bragt noget mere Orden i Slagterlauget, end der tidligere fandtes; dog savnes der lige indtil 1749 paalidelige Oplysninger om Laugets Sammenkomster, eftersom der ikke før nævnte Tidspunkt er ført eller opbevaret nogen Laugsprotokol. Magistratsforhandlingerne indeholder kun de regelmæssige Oldermændsvalg, og vi er derfor afskaarne fra at fremsætte noget væsentligt om Laugets indre Forhold udover det, der fremgaar af gamle Reskripter og Plakater.

I Slutningen af det 17. Aarhundrede lader Lauget officielt høre fra sig i Form af en Klage til den „Velædle og Velbyrdige Herr Justitsraad og Politimester Højgunstige Patron“, i hvilken Klage Lauget drager til Felts mod de frie Slagtere, der har Bopæl udenfor Byen, og særlig Rytterslagterne, der omkring paa Landet, hvor de er indkvarterede, „ikke alene oprette Slagterier og indsniger Kjødet her i Byen og ikke engang svarer kgl. Majestæts allernaadigste Consumption deraf“, ligesom der ogsaa i Byen fandtes flere militære Personer, som opkøbte det Kød, der saaledes førtes til Byen, og igen udsolgte det „vi andre Slagtere til største Fordærv og Skade“. Ligeledes klagedes der over, at sjællandske Slagtere kom her paa Landet og opkøbte „adskillige Slags Kvæg hos Bønderne“.

Klagen er undertegnet:

Velædle og Velbyrdige
Herr Justitsraad og Politimesters
ydmygste Tjenere.

Odense d. 21. September 1698.

Paa samtlige Slagter-Laugets Vegne
Anders-A. A. S.-Andersen. *Lars-L. K.-S.-Knudsen.*

Den daværende Politimester *C. Busch* gav Slagterne Medhold i deres Klage og befalede, at det saaledes ulovligt indførte og i Byen ombragte Kød blev at konfiskere til Fordel for Slagterlaugets Fattige.

Atter er her en aaben Plads, hvorom Laugets Skrifter intet fortæller; først 1722 synes der at have været en

meget alvorlig Sag mellem en Laugsmester og det hele Laug, idet bemeldte Laugsbroder 9. Februar 1722 paa stemplet Papir til Takst 24 β har afgivet følgende Erklæring:

Velærede goede Venner
samtl. Laugsbrødre og Mestre udi det lovlige
Slagter-Laug her udi Odense!

„Som jeg underskrefne af mine kiere Laugsbrødre er justitsset til Ottense Byeting for nogle Skelds, ærerørige og u-bequemme Ord jeg dennem imod for kort siden skal have bebyrdet udi Vognmand Søfren Winters Huus her udi Ottense. Saa kand jeg med ald Sandfærdighed herved tilstaa, at samme af mid udi Drukkenskab udtalte Ord icke med Forsæt er sket, hvorfor jeg herved erklærer og tilstaaer ej noget paa samtlige mine med-Brødre udi Slagter-Lauget eller deres, haver at sige, men i alle Maader kiender dennem for gode, erlige christelige Folk, og bedes de forlade og eftergive mig min Fejl og Forseelse, som mod dennem, udi i mit Drukkenskab sket er. Desforuden betaler jeg denne Sags Forliig med 4 Mark til de fattige og 3 Rixdaler til Omkostninger.

Melchior Rehart“.

Denne Erklæring afgiver en ganske god Illustration til den Respekt, Lauget var i Besiddelse af i de Tider, i Særdeleshed ved den smukke, broderlige og venlige Tiltale, hvormed Erklæringen begynder, en Talemaade, der i de Tider holdtes højt i Ære, og som rimeligvis var godt egnet til at give de yngre Laugsbrødre, Svende og Drengene en sømmelig Respekt for Laugets Autoritet, noget, vor Tid ikke er særlig rig paa.

I Aaret 1727 geraader Lauget i en ret indviklet Sag i Anledning af, at nogle fattige Koner: Anders Skræders Kone, Karen Vaagekone og Sophie Æblesælgers Datter Dorthe, der tværtimod „Vor kgl. Mayestæts Befaling“ af 2. Marts 1725 havde købt Kød af Rytterslagterne til „Præjudice og Fornærmelse for Slagter-Lauget“. Under Proceduren blev det bevist, at de to indklagede Kvinder tilligemed Zacarias Skræders Moder havde købt Kød af Garnisonens Slagtere. Ihvorvel den „ulovlige“ Handel kun drejede sig om nogle faa Pund Kød --- en havde kun købt for 4 β en anden for 6 β og Zacarias Skræders Moder for 12 β , saa blev de dog af Retten kendte skyldige; men da de befandtes at være fattige Folk, „bør de for Bøde fri at være“. For det ulovlige Forholds Skyld maatte de dog betale Sagens Omkostninger, for Zacarias Skræders Moders Vedkommende med 10 Mark og de to andre med hver 6 Mark, ialt 3 Rdl. og 4 Mark. Men for den fastsatte Mulkt, 2 Rdl., der var bestemt at skulle erlægges for ulovligt at have handlet med Rytterslagterne, blev de altsaa fritagne.

Den Ufred, som de saakaldte Rytterslagtere afstedkom, synes i en lang Aarrække at have voldt Slagterlauget mange Bekymringer og affødte idelige Klager, dels til Raad og Politimester og dels til Kongen. I Aaret 1737 tilgik der Lauget følgende kongelige Bestemmelse som Svar paa en indsendt Klage:

Fredericus Kvartus.

„Vor synderlige Gunst tilforn, Eftersom Laurits Knudsen, Oldermænd for Slagter-Lauget udi Vor Kjøbstad Ottense, paa egne og Laugets vegne, for Os allerunderdanigst klageligen haver andraget, hvorledes Endel der i Byen af Os elskelige Oberst Schuborts allernaadigst anførte Regiment indkvarterede Ryttere, tvertimod Vores den 22de April 1721 allernaadigst ergangne Befaling, at Borgerskabet der i Byen skal være forbuden at købe Kjød af de Militairiske, hvilke og skulle entholde sig fra, hverken under haanden eller offentlig at sælge Kjød til Borgerskabet, skal foretage sig at slagte, og alle Slags Kjød baade offentligt og hemmeligt, til Borgerskabet ombære og forhandle. Vii og af din derom til Os indkommne allerunderdanigste Erklæring, have fornømt, at endskjønt Du tilforn, da Slagterne i afvigte Sommer besværgede sig derover for dig, og du havde befunden, at Regiments Slagterne icke allene slagtede sterkere, end det ganske Laug, medens og baade omløb med Kjød at selge, sligt bemeldte Oberst Schubort haver tilkendegivet, som og straxen skal have føyet dend Anstalt at Regimentets Slagtere icke maatte lade Kjød ombære at selge, cy heller selge noget til Borgerskabet, skal uagtet alle de alvorlige formaninger som i dette Fald er skeed. Hvis den indsnigende misbrug til Slagter Laugets Skade endnu nafnlig gaar i svang, saaledes: at offentlig Rytterslagterne nu icke maae lade omløbe med deres Kjød at selge, Borgerskabet da haver paa fundet ved deres Indkvartering at lade dennem tilkjøbe, hvad de af fersk Kjød behøver, saa at Slagter Lauget derover merkelig skal medtages! thi er efter slig Beskaffenhed hermed Vores allernaadigste Villie og Befaling, at Du Dicterer een billig Mulkt for de Borgere, som tvertimod fornønte Vores allernaadigste Befaling af 22 April 1721 endten køber eller under Haanden lader købe slagtet Kjød af Rytterslagterne. Du haver Os ellers strax allerunderdanigst at referere, at Du denne Vores allernaadigste Ordre haver bekommet. Dermed staaer Vor Villie. Befalendes Dig Gud. Skrevet paa Vort Slott Frederiksberg.“

Den 2 Martz 1725.

Under Vor Kongelige Haand og Signet

Frederik R.

C. Mönnichen.

Denne kgl. Befaling er tilgaaet Hans Excellence, Geheimeraad og Rytterbefalingsmand, Herr *Christian Sehestedt* til Raunholt, der i en Skrivelse til „det Velædle og Velviise Borgmester og Raad, dateret Raunholt den 30te Marts 1725, dikterede en Mulkt for Overtrædelser: første Gang 2 Rdl., anden Gang 4 Rdl. og tredje Gang at vorde tiltalt som den, Hans Kongelige Mayestæts allernaadigste Befaling overtræder.“

Befalingen og den fastsatte Mulktbestemmelse blev ikke alene forkyndt for de Borgere, der søgte Raadstuen, men blev ogsaa ved Plakaters Opslag paa Raadstuedøren og over Slagterboderne bekendtgjort, for at ingen skulde undskylde sig med Uvidenhed.

Efter at en slig „Kongelig Befaling“ var udgaaet, skønnes der en Tid at have været Ro i Slagterboderne, men ikke desto mindre synes Laugsvæsenet i denne Periode at være i Forfald eller Uorden, thi i 1740, den 26. Januar, udkom følgende Befaling:

„Christian den Sjette, af Guds Naade o. s. v.

Vor synderlige Gunst tilforn, som vi af den 2den April afvigte Aar allerunderdanigst indgaven Relation allernaadigst

digst hafver ladet os referere, hvorleedes, deriblandt Handverkere i de smaa Kjøbstæder udi det dig allernaadigst anfortroede Fyens Stift, skal være een særdelis Uorden og Misbrug, som sig tildelis skal hafve indsnaget: 1. ved det af øverigheden paa adskillige Steder samme Steder, af egen tiltagne Autoritet, skal hafve oprettet Lauge, som nu øfves, lige saa fuldkommen som andre af Os eller Vore for fædere allernaadigst bevilgende og stadfæstede Lauge. 2. at der i bemeldte Kjøbstæder skal hafve nedsat sig adskillige profestioner som ingen Lauge, hafver og 3. at der skal findes handverkismend, som hafver indgifvet sig i Lauge, anden stedes hist og her, saa vel uden som inden provintsen, samt at der skal være de, af en profestion og udi en Bye som ere indtraadte udi hver sit Laug. Da paa det at en Lighed og goed Orden imellum disse Handverkere kand indføres, og paa det at Voris til den Ende allernaadigste ergangne Resolution af 26 Marts 1738, hvorved det i alle Maader bør have sit forblivende desto bequelligere kand vore iværksat, saa er hermed Vores allernaadigste Villie og Befaling: 1. alle de ved hvis Laug af øverigheden bevilgende, men ey af Os allernaadigst befestede Lauge, sig straxen under Odense Lauge skal begive. Dog ville Vi allernaadigst, at deslige Handverkere, for Mesterstøcket at gjøre, saavelsom skrifverpenge og andere Anera ved indtrædelsen at være, aldeles maa være forskonnede. 2. bør de uden Laug værende Handverkere ligeledes strax udi bemeldte Odense Lauge indtræde og for mesterstøcke at gjøre i lige maade at være forskaanede, ligesom Vi og allernaadigst vilde at de, for, de udi forordningen, af 23 December 1681 dends 2 Artikels fastsatte Afgifter maae være befriede og i det sted icke bør betale videre end et halft Lod Sølf til Laugs Huusets beste, $\frac{1}{2}$ Lod til aaldermanden, 1 Lod Sølf til den af øverigheden Udnevnte, som er og bør være tilstede ved Samlingen, og endelig et $\frac{1}{2}$ Lod Sølf til Raadstueskrifveren. 3. ville Vi ligeledes, at de Handverkismend, som hafver begifvet sig i Lauge hist og her, saa vel uden som inden Provintsen, stragx i Odense Lauge skal indtræde, dog uden mesterstøcke at gjøre, eller at svarre videre ind half i mod hvis de aldels uden Laug værende Handverkere efter forre-gaaende 2 Post allernaadigst ere anførte at skal betalle og endelig 4de at som bemelte forordning af 23 December 1681 allernaadigst befaller, at noget vist til Laugets fattige skal betallis, saa ville Vi allernaadigst, at det som saaledis af mester og svenne nu og i fremtiden erleggis skal, til cet hvert steds handverkeres fattige betallis, og hafver du her udinden der paa at see, at denne Voris allernaadigste Befaling, angaaende dissii Handverkere stragxen vorder i Værk sat og den fornødne Anstalt i saa maader forføyet.

- Der med skee Vor Villie, befallende Dig Gud, skrefvet paa hvort Slot Frederiks-Berg den 26 January 1740. Under Vor kongl. Haand og Ziegenet.

Christian R.

H. v. Schulin. C. Benzon. Demierciere. O. Thott.

Befalling til Geheimeraad og Stiftsbefalingsmand Sehestedt ångt, at de udi Fyens Stiftes smaa Kjøbstæder uden Laug Værende Handverkere i Odense Laug sig skal begive."

Skønt denne kgl. Befaling tager Sigte paa Laugsforholdene i Almindelighed, har den sikkert været medvirkende Aarsag til den Reform, der blev indført i Slagterlauget 1749, at Lauget fik en autoriseret Protokol.

Som en Illustration til Forholdene 1744 skal her anføres en fra „geheim. occ. og commers collegiet“ ved C. v. Berkentus og O. Thott rettet Forespørgsel til

Stiftsbefalingsmand, Hans Højgrevel. Excell. Greve Rantzau, hvori der forespørges: 1) Hvilken Pris Slagterne her i Byen have betalt for Parret af gode og forsvarlige Staldoxer fra Michaelis til Forespørgselsdagen den 25. Maj 1744, 2) hvad en saadan Stud kunde veje i ren Kødvægt, 3) om Slagterne tilhandlede sig slige Okser, eller om de tilhandlede sig middelmaadige Okser, og hvad saadanne kunde veje, og hvilken Pris de bleve betalte med, og om hvilket Forraad der fandtes af slige Staldøksne.

Paa denne Forespørgsel lader Slagterlauget svare:

„I underdanigst Følge højstbemelte Hans Højgrevelige Excellences Ordre bliver af os underskrevne samtlige Slagtere udi Odense herved meddelt følgende Efterretning:

1. har vi for Parret af gode og forsvarlige Staldøxen fra sidst afvigte Michaelis til Dato, betalt Proprietære og andre heri Landet 27—28—29 Rdl.
2. har vi befunden saadanne forsvarlige Staldøxen at veye i reent Kød 20—21—22 Lpd.
3. har vi a parte og for sig selv tilkøbt os middelmaadige Stude udi Landet til a Parret 21 22 a 23 Rdl., da Stykket deraf har veyet i reent Kød 16 17 18 Lpd.
4. Veed vi aldeles ikke, hvad Forraad af store eller smaa Stude paa nærværende Tid maatte findes her i Landet, hvilke til forladelige og forsvarlige Efterretning vi samtlige efter høyeste Skyldighed vi i alle Maader indestaar og bestemt være.

Odense d. 29 May An. 1744.

Paa samtlige Slagterlaugets Vegne
som Oldermænd for samme Laug
Schiønsted."

Med hvilken Strenghed Slagterlauget vaagede over sine Laugsrettigheder, fremgaar ret tydeligt af en den 26. September 1747 afholdt Forretning, hvor Byens Borgmester, *M. Fogh*, tilligemed 2 Vidner, *H. Brochmann* og *S. Blom*, indfandt sig og satte Retten i Bro-lægger *Jens Petersens Hus* i Anledning af, at dennes Kone havde slagtet og solgt *Lam. Retten* fandt „2 halve slagtede *Lam*, 1 Dito flecket igiennem, 1 Dito mindre end en Fjerding, som var hugget i smaa Stykker“. Paa Slagterlaugets Vegne var mødt *Anders Knudsen Slagter*, der i Henhold til Laugsartiklerne forlangte Kødets konfiskeret. Men den stakkels Kone bad saa ynkelig for sig, lovede ikke oftere at slagte mere til Forhandling, og da hun tilbød at betale 3 Rdl. til Lauget for sin Forseelse, lod Lauget sig dermed forlige, og Retten blev hævet.

I Aaret 1749 indtræder der en vigtig Begivenhed i Slagterlauget, og Lauget har vistnok her faaet en fastere Organisation, end det tidligere havde haft, idet det nu erhoder en af Borgmester og Raad med Byens Segl autoriseret Protokol. Denne Laugsprotokol er forsynet med Stempelpapir til Takst 2 Rdl. Protokollens Titelblad har følgende Tilføjelse:

„Udi denne Odensi Byes
Slagter-Laugs-Bog

indrettet efter Hans Kongl. Mayestæts Allernaadigste Rescript af 14de November 1749 med et Ark Stempletpapir for og et bag a 2 Rdl. Nr. 24 og er bestaaende af 187 siger Eet Hundrede, Firesindstve og Syv Nummererede igien-

nem dragne og forseglede Blade, indføres ved Dag og Datum hvad Mestere, der enten nu er i Lauget, eller efterdag i Lauget maatte indkomme, men endog alle de andre Laugs Samlinger, som fra Tid til anden i Magistratens Meddels overværelse forrefalder og ei videre, thi hvis der dependerer af Laugets aparte Samlinger uden nogen af Magistratens Nærværelse, sager angaaende Laugs-Cassen eller dends Inventarium, Lære-Drenges Ind- eller udskrifning, samt Tiide Penges allæggelse med videre som efter Artiklerne afhandles kand og bør, indføres enten i en anden Bog eller bag i denne fra Fol 94 at reigne. — I øvrigt advares Oldermændene herved, at naar nogen Mester udi Lauget er bleven indskreven, i følge Hans Kgl. Mayestæts Allerhaadigste Rescript af 18 April 1744 haver han næste Onsdag derefter under sin Haand at give det tilkiende paa Raadstuen for Magistraten, saafremt Hand agter ansvar at forrekomme.

Odense, den 2 Januar 1750.

B. Simonsen. Martfelt. L. Eriksen.

Chr. Nørager. Grube. P. Christensen. L. Aabye."

I Overensstemmelse med den Befaling, der er givet i ovenstaaende Autorisation, opførtes de Mestre i Laugsprotokollen, som dengang var i Lauget, og naar de var indtraadte, nemlig: 1. Peder Rasmussen Krag, indskreven 3. Decbr. 1706. Han var død; men hans Enke drev Næring. 2. Mads Hansen, indskreven 13. Marts 1715. 3. Anders Nielsen, indskreven 4. Juli 1715. 4. Melchior Rehart, indskreven 10. Maj 1721. 5. Andreas Scehoc, indskreven 1. August 1726; død, men hans Enke drev Næringen. 6. Jens Andersen Krag, indskreven 15. Juni 1733. 7. Anders Knudsen, indskreven 8. Marts 1736. 8. Hans Petersen, indskr. 19. Novbr. 1738, men betalte intet til Lauget. 9. Jakob Schiønsted, indskreven 7. Marts 1740. 10. Anders Vilhelm, indskreven 15. Marts 1745. 11. Rasmus Madsen Bloch, indskreven 28. April 1750. 12. Anders Madsen, indskreven 9. November 1751. — Disse 12 Mestre har saaledes udgjort hele Slagterlauget i Midten af det 18. Aarhundrede. Det første Laugsmøde blev holdt Anno 1751, den 9. November, hvorom Laugsprotokollen indeholder følgende Tilførsel:

„An. 1751 den 9 November var Slagter Lauget forsamlet i Oldermændene Anders Knudsens Huus i overværelse af deres Bisidre Borgmester Martfelt; hvor da for Laug og aaben Lade fremstod Anders Madsen Slagter-Svend, med Begiering at hand her i Lauget som Mester maatte blive antagen og indskreven, siden hand agtede sig af Slagter-Professionen herved stædet at ernære, Da som Mesterne intet hafde derimod noget at erindre, mend tilstoed at Hand hafde efterkommet hvad hand burde og altsaa gierne var Enig med at hand med dem maatte nyde Laug og Laugs Rettighed. Saa blev bemeldte Anders Madsen og her i Lauget som Mester antaget og indskreven saa at Hand herefter tilligemed de andre Mestre nyde Laug og Laugs Rettighed, saalænge Hand holder sig Hans Kgl. Mayestæts Lov, forordninger, Laugsartikler og andre Anordninger, allerunderdanigst efterrettelig.

Odense ut supra.

Martfelt."

Efter denne Formel er Laugsprotokollen ført for alle Optagelsernes Vedkommende lige ned til 1861, hvor Laug og Protokolltilførslerne hører op. Over den hele Optagelse i Lauget laa der et vist ærbødigt og høj-

tideligt Autoritetspræg, der vel var egnet til at indgyde de yngre Fæller en vis Respekt for Mesterværdigheden, noget, vor Tid i en paafaldende Grad negligerer. Der var en vis Strenghed, der raadede i de gamle Laug, og den Højtidelighed, hvormed Lauget blev aabnet, vidner noksom om, med hvilken Ærefrygt man saa op til Institutionen. Efter en gammel Tradition aabnedes Lauget, naar alle Mestrene var forsamlede, paa den Maade, at Laugets Lade blev stillet frem, hvorpaa Oldermændene med tre lydelige Slag paa Ladens Laag i Guds Navn erklærede Laug og Lade for aaben. Under denne Ceremoni blottede samtlige Mestre Hovedet. I nogle Laug havde man en Laugshammer, hvormed de tre Slag blev slaet paa Laden; andre Steder betjente man sig af den saakaldte Oldermændsstok, hvilke Redskaber tillige — i Stedet for en Klokke — tjente til Ordenens Opretholdelse under Laugforsamlingen. Laugshammeren el. Oldermændsstokken var efter den Tids Skik forsynet med en Inskription, der formanede Forsamlingen til Lydighed og Orden. Paa den gamle Laugshammer, der endnu findes i Københavns Slagterlaugs Eje, læses: „I Jesu Nafn tager jeg denne Hammer i Hand. Signe os Gud og den hellig Aand. Hvo der icke agter denne Hammer Banker Liud, Hand skal strax bøde paany."

Ligesom Lauget aabnedes med Ærefrygt og Respekt, saaledes skulde ogsaa Talen føres i en broderlig og ærbødig Tone. Naar en Mester havde noget at fremføre i Lauget og for aaben Lade, begyndte han sin Tale: „Med Gunst, mine kære Laugsbrødre“, hvorefter han fremførte, hvad han havde at meddele.

For at blive optaget og indskrevet i Lauget fordredes, at Ansøgerne mødte frem med et af Mestrene godkendt Lærebrev, og at han tilfredsstillende kunde aflægge den befalede Mesterprøve, som bestod i at takseres Slagtevægten i en levende Stud. I denne Prøve maatte den nye Mester fejle 8 Pund over og 8 Pund under den egentlige Vægt. Efter i to Laugsmestres Paasyn at have takseret Studen skulde den søgende slagte og ophugge den saaledes, at de tilsynsførende Mestre kunde erklære det for et „godt og forsvarligt Mesterstykke“. Var der engang en Fejl i Taksationen, fik Vægten Skyld for ikke at være nøjagtig nok.

Ligesom de gamle Laugsskikke bar Præget af en højtidelig Alvor, saaledes var ogsaa alle skriftlige Sager under det gamle Laug udfærdiget i samme Aand, hvorom de gamle Lærebrev, der endnu findes i Laden, noksom vidne, og hvoraf et her gengives.

Lærebrevet er udstedt paa Stempelpapir til Takst 1 Rdl. og 12 Skilling.

Niels Pedersen

Anordnet Oldermænd for det lovlige Slagterlaug her i Odense, tilligemed samtlige Amtsmestre samme Steds, gjøre herved vitterlig: At for os idag er fremkommen den velagtede unge Karl August Friderik Schilling Thange barnefødt her i Odense og begje-

rede sit lovlige Beviis og Lærebrev, under Laugets Segl, om sit Forhold og udstandne Lære; og, som det da er os alle velbevidst, det og vores Laugs-Protokol forklarer og bevidner, at velbemeldte August Friderik Schilling Thange, har redelig udstanden sine Læreaar efter Hans Kgl. Majestæts aller-

Det var som Regel kun de prøvede og i Lauget optagne Mestre, der havde Ret til at ernære sig ved Slagterprofessionen, og som havde Udsalg fra Slagterboderne, der oprindeligt havde deres Plads ved Raadhuset, men senere flyttedes til „Gravene“ imod Graabrødre Hospital. Men foruden de saaledes autoriserede

naadigste Forordninger, og kom i Lære ved Paaske 1808 samt løsgiven ved Paaske 1812 af Christian Nicolaj Frideriksen, Slagtermester her i Odense. I sine Læreaar har velfornævnte August Friderik Schilling Thange stedse skikket og forholdt sig ærlig, tro og flittig, som en god Læredreng vel egner og anstaar i alle Maader, hvorføre til lovligt Beviis for August Fr. S. Thange, han herved af os meddeles sit lovlige Lærebrev om saadant sit Troskabsforhold og gode Conduite i sin Lære. Hvorføre vores tjenstlige Begjering er til alle og enhver i Særdeleshed af Slagter-Professionen, være sig enten Mestere eller Svenne, at de oftfornævnte Slagtersvend August Friderik Schilling Thange, allesteder til det bedste paa lovlig Maade beforder, antager og anammer, saadant igjen at vederlægge ere vi villige, om nogen med lige Rettighed os forekommer. Dets til Bekræftelse have vi dette vores udgivne Lærebrev, ikke alene med vores Underskrifter bekræftet, men endog med vores sædvanlige Laugs-Segl her undertrykt stadfæstet.

Saaledes givet her i Odense den 18de Februari Aar Et Tusinde otte Hundrede og tretten.

Niels Pedersen,
Oldermand.
F. D. Malling,
Bisidder.

(L. S.)

og privilegerede Slagtere fandtes der ogsaa nogle saakaldte „Frislagtere“. Disse maatte i de Tider ansøge og have Kongens Tilladelse til her ved Stedet at ernære sig ved Slagterhaandværket. Saaledes fik Niels Nielsen Koefoed, der i 14 Aar havde været Rytter ved 2det fyenske Kavalleri-Regiment, kongelig Bevilling 1759 til at ernære sig som Slagter. Ligeledes fik i 1768 en „aftakket“ Dragon, Johan Nicolaj Bierwerck, kongelig Bevilling til at slagte.

I de Tider synes det ikke at have været let for de autoriserede Slagtere at klare sig i Konkurrencen med Frislagterne og Bønderslagterne; idelige Klager fremkom fra Lauget til Borgmester og Raad, og for at raade Bod paa de for Lauget uheldige Forhold udstedtes følgende Plakat 1769:

„Herved bekendtgjøres Indvaanerne i følge Hans Excellence Herr Geheime-Raad og Stiftsbefalingsmand Billes Resolution og Foranstaltning:

At ingen efterdags maac eller kand tillades at kjøbe, eller indføre til Forhandling fersk Oxe- eller Kalve-Kjød fra Landet i smaa eller store Partier, under hvad prætext være kand, siden det baade er Slagterlauget til præjudice, og tillige stridende imod de præcautioner, som i Almindelighed bør i agttages, især saalænge den grasserende Quægsvagthed vedvarer.

Thi tilholdes Consumptions-Forpagterne i Anledning og følge af de Kongel. allernaadigste Anordninger og Højbemelte Resolution, ved de i Portene havende Betiente, nøye at lade paasee, at intet fersk Oxe- eller Kalve-Kjød, som

PLACAT.

Endskjønndt det saaben af mig er bleven resolveret og ved udstødde trykte Placater bekendtgjort: at ingen maatte kjøbe eller indføre til Kjøbhandlingen her i Odense Kjød eller Kalvekjød fra Landet, i den ene eller anden Partier, under hvad Navn det være som, siden det i Slagter-Lauget til Forordning i den ene eller anden Partier, hvoraf de maa have Byens Slagtere og Sælgers, saa her den Slagter-Lauget ved deres for sig anderaar, hvorledes at alle Slagtere paa Landet vedvare at sælge deres Kjød til Odense Byens Indvaanere, i den Forordning af saadant Kjød ikke kan anholde eller confisqueres, naar deres indførelse i Byens Porte, sige at nogle Landes Byer Slagtere indfører Kjødet til Kjøbhandlingen her i Odense af Odense beliggende, men under Landets Jurisdiction henbørende. I den fra Byens Indvaanere siden kan lade det ansees, for da vedkom at faae saadan udlæstning paa det af Odense Kjød, eller andre, maa lade bekendtgjort, i hvilken Byens egne Indvaanere, og endda mere Byens Slagtere, eller andre, maa lade eller indføre end Byens Kjøde eller Kalvekjød fra Landet, under Consumption, Haltheden i Byens Porte, Betjent, eller anden Partier, og Haltheden til Slagter-Lauget her i Odense, hvad deres indført Kjød, og i Antikken til Byens Porte, bliver anmeldt eller ikke, og paa de noget Kjød efterdaas lade indført til Kjøbhandlingen af de omkring ved Odense beliggende Lande, der samme herledes være confisqueret, uden nogen Hævd Indvending, saa ofte det af Slagter-Lauget kan ansees; hvorved Slagter-Lauget skal være foruden til lade at forsinde Byens Indvaanere med forbrugs Kjød eller Parten, under vedværende. I den tilhørende Slagter-Lauget af lade fra Placat i den ene eller anden Partier, under hvad Navn det være som, i Odense som ved alle herreds og Partier, sige samt Kjødet og Kalvekjødet i Odense og Byens Indvaanere, saa det maas med Hensyn til det maatte indføre sig, som indført; men som indført kan lade at lade sig som vedværende efterretning. Odense den 24de Januarii 1775.

H. Bille.

om at paase, at saadant uberettiget Kjød ikke blev indført, synes det dog ikke at hjælpe, idet den daværende Consumptions-Forpagter, *Haugsted*, ikke synes at have haft samme Interesse som Slagterne. Klagen kom, efter at have været til Magistratens Erklæring, der smukt holdt med Slagterlauget, atter tilbage til Stiftsbefalingsmand Bille, der saa afgav følgende Resolution:

„Jeg har allerede ved min forhen meddelte Resolution under 25de November 1769 givet Slagter-Lauget her i Odense ald den Medhold de som Borgere efter Loven og deres Laugs Artikler kand forlange: hvorfor det

melt, vorder indført fra Landet her til Byen, og om sligt antræffer, da at være at confisquere, halvdeelen til Betjenten og halvdeelen til Laugets Fattige Cassa.

Derimod skal og bør Slagter-Lauget være forbunden til efter Deres Laugs-Artikler, daglig at have og holde godt og forsvarligt Oxekjød til Udsalg i Slagterboeden efter Taxten, til enhver af Byens Indvaanere uden forskjæl, som det maatte behøve og forlange, hvormed Politiet bør have Tilsyn. Og ifald det da befindes, at een eller anden af Slagterne efterlader saadan deres Pligt, eller og der fra Indvaanerne skulle indløbe Klagemaal enten i Henseende til Mangel af Kjød, dets bonite eller høyere Priiser end Taxten tillader, bliver den eller de skyldige af Slagterne for Politie-Retten indkaldet, til vedbørlig Afstraffelse efter Laugs-Artiklernes bydende.

Odense den 27de November 1769.

Borgmester og Raad sammesteds.“

I denne Plakat blev Slagterne underkastede Kontrol af Politiet baade med Hensyn til Kjødets Kvantitet og „bonite“ samt de fastsatte Taksters Overholdelse. Skønt Plakaten af 27. November 1769 taler ret tydeligt imod Indførsel af Kjød udefra, synes det dog ikke at have frugtet ret længe, thi i 1773 indgaar Slagterlauget ved dets Oldemand, *Rasmus Bloch*, til Stiftsbefalingsmand *Bille* med et Andragende om at skærme Lauget mod Konkurrencen udefra, „at de ikke skulde geraade udi yderste Armod og Elendighed“, — thi skriver de: „Da det er noksom bekiendt, at den Mængde Slagtere, som opholde sig heromkring paa Landet, stedse indfinder sig, strax herved Byen, dog udenfor Byens Grund, og det nogle Gange om Ugen med hele Vogne fulde af Oxekjød og Kalvekjød, og at disse Slagtere sælger fast meere Kjød hertil Byens Indvaanere end vi andre, som deraf virkelig maae bære Byrden og svare de allernaadigst paabudne Skatter og Byens onera, det er ikke nok, men hvoraf skal vi, naar slig Omgang maae og skal vedligebli, have vores nødtørftig Levebrød med Kone og Børn.“ Der synes virkelig at være noget i denne Klage, thi naar Frislagterne kunde holde udenfor Byens Porte, og Borgene dér forsynede sig med Kjød, var det ikke let for Lauget at trives, skønt der var givet Accisen Paalæg

forstaeligt bliver deres egen Sag med Consumptions-Forpagteren at afvikle, hvorledes ald Indpracticering af Kjød fra Landet, best kand oppasses og afværger; dog som Magistraten udi forrestaaende deres Erklæring formener det kunde være til Nytte, at bemelte min Resolution blev bekiendtgjort paa Landet, ligesom det er skeed her i Odense; saa maa Lauget selv bekoste at lade samme trykke, skulde behørende Exemplarer gierne blive distribuere udi de mig anbetroede Amter til Bekiendtgjørelse, hvilket Magistraten vilde bekiendtgjøre Slagter-Lauget til Efterretning.

H. Bille.“

Som Følge af denne fra Slagterlauget indgivne Klage lod Stiftsbefalingsmand Bille følgende Plakat udgaa:

„P L A C A T.

Endskjønndt det forhen af mig er bleven resolveret og ved udstødde trykte Placater bekiendtgjort: at ingen maatte

kiøbe eller indføre til Forhandling her i Odense fersk Oxe- eller Kalve-Kjød fra Landet i saa smaa eller store Partier, under hvad Paaskud være kan, siden det er Slagter-Lauget til Fornærmelse i deres borgerlige Næring, hvoraf de maa svare Byens Skatter og Paalæg; saa har dog Slagter-Lauget end videre for mig andraget, hvorledes adskillige Slagtere paa Landet vedblive at sælge fersk Kiød til Odense Byes Indvaanere, i den Formeening, at saadant Kiød ikke kan anholdes og confisceres, naar deraf anbydes Consumption i Byens Porte, item at nogle Landsbye-Slagtere indlægger Kjød til Forhandling udi oc omkring ved og i Nærheden af Odense beliggende, men under Landets Jurisdiction henhørende Huuse, hvorfra Byens Indvaanere siden kan lade det afhente. — For da eengang at faae saadan utilladelig Handel og Misbrug afskaffet, bliver det her ved endvidere bekiendtgjort: at hverken Byens egne Indvaanere og endnu mindre udenbyes Slagtere eller andre, maa kiøbe eller indføre fersk Oxe-, Lamme- eller Kalve-Kiød fra Landet, under Confiscation, Halvdelen til Byens Porte-Betjente, eller anden Angiver og Halvdeelen til Slagter-Laugets Fattig-Casse, hvad enten saadant Kjød, ved Ankomsten til Byens Porte, bliver anmeldt eller ikke; og skulde noget Kiød efterdags blive indlagt til Forhandling udi de omkring ved Odense beliggende Huuse, bør samme ligeledes være confisceret, uden nogen slags Indvending, saa ofte det af Slagter-Lauget kan attraperes; hvorimod Slagter-Lauget skal være forbunden til stedse at forsyne Byens Indvaanere med forsvarligt Kiød efter Taxten, under vedbørlig Straf.

I øvrigt tilholdes Slagter-Lauget at lade denne Placat i Trykken udstæde og bekiendtgjøre saavel her i Odense som ved alle Herreds- og Birke-Tinge samt Kirke- og Sogne-Stevne i Odense og Ruggaards Amter paa det ingen med Uvidenhed skal kunne undskylde sig, som hidintil; men at enhver kan vide at holde sig samme efterrettelig.

Odense den 24de Januarii 1775.

H. Bille.“

Man skulde tro, at saa strenge Bestemmelser maatte give Slagterne gode Vilkaar at arbejde under, men slikt var ikke Tilfældet. Der maatte stadig føres Kampe mod Frislagternes Indsmuglen af Kød. Forøvrigt giver de Priser, der i de Tider blev betalte for Kød, et godt Billede af Tidernes Kummerlighed. I en Sag, der først i Aaret 1775 af Slagterlauget blev rejst imod en daværende Hvedebrødsbager *Lars Buch*, der ved en Rytter Peder Olsens Hjælp havde indpraktiseret en Bagfjerding Oksekød, som en Bonde Peder Knudsen fra Anderup havde bragt til Møllebro-Porten, var nævnte Fjerding, der vejede 4 Lpd., bleven betalt med 2 Skilling Pundet. Denne Sag der som alle lignende i de Tider blev ført med rigelig Vidneførsel, forligedes saaledes, at Hvedebrødsbageren fik Lov at beholde Kød imod at betale til Slagterlauget 8 Skilling danske, hvilket altsaa vil sige den samme Pris som den, hvormed Kød var betalt til Bonden.

Imidlertid synes Utilfredsheden i Borgerskabet mere at give sig tilkende med ikke frit at kunne forsyne sig med Kød udefra, og det har i saa Henseende henvendt sig til Stiftsøvrigheden, der i den Anledning under 24. Oktober 1776 udsteder følgende Resolution, som endogsaa indeholder Bestemmelse om en Art Kødkontrol.

Resolutionen er saalydende:

„Da jeg anseer det betænkelig at betage Slagterlauget den Næring, hvoraf de skal svare Skatter og Paalæg, naar de saavel i Slagte-Tiden som ellers paa andre Tider forskaaffe Indvaanerne forsvarligt efter Taxten som jeg fløder at være ganske taalelig, nemlig 2½ β Pundet i Fjerding-Kiød eller ligesom Indvaanerne til deres Vinter-Provesion behøver; saa forbliver det ved den af mig herom udstædte og publicerede, trykte Plakat, naar Slagterlauget paa deres Side ikke overtræder samme; og til Sikkerhed saalænge Slagter-Tiden varer *kand Magistraten udnæfne 2 eller 4 uvillige Mænd til at efterse Kiødet om det er forsvarligt, i fald Klage skulle indløbe, da heele Lauget derfor, imod Regres indbyrdes til hinanden, derfor bør staa til Ansvar.* Hvilket Magistraten vil bekiendtgjøre Slagterlauget og Oldermænden til Efterretning.

Odense den 24de Oktober 1776.

II. Bille.“

Skønt Slagterlauget af yderste Evne søgte at holde sig Konkurrencen fra Livet, trængte den sig dog mere og mere paa; hertil bidrog i Særdeleshed, at Consumption-Inspektøren ikke syntes at have haft samme Interesse som Lauget, men uanset Plakater lod Kød fra Landet passere, naar blot Afgiften blev erlagt. I en ærbødigst „Pro-Memoria“ henvendte Slagterlauget sig i 1787 efter Magistratens Anmodning til den daværende Consumption-Inspektør *Voigt* med Anmodning om i Henhold til en Skrivelse fra General-Toldkammeret at lade anholde til Konfiskering Kød fra Landet, som forsøgtes indført. Men paa dette Andragende beholdt Lauget et højst uheldigt Svar, der mere og mere tager Privilegiet fra det. Inspektøren meddelte nemlig Lauget, at den Bestemmelse, som Slagterne anførte i deres Favør, alt var ophævet ved en senere Skrivelse fra General-Toldkammeret, og han kunde derfor ikke uden at forringe Kongens Indtægter give Slagterlauget Medhold, men henviste dem til Stiftsøvrigheden, hvilket ogsaa flere Gange skete; men dette førte til et endnu mindre gunstigt Resultat før det gamle, privilegerede Laug; thi i 1791 udstedte Christian den Syvende følgende Befaling, der bærer mere frem imod en friere Tilstand.

Befalingen er saalydende:

„Christian den Syvende, af Guds Naade o. s. v. Vor synderlige Bevaagenhed tilforn! Vi give Dig herved tilkiende, at Vi, i Anledning af Din til Vort Danske Cancellie indkomne Skrivelse, med derhos indsendte Forslag fra Byfogden i Vor Kjøbstad Odense, Os elskelige Landsdommer Lauritz Morten Bendtz, i Henseende til Slagterne der i Byen, samt de fra Magistraten og de eligerede Mænd sammestæds derover indhentede Erklæringer, saavel som vedkommende Collegie Betænkning, hvilket alt er bleven Os allerunderdanigst fremdraget, allernaadigst ville have anordnet.

1.

At Slagterne i Lauget, til hvilke allene de, der nu indrettede Slagterboeder maa overdrages til Leje (da Frislagterne skal anvises een særdeles og anden bequem Plads, hvor de kunde udsælge hvad de maatte

have), skulle være forbunden til ved indbyrdes For-
ening imellem sig at afgjøre det saaledes, at der hver
Dag er det fornødne ferske Kjød i Slagterboederne, for
Byens Indvaanere, nemlig: a) Fra September Maanedes
Begyndelse til April Maanedes Udgang, hver Dag Oxekjød.
b) Fra Maj Maanedes Begyndelse til August
Maanedes Udgang, Oxekjød i det mindste hver Onsdag
og Løverdag, men hver Dag Lammekjød. c) Fedt Kalve-
kjød paa den Tid samme kan faaes.

2.

At ingen af Byens uberettigede Indvaanere maae
slagte til Udsalg, da Kjødet i Tilfælde at nogen antræf-
fes dermed skal være confisceret og til de Fattige hen-
faldet, samt Sælgeren desuden betale een Mulct til
Politiet fra 1 til 5 Rdl.

3.

At Slagterne skulle hver Morgen bringe deres Ox-
og Lamme- samt feede Kalvekjød i Slagterboederne,
og aabnes disse om Sommeren fra Paaske til Michels-
dag Kl. 6 og om Vinteren fra Michelsdag til Paaske
Kl. 8 om Morgenen, og ej tillukke dem førend Kl. 2 om
Eftermiddagen, hvoraf altsaa følger, at ingen af Slag-
terne maa sælge noget Kjød hjemme i deres eller an-
dres Huuse, eller dermed omgaa i Huusene, under
Mulct af 1 til 5 Rdl. til Politi-Cassen, førend efter at
den bestemte Boetid er forløben, da det maa være
Slagterne tilladt at sælge det Kjød, som i Boederne
maa blive tilbage, paa hvad Maade de bedst kunde.

4.

Alle og enhver skulle være pligtige til at søge Slag-
ter-Boederne, hvor Slagterne uden Persohns Anseelse,
skulle sælge til enhver, ligesom de melde sig, hvilket
Stykke der forlanges, naar samme findes i Boederne,
saa og udsælge Ox- og Lammekjød i smaa Stykker til
dem som begierer samme, dog ikke under 1 Pund.

5.

At ingen maa fra Landet indføre til Byen, fersk
Ox- Lamme- og fedt Kalvekjød til Udsalg, eller ned-
lægge samme paa nogen Stæder eller udenfor Byen,
saavidt som dens Politi-Jurisdiction strækker sig, for
at lade det ved andre udsælge, og skulle nogen hermed
blive antruffen, da skal ey allene Kjødet være henfal-
den til Byens Fattige, men endog de som haver mod-
taget og huset samme, være underkastet en Mulct fra
1 til 5 Rdl. til Politi-Cassen, hvorfor det, for at fore-
komme sliq Handel skal være Politiet tilladt at inqui-
rere paa mistænkelige Stæder, naar saadant maatte
findes fornødent, dog skal der i dette almindelige
Forbud være følgende Undtagelser: a) Den frie Slagte-
tiid cengang om Aaret fra den 20de October til den
20de November i hvilken Tid alle og enhver i Byen
maa slagte til Udsalg, ligesom og Kjød fra Landet da
maa indføres. b) Det skal være enhver paa Landet
uforment at indføre fersk Kjød, naar samme er til
Foræring, men dermed skal følge Afsenderens Attest,
som i Consumptions-Boeden afleveres; og saafremt
dette skulle ske for ofte, og der kunde have grundet

Mistanke om kjendelig Svig og Fornærmelse imod
Slagterlauget, skal Afsenderen være pligtig til paa
Forlangende ved Politi-Retten, derom at aflægge sit
cedelige Vidnesbyrd. c) Hvad spædt eller nøgtern
Kalvekjød og alle Sorter Flæsk angaar, da maa det
paa alle Tider være tilladt sligt at indføre, dog at
samme falholdes paa det store Torv.

6.

At der ikke igjennem Byens Porte maa indføres no-
get af Fersk Ox- og Lamme-, samt fedt Kalvekjød,
hvilket er stridende imod foregaaende 5te Post, men
Consumptions-Betjenten skulle i saa Fald, anholde
samme og deraf nyde det halve, samt Byens Fattige
det halve. I øvrigt skulle Slagterne være forbundne til
at sælge det ferske Kjød, som de saaledes forsyne Byen
med, efter den af Magistraten 4 Gange om Aaret sæt-
tende Taxt.

Endelig ville Vi allernaadigst, at ovenanførte For-
bud mod fersk Kjøds Indførsel fra Landet skal op-
høre, *saasnart Slagter-Lauget ikke efterkommer dets
Forpligtelser*, samt at det ved en offentlig Bekjend-
tgjørelse, 4 Uger førend bemeldte Forbud sættes i
Execution, bliver alle vedkommende bekendtgjort, og
at saadant Forbud er bevilget, paa det at Slagterne
kunde forberede sig paa det fornødne Indkjøb, og de
paa Landet, som have indkjøbt Qvæg til Slagtning for
Byen, imidlertid søge Afsætning for deres indkjøbte
Forraad; Dog maae det være tilladt at indføre fersk
Kjød fra Landet een vis Dag om Ugen uden for Slag-
tertiden. Derefter Du Dig allerunderdanigst haver at
rette og Vedkommende sligt til Efterretning at tilkjen-
degive: Befalende Dig Gud! Skrevet paa Vort Slot
Fridericksberg, den 12te August 1791.

Under Vor Kongelige Haand og Signet

Christian Rex.

(L. S.)

Chr. Brandt.

Schov. Colbjørnsen. Rejersen.

Til Kammerherre og Stiftsbefalingsmand Herr
Friderich Buchvald ang: i Henseende til Bestem-
melse for Slagter-Lauget i Odense“.

Efter dette af Christian den Syvende under 12. Au-
gust 1791 udstedte Reskript bliver Ansøgninger om
Frislagtning hyppigere, og Autoriteterne synes i Al-
mindelighed at anbefale de indkomne Andragender
om Ret til Frislagtning saaledes, at de ansøgende of-
test fik Kongens Tilladelse til at ernære sig ved Slagt-
ning her ved Stedet, men disse Frislagtere havde ikke
noget med Lauget at gøre og var ej heller underkastede
Bestemmelserne i Laugsartiklerne og kgl. Anordninger
og Reskripter. Frislagteren kunde have Kød, naar det
passede ham, medens derimod Laugsmestrene daglig
var pligtige at have det Kød, som Reskriptet fordrede.
At Lauget overalt satte sig imod den stærke Tiltagen
af Frislagterne, undrer ikke, og i de Erklæringer, som
Lauget blev opfordret til at afgive om slige Ansøgnin-
ger fra Frislagterne, er det ikke blide og venlige Ud-

tryk, der fremkommer. De gamle, faglærte Mestre saa med en vis Haan paa de Skomagere, Handskemagere, Ryttere o. s. v., der erholdt kgl. Bevilling til at slagte og sælge Kød her i Byen. De betragtedes som Fuskere i Faget, hvad de sikkert ogsaa var. De var — som Lauget i en afgiven Erklæring udtaler — *ikke nyttige for det almenes Vel*.

I alle Anordninger og Plakater, der omhandler Slagternæringen, tales der i Almindelighed kun om Okse-, Lamme- og Fedekalvekød. Svin nævnes ikke, hvilket formentlig hidrører fra, at Borgerskabet den Gang selv opfødte deres Svin. (I Raadstuebogen for 1634 findes der en Befaling om at Byens Svinehyrde hver Morgen Kl. 5—6 skulde gaa igennem Byens Gader og blæse paa en Skalmje eller et Horn for at samle Svinene til Ud-drift paa den vestre Hed.) Det er derfor ogsaa ganske interessant at se, at der i 1811 blev givet *Maren Pedersdatter*, Soldat Hans Hansens Kone, Tilladelse til uanset Lauget at slagte Svin og sælge Svinekød til Hjælp til hendes Ophold. Svin slagterne var den Gang ikke agtede lige med de gamle Laugsmestre — det var en egen Kaste.

Ifølge Reskriptet af 12. August 1791 blev Kødpri-serne af Magistraten fastsat 4 Gange om Aaret, men det kneb for Slagterne at klare sig med de Priser, der var fastsat, og i Slutningen af det 18. Aarhundrede, hvor Kvægpesten havde ryddet stærkt op i Kvægbe-standen, og hvor Fodertrang hos Bonden tillige med-førte yderst slette Ernæringsforhold, blev det saare vanskeligt for Laugsmestrene at forskafe sig godt og forsvarligt Kød. Lauget saa sig derfor ogsaa nødsaget til at indgaa til Magistraten med Ansøgning om at maatte hæve Prisen paa Økse-kød fra 5 ℓ , der da var den fastsatte, til 6 β Pundet. Til Begrundelse anførte Slagterlauget, at Sygdom og Fodertrang havde bort-revet store Mængder af Kvæget, og at det, der var til-bage, holdtes i „saa horrible høye Priser, som slet ikke er i Overensstemmelse med den Slagter-Lauget her i Odense foreskrevne Udsalgstaxt“. Efter velvillig An-befaling af Magistraten fik Lauget under 7. Juni 1799 af Stiftsøvrigheden indtil videre Tilladelse til at lade sig betale med 6 β skriver seks Skilling, for Pundet af Oksekød.

Denne her givne Tilladelse til at sætte Prisen paa Kødet højere, end Taksten bestemte, har kun været foreløbig, thi allerede under 22. September 1800 ansø-ger Lauget atter Magistraten om at maatte hæve Pri-sen paa Okse- og Lammekød fra henholdsvis 4 $\frac{1}{2}$ β og 5 β til 5 β og 6 β . Men en saadan Forandring var ikke saa let at faa indført. Sagen skulde først fore-lægges „Taxeer-Borgerne“, der blev opfordrede til samvittighedsfuldt at afgive deres Erklæring. Den af-givne Erklæring kom til at lyde paa: „At Slagter-Lauget bør aldeles ikke have meere end efter den fast-satte Taxt“. Som Følge af denne afgivne Erklæring, der af flere af Taxeer-Borgerne var velbegrundet, fik Slagter-Lauget Paalæg om at holde sig Taksten efter-rettelig.

Det kunde nu ikke længere skjules, at de gamle Laugsrettigheder mere og mere tabte deres Værd, og at Udviklingen bar fremad mod den frie Tilstand, der dog endnu maatte vente over et halvt Aarhundrede, før den trængte igennem. Misfornøjelsen og Trykket, der hvilede over Slagterlauget, gav sig tydeligere til-kende og fik særlig Udtryk i gentagne Ansøgninger dels til Magistraten og dels til Kongen. I Aaret 1800 blev der saaledes indgivet en Ansøgning, hvis Indhold tydeligt tilkendegiver Forholdenes uheldige Tilstand. I denne Ansøgning hedder det:

„Da vi undertegnede Slagtermestre heri Odense have bragt i Erfaring, at Landsbyslagterne paa den dem tilstaaede frie Sælgedag, nemlig hver Mandag, ubehindrede tage ligesaa meget for et Pund Kjød, som Byens Slagtere; saa spørge vi herved den høye og respektive Øvrighed, om det ikke var efter den strengeste Billighed og Retfærdighed, at ovenmeldte Landsbyslagtere stricte maatte vorde tilholdte at sælge Kjødet Pundet en Schilling ringere, end Odense Byes af Hans Kgl. Mayest. privilegerede Laugsmestre, paa følgende Grunde:

1.

Fordi de ikke som vi svare Byens Skatter og Byrder.

2.

Fordi Frislagterne her i Byen maac være og ere for-bundne til at sælge Pundet $\frac{1}{2}$ Skilling ringere end vi, som dog forholdsmæssig maac svare den samme Byrde som vi.

3.

Fordi vi med Besværighed maac gjennemvandre Landet, og ofte omsonst, for at skaffe det Nødvendige, som behøves til at founere Byen med, da det derimod for de paa Landet værende er belejliger at kjøbe, og det for billigere Pris.

4.

Fordi Landsbyslagterne om Vinteren, os til Skade og Fornærmelse, her i Byen hyppigen indkjøbe del Qvæg Kromændene have paa Stalde, saa at der er lidet eller intet tilovers for os, som dog ere Byens Borgere og maac svare borgerlig Næring. Og de have let ved at kjøbe det til ligesaa høy Priis som vi, saalænge de veed, at de kunne faae det ligesaa godt betalt; og en-delig.

5.

Fordi at de Steder her i Byen, hvor enhver af os har ugentlig Leverence, ofte ere forlegne, fordi vi i disse dyre Tider ikke ere i Stand til *uden Tab* at kunne gjøre Indkjøb efter den os fastsatte Taxt, og altsaa ikke kunne have det fornødne Forraad.

Ovenanførte Grunde vilde den høye og respective Magistrat her i Odense behageligst tage i Overvejelse, og derpaa gunstigt, saasnart skee kan, give os en endelig Resolution.

Ærbødigst paa Laugets Vegne
som Oldermænd

Jørgen Hansen.

Odense 22. Oct. 1800.“

Paa dette Andragende fra Lauget, der ogsaa var indsendt til det kgl. Cancelli, blev der under 4. December 1800 fra Fyens Stiftamts Kontor, undertegnet af von Gersdorff, svaret: at det maatte have sit Forblivende ved det i Reskript af 12. August 1791 fastsatte.

Lauget har derefter trolig kæmpet dels mod Frislagterne og dels mod Landslagterne, men stadig med svigtende Held; Strømningen bar i en anden Retning, og i Aaret 1808, den 22. Juni, blev der ved Plakat tilstaaet Landslagterne Tilladelse til daglig at indfinde sig paa Byens Torv med saltede og ferske Kødvarer. Dette førte til, at Slagterlauget maatte opgive sine lejede Boder og hentflytte sit Udsalg til Torvet, hvilket selvfølgelig gjorde Tilstanden mere usikker. I 1816 havde Lauget atter indgaaet med en Besværing og Klage over Forholdene, og denne Gang til det danske Cancelli, hvorpaa Lauget under 13. Juli 1816 erholdt følgende Svar:

„I Gjensvar paa Slagterlaugets Besværing af 7de ds. angaaende, at de formene dem fornærmede af Landsbyslagterne, der dagligen indføre Kjød paa Torvet, maa jeg melde tilbage, at Højvelbaarne Herr Kammerherre, Stiftamtmand, Ridder Cederfeld de Simonsen har meddelt mig en Gjenpart af det Kgl. danske Cancellies Skrivelse til Hans Højhed Prins Christian Frederik, Guverneur over Fyens Stift, af 13de Juli f. A., saalydende:

Ved naadigste Skrivelse af 19de f. M. har Deres Højhed tilstillet dette Kollegium et Andragende fra Slagterlauget i Odense om Ophævelse af den Landboerne ved Plakat af 22de Juni 1808 forundte Friehed, til i Kjøbstæderne dagligen at indføre Kjød og Flæsk, og Deres Højhed har i denne Anledning med Henhold til den af Stiftamtmand, Kammerherre Cederfeld de Simonsen over Ansøgningen afgivne Erklæring henstillet, om ikke berørte Landboere forundt Rettighed kunne indskrænkes saaledes: at de, Slagtetiden fra 20de October til 20de November undtagen — allene tillades dem trende Dage ugentligen, nemlig Mandag, Onsdag og Løverdage at falholde Kjødvarer i Kjøbstæderne, saa og, at Taxten paa Kjødet herefter maatte sættes maanedligen, istedet for som hidtil kvartaliter. — Cancelliet tillader sig i denne Anledning at yttre, at da man ved Erfaring er bleven overtydet om Gavnigheden for Kjøbstæderne af den Landboerne ved berørte Anordning tilstaaede Friehed, af hvilken Aarsag ogsaa lignende Begjeringer fra Slagterne i forskellige andre Kjøbstæder ere blevne afviste, saa finder dette Kollegium det betænkeligt at andrage paa Gjen-Indførelsen af Rescriptet af 12te August 1791 endog med de af Deres Højhed foreslaaede Modificationer, saameget mere som Odense Byes eligerede Borgere have anseet de nu gjeldende Bestemmelser stemmende med Byens Tarv — Det kgl. danske Cancelli den 13de Juli 1816.“

Det nyttede ikke, at Lauget i 1823 indgik til Kongen med indtrængende Bøn om atter at indføre Reskriptbestemmelser fra 1791, — Udviklingen bar fremad mod Frihed og Ophævelse af Laug og Privilegier.

Der lød ofte Klager over de Misbrug, der fandt Sted indenfor Laugene, og de ret store Afgifter, der paalagdes den unge Mester, før han kunde indskrives i Lauget og udøve sin lovlige Næring. Det kgl. danske Cancelli lod derfor i 1822 et Cirkulære udgaa til samtlige Øvrigheds personer om at lade undersøge, hvilke Afgifter der blev afkrævede for hvert Laug især, og om disse var lovlige i Henhold til den givne Forordning af 23. December 1681. Følgende Spørgsmaal blev i den Anledning rettede til Laugene:

1.

„Hvad Udgifterne ere for dem, der ønske sig optagne i Lauget, uden Undtagelse, der specielt maa opgives, og

2.

Om det er brugeligt, at en nye Mester paalægges at give noget aarligt Tilskud, og da hvormeget?

Tillige anføres, ved hvilke Anordninger bemeldte Udgifter og Tilskud hjemles.“

Herpaa svarer Oldermændene for Odense Slagterlaug under 22. December 1822 følgende:

„Som Oldemand for Slagterlauget heri Byen maae jeg herved meddele Magistraten fornødne Oplysninger om de Omkostninger, som ere forbundne med at vorde optaget i Lauget m. m. I de aller ældste Tider og saavidt man kan erfare fra Aaret 1720—1790 incl. har der for at optages i Lauget været betalt 50 slette Dalere, hvorom Laugsdocumenterne henvise til Rescriptet af 1ste April 1729. Efter at Forordningen af 21de Marts 1800 var udkommen, har der derimod ikke været vedtaget nogen bestemt Udgift for den nye indtrædende Mester, hvorimod denne allene har erlagt en frivillig og af Laugspatronen billiget Kjendelse, der ikke enkelte Tilfælde undtagne, nogensinde har oversteget 10 Rdl. Sølv, hvorved altsaa er taget Hensyn til Forordn. af 23de December 1681. Til Lauget betales intet aarligt Tilskud, naar undtages de sædvanlige Tiidepenge, som er 3 Skilling Penge, Kvartaliter og for Ind- og Udskrivninger betales ej videre, end hvad Forordn. af 21de Marts 1800 bestemmer. Ved Lauget har ingensinde existeret noget bestemt Regulativ eller speciel Bevilling for de ovenbemeldte Omkostninger. Jeg indstiller desaaarsag underdanigst til Stiftsøvrighedens afgjørende Resolution: at regulere de Omkostninger, som for Fremtiden skal være forbundne med at indtræde i Slagterlauget.

Odense den 18de December 1822.

Christian Frederiksen.“

Slagternæringen synes i dette Aar her at have været kummerlig, og Laugsmestre ses ikke at have været prompte med Erlæggelsen af de befalede Tidepenge, thi i 1823 ser Oldermændene sig nødsaget til at opfordre daværende Politimester, Kancelliraad *Schönheider* til at samle Lauget ifølge efterstaaende Opfordring:

„Ærbødigste Promemoria!

Flere Gange har Slagterlaugets Interessenter her i Byen været anmodet om at samles for at betale Tidepenge, men

uden de derfor er mødt. Videre Paamindelse af mig er derfor overflødig, da de ikke holde dem samme efterrettelig; jeg tager mig derfor den ærbødige Frihed at anmode Deres Velbyrdighed om behagelig at beordre samtlige Slagtere til at samles, for at afgive deres Contingent m. m. næstkommende Mandag den 7de April om Eftermiddagen Kl. 3 under Lovens Straf.

Odense den 5te April 1823.

Ærbødigst
Christian Frederiksen,
Oldermand.

S. T. Herr Politimester, Cancelliraad Schönheider, Odense."

Efter denne Opfordring udstedte Politimesteren følgende Bekendtgørelse:

„Efter forestaaende Begjering og i Følge Forordn. om Laugene af 23de Decbr. 1681 § 9 bliver den forestaaende Laugssamling herved berammet at afholde hos Oldermænden Slagtermester Christian Frederiksen førstkommende Mandag den 7de dennes, Eftermiddag Kl. 3.

Odense Byfogedcontor den 6te April 1823.

Schönheider."

Om ovenstaaende Indkaldelse frugtede, vides ikke, thi Laugets Regnskabsbog er her ufuldstændig. Laugsprotokollen indeholder intet derom.

Der var imidlertid kommen noget løsere Forhold ind i de gamle, strikse Laug, og paa sine Steder var de Afgifter, der af Laugene blev afkrævede den nye Mester, vel trykkende, hvorfor Frederik den Sjette ved Plakat af 5. November 1830 søgte at raade Bod paa Fejlene, der havde indsneget sig hist og her.

I denne Plakat hedder det:

„Vi Frederik den 6te, af Guds Naade o. s. v., gjøre vitterligt: at da de Bestemmelser som Anordningerne indeholder angaaende de Betalinger, der bliver at erlægge ved Indtrædelse i Laugene, ikke ere aldeles fuldstændige eller ubetinget passende til de nærværende Forhold, og de heller ikke overalt nøjagtig efterleves, saa have Vi fundet for godt at give de yderligere og forandrede Bestemmelser, som Vi have anseet fornødne og hensigtsmæssige, hvorimod Vi og ville have de vilkaarlige Fordringer, som gjøres ved slige Lejligheder, afskaffede. Vi byde og befale derfor, som følger:

§ 1.

Ved en Persons Indtrædelse i et Haandværkerlaug udenfor Kjøbenhavn blive de i Forord. af 23de December 1681 § 2 fastsatte Kjendelser at udrede, dog at der for hvert Lod Sølv betales 1 Rdl. Sølv, samt at der i Medhold heraf skal svares til Leje af et Laugshuus, naar Lauget ikke selv ejer et saadant, ubetinget og uden Hensyn til denne Omstændighed erlægges, saa at der følgerlig bliver at betale:

til Laugskassen	4 Rdl. Sølv
- Laugets Fattige	2 — —
- Oldermænden	2 — —
og - Raadstueskriveren	1 — —

§ 2.

Hvor paa enkelte Steder nogen videre Afgift ved allerhøjeste Bestemmelser er paalagt dem, der vilde indtræde i et Haandværkslaug, vil samme fremdeles blive at udrede med det saaledes bestemte Beløb, og med Omsætning fra dansk Courant til Rigsbankpenge efter Forord. af 5te Januar 1813 § 43 og Cancelli-Plakat af 9de Juli s. A.

§ 3.

Forsaavidt Mesterstykke gjøres i Oldermændens Huus eller Værksted og hans Værktøj dertil afbenyttes, maa derfor fordres en billig ugentlig Godtgjørelse, for hvis Størrelse Amtmanden efter derom indhentede Oplysninger kan for ethvert Laug fastsætte et Regulativ, dog at den højeste ugentlige Betaling bliver 1 Rbd. Sølv.

§ 4.

Hvor paa enkelte Steder og ved enkelte Laug nogen Udgift udenfor de ovennævnte maatte ved gammel Skik være indførte for dem, som optages i Laugene, maae saadan Udgift for Fremtiden ikke affordres de Vedkommende, med mindre Amtmanden, efter at Andragende derom fra Lauget er indkommet, efter de oplyste særdeles Omstændigheder maatte finde Grund til at approbere bemeldte Udgift. Dog maae i intet Tilfælde Approbationen gives, saafremt dermed samtlige Udgifter for de Paagjeldende, med Undtagelse af den under § 3 ommeldte Godtgjørelse, komme til at overstige det dobbelte af hvad § 1 hjemler, eller ialt 18 Rbd. Sølv, hvilket skal være det højeste, hvortil Udgivterne med Undtagelse, som meldt, af den under § 3 omhandlede, maae beløbe sig, hvor ikke en særlig allerhøjeste Bestemmelse hjemler en højere Betaling.

§ 5.

Indtrædelse i Ligkasse-Interessentskaber og andre særdeles med Laugene forbundne Indretninger skal, saavidt ikke en allerhøjeste Bestemmelse indeholder en Undtagelse i saa Henseende, være aldeles frievillig, hvoraf følger, at den Kjendelse, som derfor erlægges, ej bliver at fraregne til de med Indtrædelsen i Laugene forbundne Bekostninger.

§ 6.

Hvad Kjøbenhavn angaar, da vil det have sit forblivende med de Befalinger, som det ved Raadstue-Plakat af 1ste September 1762 bekendtgjorte Regulativ indeholder i Forbindelse med senere allerhøjeste Bestemmelser, som i Henseende til et eller andet Laug ere givne. De ved enkelte Laug indførte Udgivter, som ikke paa foranførte Maade ere hjemlede, bortfalde, med mindre Magistraten efter de oplyste særdeles Omstændigheder maatte finde Anledning til at approbere saadan Udgift, dog at denne Approbation heller ikke for Kjøbenhavn maa gives, naar Udgivterne, med Undtagelse af den under § 3 omhandlede Godtgjørelse hvormed der ogsaa i Kjøbenhavn skal forholdes efter den der givne Bestemmelse, derved kommer til at overstige de i § 4 anførte Beløb af 18 Rbd. Sølv.

§ 7.

For en Drengs Indskrivning i Lære og siden til at være Svend, samt for hans Lærebrevs Udstedelse betales udenfor Kjøbenhavn det samme som for Kjøbenhavn allerede er bestemt, nemlig 64 3 Sølv for hver Indskrivning, og 2 Rbd. Sølv for Lærebrevet, foruden det stemplede Papir, men intet mere.

§ 8.

Naar der i Anledning af en Mesters Indtrædelse i et Laug, eller ved Drenges eller Indskrivning tages mere, end der i Medhold af foranførte Regler er tilladt, skal den Skyldige derfor bøde fra 3 til 6 Gange saameget, som det ulovlige oppebaarne, til lige Deling mellem den Forurettede eller anden Angiver og Stedets Politikasse.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet i Vor kgl. Residensstad Kjøbenhavn d. 5. November 1830.

Under Vor Kgl. Haand og Segl

Frederik R.

(L. S.)

Stemann. Monrad. Ørsted. Lassen. Kjærullff.
Lange. Hansen."

I den Periode, som gaar fra 1830 til Næringslovens Komme i 1857, er Arbejdet indenfor Lauget nærmest optaget af Kampen i Konkurrencen med Landsbyslagterne. Disse havde ved Plakat af 22. Juni 1808 erholdt Tilladelse til daglig paa Byens Akseltorv at falholde og sælge Kød og Flæsk; men det gaar jo gerne saaledes i Livet, at naar man giver en vis Mand den lille Finger, tager han hele Haanden, og saaledes synes Landsbyslagterne ogsaa at have opført sig; thi disse havde nu fundet paa at opbevare deres Kød „hos Indvaanerne i Odense“ til næste Torvedag, men ved en fra det kgl. danske Cancelli den 22. Marts 1834 udstedt Resolution blev en slig Fremgangsmaade erklæret for uberettiget.

I 1845 havde Lauget til det kgl. danske Cancelli indgaaet med et Andragende om, at det maatte blive de Svende, der for Fremtiden ønskede sig optagne som Mestre, paalagt at aflægge samme Mesterprøve som den, der ved Plakat af 8. September 1815 var fastsat for Lauget i Kjøbenhavn, men fik paa dette Andragende Afslag, da Cancelliet ikke fandt Anledning til at udvide nævnte Plakat til ogsaa at gælde for Odense. Laugsprøverne her i Odense bestod — som før nævnt

i, at den, der ønskede sig optaget i Lauget, skulde taksere Kød vægten i en levende Stud og derefter i tvende Mestres og Magistratens Overværelse slagte Dyret paa forsvarlig Maade. Ved Taksationen blev der givet et Spillerum af 8 Pund over og 8 Pund under den virkelige Vægt. I Almindelighed er disse Prøver aflagte „tilfredsstillende“; dog gik det i 1845 galt, da daværende Slagtersvend *Simon Klug* skulde have aflagt Prøven, thi han fik kun Studens Vægt ansat til 19 Lis-

pund, medens den Dagen efter i slagtet Tilstand vejede 20 Lpd. og 4 Pd. Saa stor en Fejl kunde ikke passere. Laugsmestrene — med Undtagelse af Oldermænden — forlangte Prøven om, men var dog saa liberale at tilbyde Klug straks at aflægge en ny Prøve, medens Reglen ellers var, at vedkommende, der havde fejlet skulde vente et halvt Aar. Om Prøven blev aflagt paa ny, melder Akterne intet om; Klug ses imidlertid at have aflagt den første Prøve ved Nytaarstider, medens han først efter en Del Skriverier mellem Lauget og Magistraten blev optaget den 8. April 1845.

Efter Aaret 1861 har der ingen officiel med Mesterprøve forbunden Optagelse fundet Sted i Odense Slagterlaug. Lauget har nok eksisteret, men det har næppe været vis paa sin Bereftigelse til at virke, thi i Januar 1864 er Oldermandskabet indgaaet til Indenrigsministeriet med et Andragende om, at Lauget fremdeles af Myndighederne maatte blive erkendt som bestaaende, hvilken Tilladelse blev givet den 14. Juli 1864 samtidig med, at Lauget fik kgl. Stadfæstelse paa den nyoprettede Begravelseskasse, som endnu bestaar og virker gavnligt tilligemed en senere oprettet Sygekasse.

I 1849 blev der ogsaa oprettet et Laug for Slagtersvendene i Odense, men ligesom selve Slagterlaugets Protokol ophørte i 1861, saaledes gik det ogsaa med Svendelaugets. Det sidste Møde blev afholdt den 21. Oktober 1861 og holdtes da under Forsæde af daværende Oldermænd *A. Schultz* og *Chr. P. Schrøder* som Oldgesell. Forøvrigt fremgaar det ikke af Svendenes Forhandlingsprotokol, hvad der særligt havde samlet dem ud over dette at samles. Sammenkomsterne fandt Sted i Oldermændens Hus.

Som en Illustration til, hvorledes man spiste og drak ved de gamle Laugsgilder, skal anføres efter et gammelt Regnskab fra 1812, hvoraf Traktementet bestod.

Ved et Gilde, den 10. Januar 1812, drak man 7 Pægle Brændevin, 2 Kander Øl og spiste for 1 Skilling Brød. Den 30. s. M. havde det gaaet lystigere til, thi da drak man 14 Pægle Brændevin og 5 Kander Øl og spiste for 1 Skilling Brød. Ellers stod Gildet gerne paa 4—5

Chr. P. Schrøder med sine Svende. 1884.

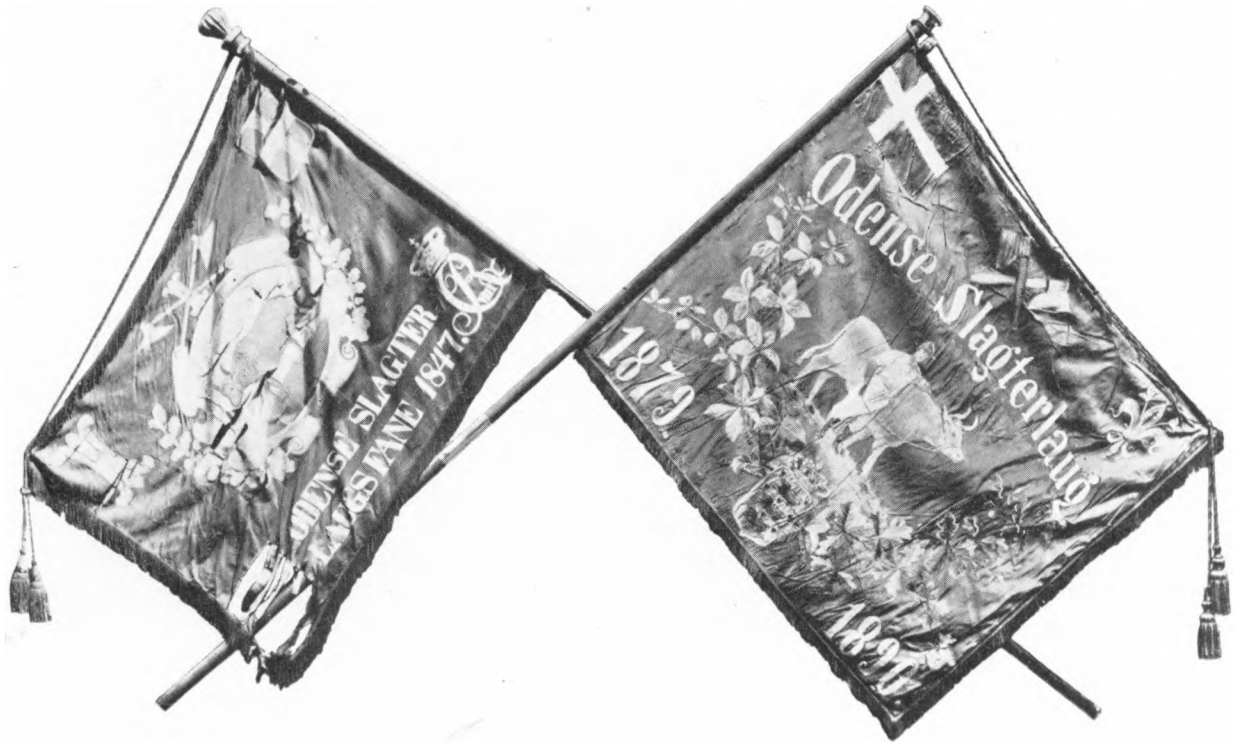
Pægle Brændevin, 2 Kander Øl og for 1 Skilling Brød, hvilket tyder paa, at Sammenkomsterne i Lauget havde været meget maadeholdne.

Som andet Steds anført har det gamle Laug ophørt at bestaa som saadant i 1861; fra den Tid og til 1879 har der ikke været noget virkeligt Sammenhold mellem Slagterne, men paa Initiativ af daværende Slagtermester *Chr. P. Schrøder* samledes de daværende Slagtermestre til Rekonstruktion af det gamle Lav under det nye Navn „Odense Slagterforening“, hvilken For-

menlignet med de pynteligt udførte gamle Lærebrev. Formen for de nugældende er følgende:

„Da N. N. har udstaaet sin Lære hos N. N., fremstod han for Odense Slagterforenings Bestyrelse og begærede at slagte Svendeprøve. Denne foregik i Overværelse af 2 Bestyrelsesmedlemmer, Dhrr. N. N. og N. N., som erklærede, at hans Prøveslagtning var særdeles godt og propret udført, hvorfor Bestyrelsen herved erklærer ham for en dygtig Slagtersvend og meddeler ham dette Svendebrev.

(Underskrift.)“

ening blev stadfæstet den 24. Februar 1879 og talte følgende Medlemmer:

1. Chr. P. Schrøder som Oldemand. 2. C. Grupe. 3. Christoffer Rasmussen. 4. J. Larsen. 5. Helle Nisted. 6. P. Tange. 7. C. Jensen. 8. L. Hassing. 9. E. Hansen. 10. Peter Petersen. 11. W. Drue. 12. I. M. Kaysen. 13. M. Christensen. 14. A. Küster. 15. J. J. J. Thrane. 16. A. Frederiksen. 17. Carl Thrane. 18. Chr. Wiingaard. 19. A. Wøller. 20. T. Steenberg. 21. Anton Poulsen. 22. V. Larsen. 23. J. Petersen. 24. P. Johansen. 25. L. Lauritzen. 26. T. Lundgreen. 27. P. Petersen. 28. Chr. Hansen. 29. Carl Emil Chrono. 30. H. Jespersen. 31. M. Wiingaard. 32. Chr. Christoffersen. 33. L. Petersen. 34. I. Thomsen. 35. P. Johansen. 36. A. J. Gjerdrum. 37. Berthel Hansen. 38. C. Longhi. 39. Jakob Spøhr. 40. C. Wilhelmsen. 41. L. Petersen.

Foreningens Formaal er ifølge Lovens § 1: „at varetage Standens Interesser, opnaa større Fasthed i Henseende til Medhjælperne i Faget samt at forhindre og anmelde Salget af Kød af syge og selvdøde Kreaturer“.

Ligesom fordem det gamle Slagterlaug udstedte Svendebreve efter Lærlingens veludstaaede og velafslagne Prøve, saaledes har ogsaa det nu bestaaende Laug bibeholdt denne Institution; men de Lærebrev, der nu udstedes, er kun tarvelige Aktstykker, sam-

Lauget har under dets Bestaaen stedse efter bedste Evne stræbt hen til det satte Formaalets Opnaaelse, og særlig skal her fremhæves de Bestræbelser, der fra Laugets Side virkelig er udfoldede for at forhindre Salget af sygt Kød. Talrige er de Tilfælde, hvor den faglærte Mestersaarvaagne Øje, fremfor det tidligere tilforordnede Tilsyn, har opdaget og foranlediget sygt Kød anholdt. Før end Kødkontrollen blev indført, var det i Virkeligheden Mestrene indbyrdes, der udøvede den mest betryggende Kontrol.

Som en af Lauget truffen særdeles gavnlige Foranstaltning skal her anføres Forbudet mod Oppustning af Kalve- og Lammekød, der blev indført 1879, et Forbud, Lauget omhyggeligt har vaaget over blev overholdt. Lauget har stedse — i egen velforstaaede Interesse — vaaget over, at ingen uberettiget drev Slagternæring her i Byen, og ligesom disse Blade af det gamle Slagterlaugs Historie vidner om den Kamp, den faglærte Mand har maattet føre imod Fri- og Bønderslagterne, saaledes vidner ogsaa Odense nuværende Slagterlaugs Forhandlinger om, at denne Kamp endnu er levende, og i Virkeligheden er denne Kamp berettiget, thi Slagterlauget, der er henvist til at slagte i de

offentlige Slagtehus, maa bære Byrder og Udgifter, Landsbyslagterne ikke har.

Landsbyslagteren er endnu en Art Frislagter, thi medens den til Slagtehusene henviste Mester maa finde sig i, at alt kasseret Kød, Blod, Gødning og andet Affald fratages ham, har Landsbyslagteren dog altid den Udvej, at han kan undlade at bringe sygt Kød til de respektive Kontrolsteder og kan dermed gøre sig Fordele, Mestrene i Byen ikke kan. Her er det Hul, en Statskødkontrol ene kan udfylde.

Den 5. August 1890 indviede Slagterlauget en ny Fane, der var udført efter en af Malermester *Aagaard* udarbejdet Tegning. Kunstbroderiet blev udført af Fru *Charlotte Dannesboe*. — Indvielsen fandt Sted paa Industripalæet, hvor det første Søm blev islaaet af Foreningens daværende Formand, *Carl Thrane*, i den tredie Guds Navn, det andet af *Johan Larsen* for Kongen, og det tredie blev af *Chr. P. Schrøder* islaaet for Fædrelandet. Efter Indvielsen afholdtes der en meget vellykket selskabelig Sammenkomst.

Af de mest betydningsfulde og for Slagterlaugets indgribende Foranstaltninger, der af Offentligheden er trufne i vor Tid, skal her nævnes:

Sundhedsvedtægten for Odense Købstad af 7. Maj 1880, der allerede gjorde betydelige Indskrænkninger i Slagterhaandværkets Udøvelse, Torvereglement af 18. April 1884, Tillæg til Sundhedsvedtægten af 8. Juli 1895 samt Kødkontrol og Slagtetvangs Indførelse den 7. Maj 1896.

Det er saa indgribende Foranstaltninger, der ved disse Bestemmelser er trufne, at der næppe er et Haandværk her i Landet, der i den Grad er underkastet det Offentliges Tilsyn og Kontrol som Slagterhaandværket, og desuagtet har Slagterne haft betydelige indirekte Fordele af det Offentliges Tilsyn, dels gennem en betydeligt højere Salgspris for Affaldet, Huder, Skind, Indmad og Talg, men i Særdeleshed derved, at alle er stillede lige under Loven. Den mindre Mesters Kød kan nu sælges med samme Garanti som den størres, og endelig maa det ikke glemmes, at de offentlige Slagtehus med deres Kølehuse og Staldindretninger byder Fordele, der ikke af den Enkelte kan opnaas for de Afgifter, han erlægger. At Arbejdets Samling i de offentlige Slagtehus i sanitær Henseende betegner et betydeligt Fremskridt paa Kødforsyningens Omraade, behøver ikke her nærmere at omtales.

Det er imidlertid klart, at de nyere og ret skarpe Bestemmelser, der saaledes af det Offentlige er trufne ved de ovennævnte Sundhedsvedtægter og Reglementer, maatte synes de gamle Mestre, som var opdragede i den gamle, strenge Skole, mere eller mindre uhenigtsmæssige, og det kan derfor ikke forundre os, at de nye Tider har krævet nye Mænd, der mere har Forstaaelse af de Strømninger, der rører sig paa Fagets og den offentlige Sundhedsplejes Omraade.

Ved den aarlige Generalforsamling, der afholdtes den 29. Januar Aar 1900, og hvorved den tidligere Oldermænd Chr. Rasmussen nægtede Genvalg, valgtes E. Wiingaard.

Den 13. Januar 1904 optoges 5 nye Slagtermestre. Lauget, nemlig F. V. Jensen, S. S. Jensen, Viggo Thrane, A. V. S. Pedersen og Knuth Grupe.

Man drøftede herefter forskellige Forslag angaaende Laugets 270 Aars Jubilæum, og et Udvalg, bestaaende af Oldermænd, P. Pedersen, Tange, V. Larsen og Chr. Hansen, valgtes til at forberede Festen.

Den 24. Februar afholdtes Festmiddagen, og følgende Herrer var indbudte som Laugets Gæster: Borgmesteren, Politimesteren, Slagtermester Reimer, Sønderborg, Oldermænd Juhl, København, Mathiasen, Frederiksberg, Oldermænd Breiting, Helsingør, Slagtermester P. Olsen, Næstved, Slagtermester Reimers, Faaborg, Slagteriudvalget, d'Herrer Byraadsmedlemmer Sabroe Rasmussen og Andersen, Forpagter Skov, Tybrind, Folketingsmand Lindø, samt Pressen, d'Herrer Redaktør Dreyer, Redaktør Marott, Redaktør Hansen Nygaard, Redaktør A. H. Jensen og Redaktør Colling, København, endvidere Direktør Juncker og Overdyrlæge Andersen.

Ved denne festlige Lejlighed, hvor den ene Tale afløste den anden, optoges Slagtermester Reimers, Sønderborg, som Æresmedlem i Lauget.

Den 4. Maj 1904 afholdtes ekstraordinær Generalforsamling, hvor man paa Forslag af Oldermænd ogsaa udnævnte Slagtermester Chr. Schrøder som Æresmedlem.

Den 24. Maj sendte Lauget følgende Skrivelse til Politimesteren:

Slagterlauget i Odense tillader sig herved at andrage Hr. Politimesteren om Tilladelse til straks efter Kjødkontrolens Aabning, naar den behørig Stempling af Kjødet er foretaget, at kjøre ind med vore Vogne paa vore Pladser paa Torvet, i Stedet for som nu at holde sammenpakket paa Flakhaven i et Antal af ca. 50 Vogne i ca. 1 Time, hvilket tillige er til Gene for anden Færdsel over Torvet.

Som det er Herr Politimesteren bekjendt, aabnes Kjødkontrollen i Tidsrummet fra 1. Maj til 31. August Kl. 5 Morgen og Indkjørslen paa Torvet er først tilladt Kl. 6 i Henhold til Torvereglementet. Under Henviisning til Politivedtægtens Tillæg af 5. Oktober 1899, der paabyder, at fraspændte Vogne ikke maa sættes paa Gaden, forventer vi Herr Politimesterens behagelige Velvilje i Anledning af dette vort Andragende, der kun skal være gjældende om Lørdagen.

Den 7. Juni indløb følgende Meddelelse fra Byraadet:

At Byraadet efter Forhandling med Politimesteren har vedtaget at ændre § 6 i Reglementet for Handel paa Købstadens Torve og Gader m. v. derhen, at Torvetiden for Slagtere fremtidigt maa om Lørdagen begynde en Time tidligere end i bemeldte Paragraf, fortsat meddeles herved til behagelig Efterretning under Henviisning til Laugets derom rettede Henvendelse til Politimesteren.

Det var med stor Tilfredshed, Laugets Medlemmer ved Generalforsamlingen den 22. Juni modtog ovennævnte Meddelelse af Oldermænd. Den Paragraf,

1895

Torvedag i Odense

1934

som her blev ændret, havde i lange Tider været Slagterne til stor Gene.

Efter at der i flere Aar havde været stor Utilfredshed med den Pris, der opnaaedes for Huder og Skind, enedes man om at nedsætte et Udvalg til Sagens Undersøgelse.

Den 14. Juni 1905 ved Laugets halvaarlige Generalforsamling oplæstes Resultatet af Udvalgets Arbejde.

Vi undertegnede Slagtermestre forpligter os herved mod en Mulkt af 50 Kr., skriver Femti Kroner, at levere alle vore Huder, Skind og Talg til Sammenslutningen til Salg af samme i et Aar regnet fra 22. Juli 1905.

Sælgerne forpligter sig til i enhver Henseende at rette sig efter de Forskrifter, Udvalget for Sammenslutningen foreskriver med Hensyn til Aftagning og Behandling.

Ved Slagterlaugets maanedlige Møder meddeles Prisen for næste Maaned.

I Januar 1906 afgik E. Wiingaard som Laugets Oldermann, og i Stedet valgtes J. Gjerdrum.

Den 7. Marts samme Aar kunde Laugets Æresmedlem Chr. Schrøder fejre sit 40-Aars Slagterjubilæum, og i den Anledning afholdt Lauget en større Festlighed.

Oldermanden takkede Schrøder for hans store Virke og Interesse for Lauget.

Ved den ordinære Generalforsamling den 20. Januar 1909, hvor Oldermannen J. Gjerdrum ikke ønskede Genvalg, valgtes i Stedet P. Johansen med stor Majoritet.

Ved samme Lejlighed blev af Slagtermester Julius Petersen frembragt Klage over Forholdene i Staldene og Slagtehusene i det offentlige Slagteri, endvidere paataltes det manglende Inventar.

Der nedsattes et Udvalg til at varetage Laugets Interesser og paatale de eventuelle Mangler.

Den 3. Februar optoges 7 nye Medlemmer, nemlig følgende Mestre: Carl Petersen, Steffen Olsen, Emil Andkjær, Hans Rasmussen, Ludvig Thrane, Vilhelm Petersen og Frantz Longhi.

Markedssagen, der ofte blev drøftet i Lauget grundet paa forskellige Meninger angaaende Beliggenheden,

bevirkede, at man den 18. Juli i Samarbejde med Handelsforeningen, Industri- og Haandværkerforeningen samt Grundejerforeningen afholdt et offentligt Protestmøde, hvor man vedtog at sende Byraadet en skriftlig Resolution.

Ved ekstraordinær Generalforsamling den 22. Juli drøftedes saavel Byraadets som Borgernes Stilling til Sagen, og af forskellige fremkomne Oplysninger fik man Bevis paa Borgernes Tilslutning og Byraadets Modvilje mod den gamle Markedsplads, som efter Byraadets Stilling vilde blive flyttet.

Man enedes derfor om at faa en kommunal Markedsplads uanset dens Beliggenhed.

Den 1. September 1909 afgik Oldermannen ved Døden, og Viceoldermannen C. Andersen fortsatte som fungerende Oldermann.

Den 2. Februar 1910 valgtes E. Wiingaard til Laugets Oldermann.

Da en Udvidelse af Slagteriet efterhaanden blev stærkt paakrævet, henstillede man til Slagteridirektionen at foretage forskellige Udvidelser. Slagteriet afviste imidlertid dette Forslag, hvorfor man tilskrev Byraadet, som efter at have konstateret Klagens Berettigelse, berammede et Møde med Slagteriets Forretningsudvalg.

Til Stede paa dette Møde, som afholdtes den 1. September, var som Repræsentanter for Slagteriet N. P. Lindø, Direktør Juncker og Bogholder Jørgensen, af Byraadets Slagtehusudvalg var mødt d'Herrer Overretssagfører Jens Rasmussen og Købmand H. C. Petersen, og for Lauget Oldermannen og C. Petersen, endvidere Slagteriets Overdyrlæge.

Diskussionen, under hvilken Oldermannen holdt kraftigt paa Laugets Forlangende, resulterede i en Efterkommelse fra saavel Byraadets som Slagteriets Side, og Arbejdet paa de forskellige Udvidelser blev lovet paabegyndt hurtigst muligt.

Efter dette Møde blev der med Slagteriets Forretningsudvalg forhandlet om Nedsættelse af Taksterne for Kalve til Export.

Efter nogen Snakken frem og tilbage forlangte Andkjær at faa et positivt Resultat, hvilket dog ikke kunde opnaaes.

Den 7. December afholdtes ekstraordinær Generalforsamling i Anledning af Trikinsagen. Man enedes om at indsende Andragende til Byraadet om ved Lov at faa indført obligatorisk Trikinundersøgelse i Odense for alt Flæsk samt Pølser og Fedevarer tilvirket af Flæsk.

Den 5. April 1911 afholdtes ekstraordinær Generalforsamling med Dagsorden:

Punkt 1. Stiftelseslegat: Den af Udvalget forfattede Lov blev vedtaget af Generalforsamlingen og lyder saaledes:

§ 1.

Formaalet med Slagterlaugets Stiftelseslegat er at yde værdige trængende Slagtermestre eller deres Enker af Lauget fri Bolig.

§ 2.

Enhver Ansøger til dette Legat maa have været Medlem af Lauget i mindst 20 Aar, dog vil de ældste Medlemmer altid blive foretrukne.

§ 3.

For at tilvejebringe Midler til den paatænkte Stiftelse vedtog Lauget ved den aarlige Generalforsamling den 1. Februar 1911 at skænke det for Aar 1910 indkomne Beløb ved Salg af Blod, 393 Kr. 88 Øre, endvidere de Beløb, der indkommer ved Salg af Blod i de paafølgende 10 Aar samt et ugentligt Kontingent af 25 Øre pr. Medlem fra Dags Dato at regne.

§ 4.

Det vedtoges endvidere paa Generalforsamlingen, at Fonden forvaltes af et Udvalg paa 5 Mand, valgt af den nuværende Bestyrelse og for 10 Aar.

§ 5.

Pengene anbringes paa Sparekassebog i Fyens Stifts Sparekasse, og ingen Penge kan hæves uden ved Formanden, Kassereren og Sekretæren.

§ 6.

Skulde Lauget opløses inden Udløbet af de 10 Aar, skal Fonden overgaa i Byraadets Varetægt, som da vil blive anmodet om at overtage og administrere Fonden, saaledes at Renten af denne uddeles i Legater til værdige trængende Slagtermestre eller deres Enker. Dog vil det staaende Udvalg i saa Fald være medbestemmende ved Uddelingen af samme.

§ 7.

Udvalget fremlægger Regnskabet til Godkendelse ved Laugets halvaarlige Generalforsamling.

Angaaende Pølser lavet af 2. Klasses Kød, holdt I. P. Jensen et godt Foredrag om de uheldige Forhold, der hersker indenfor Pølseindustrien, og som skaber

en højst uheldig Konkurrence. Jensen fandt, det nærmest maatte betragtes som en Skandale, at vi i vort lille Land kunde tillade Hovedstadens Fabrikanter at lave Pølser af 2. Klasses Kød, naar dette var forbudt i Provinsen, ja, at det endog blev straffet meget strengt, hvis det opdagedes, at man tilvirkede Pølser eller Fedevarer af 2. Klasses Kød. Herpaa har man flere Eksempler.

Forsamlingen sluttede sig til Talerens Tanke om Indsendelse af en Skrivelse til Sundhedskommissionen, hvori Slagterlauget anmoder Kommissionen om at søge at faa forbudt Indførsel af Pølser og Fedevarer tilvirket af 2. Klasses Kød.

Foranlediget af en Kødaffære angaaende Handel med 2. Klasses Kød besluttede man paa Generalforsamlingen den 9. Juli 1913 at henvende sig til Politimesteren for derved at søge udvirket en langt mere effektiv Kontrol med Salg af 2. Klasses Kød, endvidere nedsattes et Udvalg til Modarbejdelse af usund Konkurrence.

Samme Dato henleddes Bestyrelsens Opmærksomhed paa Revision af Slagteriets Love, der skulde finde Sted i 1914, og hvorom der skulde finde Forhandling Sted angaaende Nedsættelse af Taksterne for Kontrollen.

Man anmodede Bestyrelsen om at tage Tiden i Agt for at kunne opnaa et saa godt Resultat som muligt.

Ved et Bestyrelsesmøde den 3. September enedes man om at tilsende Borgmesteren en Skrivelse, hvori Lauget henstiller til Magistraten i Lighed med Lauget at forlange tvungen Skolegang for Slagterlærlinge.

I November Maaned forhindrede Lauget ved Oldemandens Indgriben en Auktion paa flere Tusind østasiatiske Oksetunger, som viste sig at være ubrugelige til Menneskeføde og derfor blev kasseret af Overdyrlægen.

Blandt de Punkter paa Dagsordenen, der havde størst Interesse ved Generalforsamlingen den 28. Januar 1914, var Spørgsmaalet om Nedsættelse af Kontrolafgiften. Ifølge Slagteriets Love, som skulde revideres den 1. Maj 1914, gives der Slagterne Ret til en Nedsættelse af 20 %.

Flere af Medlemmerne var stærkt uenige angaaende Sammensættelsen af det Udvalg, som skulde forhandle med Slagteriet; da nu Bestyrelse samtidig skulde vælges, besluttedes, at Udvalget skulde udvælges heraf.

Forinden det afgørende Møde angaaende Sagen indvarsledes til Møder af Byraadets Slagtehusudvalg.

Til Stede paa disse Møder var, foruden Udvalgene fra Lauget og Slagteriet, Borgmesteren og Overdyrlæge Andersen. Sidstnævnte saavel som Slagtehusudvalgets Formand, Overretssagfører Jens Rasmussen, forsøgte at overtale Laugets tre Repræsentanter til at gaa med til at nedsætte Kontrolgodtgørelsen med 3000 Kroner aarlig, mod at faa Kalvevægten sat op paa Fedekalve fra 100 til 120 Pund, paa Spædekcalve fra 40 til 50 Pund; dertil kom, at Taksterne skulde blive det de var.

Dette vilde Lauget dog ikke gaa ind paa, da de fandt dette Tilbud ganske uacceptabelt.

Overdyrlægen opfordrede til at søge om, i Stedet for Nedsættelse paa Svin, at faa dem trikiniserede i samme Køb; dette vilde man heller ikke fra Laugets Side, da man ikke ønskede Trikinundersøgelse, før den blev tvungen.

Den 23. April afholdtes Møde paa Eksportslagteriet, hvor den endelige Afgørelse skulde træffes.

Til Stede var paa Slagteriets Vegne Formand, Næstformand, Direktøren, Bogholderen, Overdyrlægen og Slagteriets juridiske Konsulent.

For Byraadet: Borgmester Bloch, Overretssagfører Jens Rasmussen, Marott og Overlæge Svendsen, for Lauget: E. Wiingaard, St. Olsen og Carl Petersen.

Paa Mødet, der varede i flere Timer, førtes en meget energisk Agitation fra Slagteriets Side for at faa Nedsættelsen paa Kontrolafgiften saa lille som mulig, men fra Laugets Side mødte de en ikke mindre energisk Modstand, særlig Jens Rasmussen var her en udmærket Fortaler for Laugets Sag, ligesom Borgmesteren, E. Wiingaard og Marott støttede ham med gode Indlæg i Sagen.

Fra Slagteriets Side gjorde man gældende, at der skulde være en Garanti for, at Aarsindtægten ikke maatte gaa under Gennemsnittet af de første 5 Aar, nemlig 55,000 Kroner, hvad der vilde svare til en Nedsættelse paa 14 %.

Dette imødegik Jens Rasmussen kraftigt, han beviste, at Loven ikke gav Ret til at forlange nogen Garanti i den Retning, og forlangte paa Byens og Laugets Vegne Taksterne nedsat med 20 %. Fra Slagteriets Side gjorde man imidlertid gældende, at Lauget absolut maatte give dem Ret i, at en Nedsættelse paa 14 % var rigelig, idet Lovene var forfattet ret uklare og tvetydige.

Da Lauget vel kunde indse, at en Forhandling paa Grundlag af 20 % vilde være ret haabløs, enedes man til Slut om en Nedsættelse paa 17 %. Et Resultat, som efter Omstændighederne maatte betragtes som udmærket, og som paa den efterfølgende Generalforsamling i Lauget hilstes med Tilfredshed.

Da Verdenskrigen bevirkede en langt større Slagting af Pølse- og Konserveskøer end sædvanlig, udkastede Slagteriet en Plan til Udvidelse af Oksehallen. Planen gik ud paa at overbygge den halve Gaard mellem Okse- og Kalvehal.

Bygningen agtedes opført i Træ, idet der kun tænkes paa en midlertidig Udvidelse.

Da Lauget kunde indse, at denne Tilbygning under de daværende Forhold kun var gavnlig, godkendtes Planen, og man besluttede at forhandle med Slagteriet og da stille sig imødekommende.

Den 19. Januar 1915 jordedes Laugets Æresmedlem, Chr. Schrøder, under meget stor Deltagelse fra hele Landet.

Ved et Møde paa Industripalæet d. 20. Februar 1916 angaaende Dannelsen af en lokal Slagtermesterforening med Tilknytning til Landsforeningen besluttedes ikke at lade Lauget gaa ind i denne Sammenslutning, idet

Lauget, som en gammel Korporation, derved vilde tabe sin Betydning som Laug.

Da mange af Medlemmerne imidlertid ansaa det for ønskeligt at danne en lokal Forening under Landsforeningen, oprettedes en saadan, og til Bestyrelse valgtes: E. Wiingaard, Conrad Nielsen, Warnke, L. Broc, Sørslev, og Chr. Petersen, Søndersø.

Den 12. August 1917 holdt Landsforeningen sin aarlige Kongres paa Industripalæet, hvortil der var mødt Delegerede fra hele Landet.

Ved Mødet, der varede det meste af Dagen, vistes en overmaade stor Interesse for Standens fælles Tarv og en god Forstaaelse for Sammenholdets store Betydning.

Den nye Kødordning, fremkaldt af den stadig store Eksport grundet paa Verdenskrigen og den derved fremkomne Kødmangel, viste sig at være ret ugunstig for Slagterne rundt i Landet. Gentagne Gange havde man drøftet Sagen, endvidere havde den lokale Fedevarehandlerforening henvendt sig til Lauget, og man havde i Forening drøftet Spørgsmaalet.

Dette resulterede i en Henvendelse fra Lauget til Landsforeningen om at tage Sagen op og forsøge en Henvendelse til Kødudvalget i København, for der at søge en Bedring paa hele Standens Vegne.

Yderligere drøftede Lauget Sagen med Direktør Møller, Eksportslagteriet, som sammen med Lauget lod udarbejde en Skala over forskellige slagtede Kreaturer, som under Kontrol blev vejede og udregnet, for derigennem at skaffe Bevis til Kødudvalget om de forskellige Mangler ved den nye Kødlov.

Tiden, der nu fulgte, blev vanskelig for Standen. Gang paa Gang kom nye Regulativer og Bekendtgørelser fra Ministeriet, og snart vidste ingen, hvad der var lovligt eller ikke lovligt.

Ved et Bestyrelsesmøde oplæste Sekretær Emil Hansen en ny ministeriel Skrivelse ang. Salg af amerikansk Flæsk, som ifølge Regulativet ikke maatte sælges i samme Lokaler, hvor man samtidig solgte dansk Flæsk.

Denne Vedtægt afskar de Slagtere, som havde Ret til at sælge denne Vare, aldeles fra et saadant Salg, og man paapegede det uheldige i, at Flæsket ved denne Vedtægt vilde blive solgt fra Lokaler, som slet ikke var egnede til Formaålet.

Emil Hansen raadede til hurtig Handling, og heri var Bestyrelsen enig. Man sendte derfor 2 Repræsentanter af Lauget sammen med Formændene for den københavnske Fedevareforening og Landsforeningen til København for at forebringe en Klage til Ministeriet og gennem Protest opnaa at faa Bestemmelsen kuld-kastet.

Efter en Forhandling med Ministeriets Kontorchef, Helsted, som udtalte, at intet af den først ankomne Sending amerikansk Flæsk vilde blive forhandlet i Provinsen, idet Sendingen udelukkende var forbeholdt København, ligesom intet nyt Parti vilde komme til Landet de første Maaneder, hvorfor han ansaa det for

mere formaalstjenligt at vente med yderligere Forhandlinger til et Bestyrelsesmøde, hvor Udvalget gjorde Rede for Forhandlingen. Da det under Mødet oplystes, at der trods Kontorchefens Løfte alligevel var ankommet amerikansk Flæsk til Provinsen, besluttede man i ret skarpe Vendinger at tilskrive Ministeriet og beklage, at man trods Løfte fra Kontorchefen endnu ikke havde hørt nyt angaaende Sagen. Endvidere besluttede man, saasnart den næste Sending kom til Landet, at foretage et større Opkøb deraf, for derigennem muligt at komme til Bunds i Sagen. Om det var Laugets Protest i Sagen, eller andre Momenter har haft Indflydelse, kan ikke oplyses; men det resulterede dog i, at Vedtægten ret hurtigt blev ændret, og Flæsket givet i fri Handel hos enhver Slagter og Fedevarehandlende.

I Slutningen af Aaret 1919 forhøjede Slagteriet Kontrolafgiften, hvorfor der afholdtes et Protestmøde paa Fyns Forsamlingshus, og her oplystes, at Slagteriet uden nogen forudgaaende Forespørgsel til Lauget havde ansøgt Byraadet og med Slagtehusudvalgets Anbefaling faaet Forhøjelsen bevilget. Paa Mødet vedtoges det, at man ikke godvillig vilde gaa med til Forhøjelsen, men ved en Protest gøre Byraadet og Slagteriet bekendt med Laugets Stilling; endvidere henvendte man sig til Overretssagsfører Jens Rasmussen for at søge hans juridiske Bistand, og efter Overretssagsførerens Mening var en saadan Forhøjelse ikke lovlig, ligesom han udtalte sin Forbavselse over, at den skete Forhøjelse ikke i Forvejen var drøftet mellem Lauget og Slagteriet. Efter mange Maanedes næsten ørkesløse Forhandlinger lykkedes det til Slut at opnaa en mindre Nedsættelse i Afgiften, og dette Resultat skyldtes for en stor Del Emil Hansens og Conrad Nielsens Arbejde i Sagen.

I December 1920 afgik Oldermænden, Emil Wiingaard, ved Døden. I ikke mindre end 23 Aar havde Wiingaard været i Laugets Bestyrelse og virket som dets Oldermann, og det var her en virksom Støtte, Lauget mistede.

Ved den efterfølgende Generalforsamling valgtes Emil Hansen til Laugets Oldermann.

Da Slagterne stadig fremkom med Klager angaaende Slagteriforholdene, som efter deres Formening var alt andet end tilfredsstillende, og det gamle Slagteri ikke var saa tidssvarende, som Lauget kunde ønske det, førtes lange Forhandlinger mellem Oldermænden, Emil Hansen, Byraadet og Slagteriet angaaende Udvidelser, eventuelt Opførelse af et helt nyt og moderne Slagteri.

Emil Hansen ofrede megen Tid og Interesse for denne Sag. Foruden de mange Møder, han deltog i, stillede han paa Laugets Vegne flere forskellige Forslag angaaende et nyt Slagteri og besøgte endvidere sammen med Byraadet forskellige af Landets Byer for der at studere andre og mere tidssvarende Forhold.

Eksportslagteriet havde dog ikke til Sinds at gaa med til at lade opføre et nyt Slagteri, men søgte i Ste-

det for paa alle Maader at faa de gamle Koncessioner fornyet.

Stemningen gik da efterhaanden i en anden Retning, idet Emil Hansen foreslog, at Slagterne selv skulde opføre et Slagteri, og efter en Forhandling med Byraadet meddelte Emil Hansen, at dette ikke var uvilligt til at yde den fornødne Garanti, saafremt Lauget agtede at opføre et saadant; men Byraadet forlangte, at Lauget skulde fremkomme med noget positivt, saa det kunde ses, at Slagterne var i Stand til at magte Sagen.

Emil Hansen foreslog derfor, at Slagterne selv skulde tegne sig for en Aktiekapital, idet han udtalte, at Slagterne ved en saadan Ordning sikkert maatte kunne opnaa de laveste Takster i Landet.

Lauget sluttede sig til Emil Hansen, og der nedsattes et Udvalg, bestaaende af Oldermænden, Carl Andersen, Carl Petersen og Chr. Hansen, til yderligere at arbejde for Sagen.

Den 15. Maj samme Aar tegnede de første Medlemmer sig for nogen Kapital, og Udvalget fik da Bemyndigelse til at foretage Rejser sammen med Byraadet, for at studere andre Byers Slagteriforhold.

Den 3. Juli foretog Udvalget, undtagen Carl Petersen, der var forhindret i at deltage, en Rejse til Sverige sammen med Byraadets Slagtehusudvalg, Justitsraad Madsen og Ingeniør Damgaard. Udvalget besøgte Slagterierne i Malmø og Gøteborg, og da der vistes en stor Velvilje fra de respektive Slagteridirektioners Side, fik man Lejlighed til meget grundigt at besigtige Slagterierne, og Udbyttet af Rejsen var tilfredsstillende.

Efter Hjemkomsten begyndte Ingeniør Damgaard at udarbejde Tegninger og Overslag.

Allerede i Begyndelsen af Aaret 1924 havde Laugets Medlemmer i Forening med Viktualiehandlerforeningen tegnet sig for 120,000 Kroner, og Tanken syntes nu at kunne realiseres, tilmed da Byraadet havde stillet sig overmaade velvilligt.

(Iøvrigt henvises til Omtalen af „Odense offentlige Slagtehus og Næringsmiddelkontrol“).

Slagtermestrenes Assurancekasse hører til en af de Grene indenfor Lauget, som har haft en stor Betydning.

Saa langt tilbage som omkring Aaret 1895 viser der sig blandt Odense Slagtermestre Trang til at sikre sig mod Tab ved, at deres Slagtekvaeg, der i levende Live tilsyneladende var sundt, ved Slagtningen „faldt daarligt ud“, saa det af Kødkontrollen ved de offentlige Slagtehus blev kasseret eller kogt, idet der da mellem Slagtermestre indbyrdes oprettedes en gensidig Assurancekasse med det Formaal at yde hverandre Støtte, naar de fik deres Dyr kasserede. Der fandtes indenfor Slagtermestrenes Kreds adskillige, som indsaa, at den Risiko, der var forbundet med Slagtningen, naar de slagtede Dyr kasseredes, i høj Grad kunde udignes, naar den blev baaret af mange.

Blandt dem, der saa rigtigt i den Henseende, var særlig Slagtermester Schrøder en ivrig Talsmand for

Oprettelse af en Assurancekasse med ovennævnte Formaal.

Den 1. Oktober indvarslede han til et Møde paa Industripalæet, og fremlagde her sine Planer. Hans Tanker vandt enstemmig Tilslutning, og efter nogen Forhandling enedes man om at oprette en Forening. Som Medlemmer af Foreningen kunde optages enhver Slagter med Borgerskab i Odense, som til Stadighed havde Ret til at slagte i de offentlige Slagtehuse.

Dannelsen af Slagtermestrenes Assurancekasse i Odense blev vedtaget med Indmeldelse af samtlige i Mødet deltagende Slagtermestre, som hver indskød 15 Kroner; ved det herved indkomne samlede Beløb dannedes da den nystiftede Assurancekasses første Grundfond. Hvorledes Foreningen iøvrigt skulde fungere og dens Midler administreres blev fastsat i dens Love, som her desværre ikke kan gives Plads til. Foreningen har nu 40 Aar efter dens Start stadig været i god Fremgang og været til stor Gavn indenfor Staden.

Det Stiftelseslegat, som Lauget den 5. April 1911 oprettede, fortjener ogsaa en Omtale her i Laugets Historie.

Legatet, der blev oprettet ved Midler fra det aarlige Blodsalg samt et ugentligt Tilskud af 25 Øre pr. Medlem i 10 Aar, oprettedes med det Formaal at støtte værdige trængende Slagtermestre eller deres Enker.

Efter 10 Aars Forløb var Legatets Formue paa 15,769 Kr. 38 Øre. Da Renten af denne Sum vilde andrage ca. 800—900 Kroner, besluttede man at uddelte indtil 8 Legater paa 100 Kr. aarlig, og saaledes har mange trængende Medlemmer i Aarenes Løb nydt godt af dette Legat.

Siden Legatet første Gang i December 1921 uddelte de første Portioner, er der i Aarenes Løb udbetalt ialt ca. 10,000 Kroner, og da Formuen i 1934 andrager ca. 23,000 Kroner, er der al mulig Grund til at tro, at den smukke Tanke, som blev befæstet i 1911, endnu i mange Aar vil give de gamle trængende den tiltrængte Hjælp.

Var Forholdene i 1634 end Slagterne ret ugunstige eller Vedtægterne ret haardhændede, saa det gamle Laug altid maatte være paa Post for at sikre Staden gode Vilkaar, da er dette ogsaa Tilfældet nu 300 Aar efter.

Nye Kødlove vedtages paa Rigsdagen, og ikke alle er de lige gavnlige for Staden, og sad der ikke i Laugets Ledelse dygtige Mænd, som altid har aabent Øje for Medlemmernes Tarv, er der ingen Tvivl om, at Forholdene nu vilde være betydelig daarligere for Odenses Slagtermestre.

Nu 300 Aar efter det gamle Laugs Opstaaen vil en Omtale af de dengang herskende Handelsmetoder i

Sammenligning med vor Tids moderne og hygiejniske Forhold sikkert interessere.

Naar Slagterne i 1634 etablerede sig som selvstændige Mestre, foregik det ikke som i vore Dage med Leje af Butikslokaler eller lignende, hvem kender ikke de gamle Slagterskikkelser med Truget paa Nakken eller senere igen med en lille Fladvogn, hvorfra man foretog den dengang lovlige *Husering*. En eller to Gange om Ugen stod Slagteren paa Torvet, og de andre Dage foregik Handelen mest rundt paa Gader og Stræder, idet man da antastede Byens Madammer og anbefalede sine Varer. De sanitære Forhold var derfor ikke altid lige gode, og Opbevaringslokalerne for de ikke solgte Varer var tidt under al Kritik. Først efterhaanden som Laugene rundt i Landet fik mere og mere Indflydelse, ændredes disse Forhold dog noget, Slagtningerne blev foretaget under behørig Kontrol paa offentlige Slagtehuse, og den direkte *Husering* ophørte.

Ser vi paa Forholdene i 1934, og gaar vi igennem Byens Gader, vil vi overalt finde veludstyrede og hygiejniske Slagterbutiker.

Truget og Fladvognen er forsvundet, Handelen for Byernes Vedkommende foregaar kun fra dertil egnede og godkendte Lokaler, som er forsynet med vor Tids nyeste Maskiner og Kølerum.

Snart har enhver Slagtermester i Danmark moderne Kølerum indrettet i sine Lokaler, Varerne udsættes i Sommervarmen ikke for Bakterier, Forraadnelse eller Insekter. Moderne Kødmaskiner, Kødhakkere samt alle hørende til moderne Pølsemejeri findes ogsaa i de fleste Slagterforretninger, og Udbringning af Varerne foregaar med dertil indrettede Automobiler.

Tiden kræver nye Metoder, Tiden kræver sunde Forhold overalt, og sikkert intet af Landets forskellige Laug har fulgt bedre med i Tidens Fordringer end Slagternes.

En Forening kan hædre særlig fortjente Medlemmer ved at udnævne dem til Æresmedlemmer; denne Udmærkelse har Lauget vist nulevende Slagtermestre *P. Bloch, Anders Jensen og F. Spøhr*.

Det karakteristiske over de sidste 30 Aar i Laugets Historie er den Specialisering, der har fundet Sted, saa at man nu maa skelne mellem Slagtermestre paa den ene Side og Pøsefabrikanter, Tarmrensere, Destruktionsledere samt Grosserere paa den anden Side. Mellem de forskellige Parter har der til Tider været nogen Gnidning, som dog i de senere Aar er bragt i Orden.

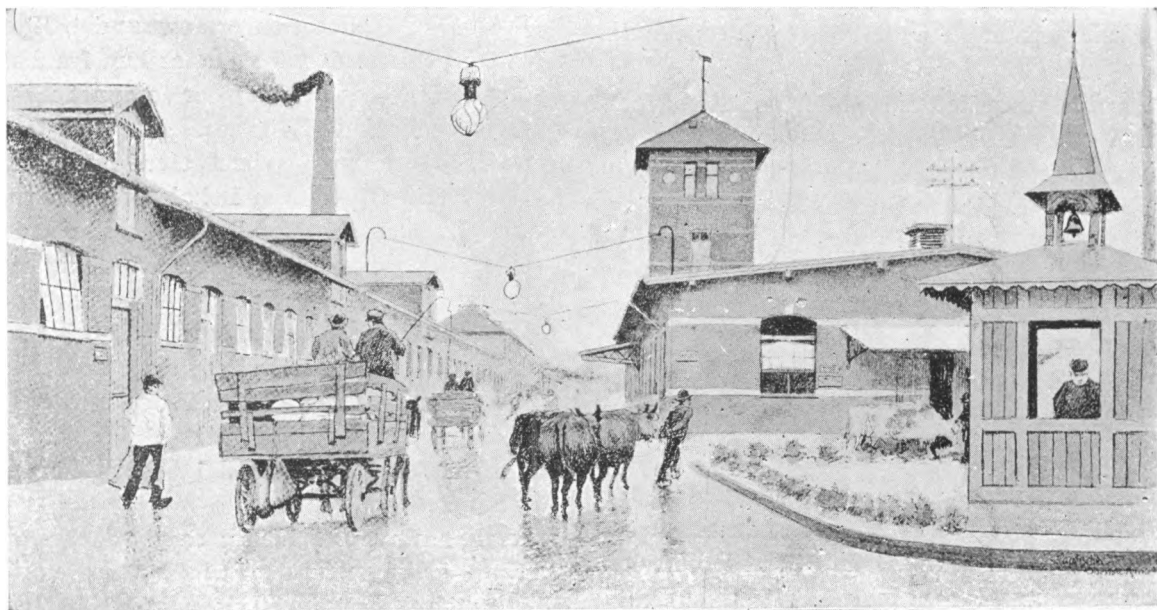
Odense Slagterlaugs Historie er en Beretning om Udvikling og Fremgang.

Paa de efterfølgende Sider vil vi nærmere omtale Laugets aktive Medlemmer. Forinden vil dog Omtalen af „Odense offentlige Slagtehuse“ sikkert have Interesse i Forbindelse med Odense Slagterlaugs Historie.

ODENSE OFFENTLIGE SLAGTEHUSE OG NÆRINGSMIDDELKONTROL

Efter at Odense Byraad ved et den 8. Juli 1895 stadfæstet Tillæg til Sundhedsvedtægten havde besluttet indenfor Odense Kommunes Omraade at foranledige indført Kødkontrol og etablere Slagtevang paa et

det mægtige Opsving, Kød- og Konserverindustrien tog i disse Aar, maatte der opstaa en følelig Pladsmangel. Byen var ogsaa i en rig Udvikling. I 1895, da Kontrakten afsluttedes, var der ca. 34,000 Indbyggere, men

De offentlige Slagtehus i 1904

offentligt Slagtehus for al erhvervsmæssig Slagtning med Undtagelse af Dræbning paa Grund af pludselig indtraadt Sygdom eller Ulykkestilfælde samt Slagtning paa fabriksmæssig drevne Svin slagterier, blev der mellem Firmaet Odense Eksportslagteri ved Dessau og Küster og Odense Kommune indgaaet en Overenskomst, uopsigelig i 30 Aar, hvorefter der paa nævnte Firmas Grund ved Rugaardsvejen opførtes et Bygningskompleks bestemt til at benyttes som offentlige Slagtehus og Kødkontrolstation, og ovennævnte Firma antog derefter Navnet Odense offentlige Slagtehus og Eksportslagteri ved Dessau og Küster. Dette Selskab overgik imidlertid den 1. Juli 1897 til det af fynske Landmand nystiftede Andelsselskab, som ogsaa overtog Kontrakten med Odense Kommune.

De offentlige Slagtehus havde nu til Huse i disse Lokaler i 30 Aar, men det var en Selvfølge, at med

dette Tal var i 1925 vokset til 52,000 foruden Forstæderne, og dertil kom, at Kreaturholdet her i Landet var mangedoblet, og Eksporten af Kreaturer foregik for en stor Del slagtet, og ved forskellige Lejligheder, saasom Mund- og Klovesygeepidemier, hvor alle Dyr skulde slagtes, blev der stillet store Krav til Pladsen i de offentlige Slagtehus.

I Aaret 1926 udløb den 30-aarige Kontrakt mellem Odense Kommune og Andelsselskabet, og allerede nogle Aar forinden havde Byraadets Slagtehusudvalg begyndt at drøfte, hvorledes man skulde stille sig ved Kontraktens Ophør, men ogsaa indenfor Odense Slagterlaug havde Oldermændene, Slagtermester Emil Hansen, rejst dette Spørgsmaal, og da man efter lange Forhandlinger stadig ikke kunde finde en Form for Fortsættelse af Kontraktforholdet (selv Andelsselskabet var jo ogsaa i disse Aar vokset til en Virksomhed, som

De offentlige Slagtehusse paa Rugaardsvej i 1934

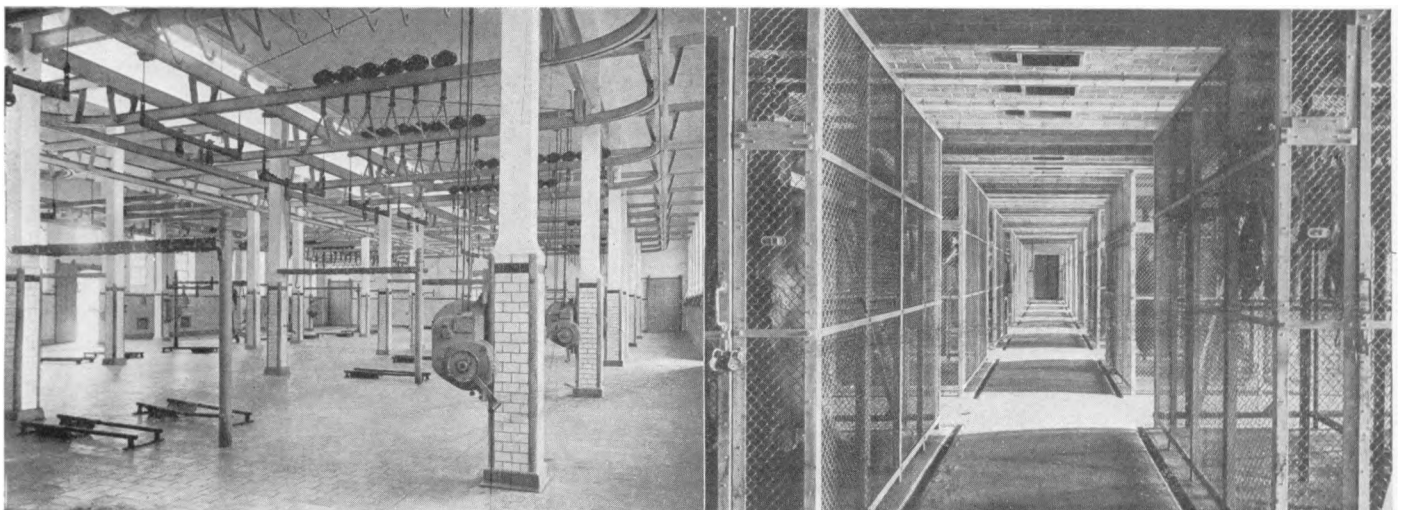
nok selv kunde gøre Brug af hele Pladsen), meldte den Tanke sig, om ikke Slagterne ved en Aktietegning indenfor deres Organisation skulde søge at danne et Selskab med det Formaal selv at opføre offentlige Slagtehusse. — Paa Odense Slagterlaugs Generalforsamling den 28. Febr. 1923 var der stor Stemning for at faa et nyt Etablissement, og man nedsatte et Udvalg til i Forbindelse med Odense Byraads Slagtehusudvalg at arbejde videre med Sagen. Til teknisk Raadgiver antoges Ingeniør L. Damgaard.

I de paafølgende Aar foretog Udvalget forskellige Rejser baade i Ind- og Udlandet for at bese de forskellige Slagtehusse og lod derefter forskellige Planer udarbejde — ligesom der forhandlede om Beliggenhed for det nye Foretagende.

Endelig i 1925 var Udvalget naaet

saa vidt, at man havde faaet overladt en Del af Dyrskuepladsen ved Rugaardsvej samt underskrevet en Overenskomst, efter hvilken Odense Byraad besluttede at overlade til Aktieselskabet Odense offentlige Slagtehusse og Næringsmiddelkontrol paa denne Grund at opføre et offentligt Slagtehus med tilhørende Kødkontrolstation samt Bygninger til andre kontrollerende Virksomheder for Levnedsmidler.

Ved et Møde i Odense i Foraaret 1925 af Interesserede i Sagen vedtog man at stifte det paatænkte Aktieselskab under Navnet »Odense offentlige Slagtehusse og Næringsmiddelkontrol« med en Aktiekapital paa 300,000 Kr. til Udnyttelse af den i Kontrakten med Odense Byraad givne Koncession. Til Bestyrelsen valgtes Slagtermestrene Emil Hansen, Formand, Chr. Hansen,

Slagtehal for Okser

En Del af Svinestagteriet

Interiør fra Kølecellerne

Fra Grundstensnedlæggelsen

Næstformand, Carl Petersen, Carl Andersen og Jul. Gjerdrum. Rammerne var nu fastlagte, og man kunde paabegynde Arbejdet med Beliggenheds- og Grundplaner, og hen paa Efteraaret var dette saa langt fremme, at den første Licitation kunde foretages.

Den 14. April 1926 fandt Grundstensnedlæggelsen Sted. I Fyens Stiftstidende for 15. April er Begivenheden omtalt: følgende er et Udtog af Artiklen:

Paa den forreste Del af Dyrskuepladsen ved Rugaardsvej opføres for Tiden det ny offentlige Slagtehus. Bygningerne er skudt i Vejret med stor Hurtighed og kan allerede betegnes som halvfærdige, skønt man først regner med, at hele det store Bygningskompleks skal staa færdigt den 1. Januar 1927.

Igaar blev Grundstenen nedlagt ved en lille Højtidelighed, hvortil „Odense offentlige Slagtehus og Næringsmiddel-Kontrolstation“ havde indbudt Byraadets nuværende og tidligere Slagtehusudvalg. Der var mødt Borgmester H. Chr. Petersen, Otto Jørgensen og Martin Iversen, tidligere Borgmester, Sagfører A. P. Henriksen, Folketingsmand L. D. Rasmussen og Telegrafformand P. Christensen, Sundhedskommissionens Formand Politimester Harald Seldorf og enkelte andre særlig Indbudte foruden det store Byggeforetagendes Haandværkere og det nye Foretagendes Bestyrelse.

Flagene vajede foran Begyndelsen til det Taarn, som ved Indkørslen til det nye Slagtehus vil komme til at give den Besøgende Indtrykket af den store Virksomhed, som her vil komme til at foregaa. I Underbygningen til dette Taarn blev Grundstenen nedlagt af Slagterlaugets Oldermænd, Slagtermester Emil Hansen, som oplæste det Dokument, der blev indmuret bag den med en symbolsk Figur udsmykkede Grundsten. Emil Hansen udtalte, efter at have oplæst Dokumentet, en Tak til Odense Byraad for den Støtte, der fra Byen er ydet til Rejsningen af dette store Foretagende, og sluttede sin velformede Tale med at udbringe et Leve for det nye Slagtehus.

Dermed var selve Højtideligheden forbi, og man samlede ved et Bord, dækket med Kage og Vin, hvorom

de indbudte Deltagere i Højtideligheden samlede med Bygningsforetagendets Haandværkere. Her blev der talt af Borgmester H. Chr. Petersen, der gav Udtryk for Glæden over, at et saa betydeligt Foretagende kan sættes i Værk her i Byen, og af Sundhedskommissionens Formand, Politimester Harald Seldorf, der udtrykte sin Glæde over, at man ved Indretningen af Slagtehuset har taget Hensyn til alle de Krav, der fra Sundhedskommissionens Side har maattet stilles til et saadant Foretagende, som i Fremtiden vil komme i daglig Kontakt med alle Byens Husmødre, foruden at det som Eksportslagteri forhaabentlig vil faa en Betydning, der vil kunne spores i Regnskabet over Danmarks Nationaløkonomi.

Der blev her endvidere udtalt Paaskønnelse af den Flid og Interesse, der fra Haandværkernes Side er udvist i Arbejdet for Rejsningen af det store Bygningskompleks.

De indbudte besaa herefter under Ledelse af Slagtehusenes Arkitekt Damgaard hele Anlægget, som spænder over 5 Tdr. Land Jord, og som vil staa i ca. 2 Mill. Kroner, naar det om 9 Maaneder ligger færdigt. Man faar ved Gennemgang af Bygningsværkerne Indtrykket af, at det, der her bygges, vil blive en til sit Formaal i usædvanlig Grad godt svarende Institution, og der er Grund til for Odense By at være stolt af, at private Kræfter i Byen tør forsøge at løfte en Opgave som den, der her foreligger. For den ved Grundstensnedlæggelsen indbudte Kreds havde Bestyrelsen for det nye Aktieselskab i Aftes arrangeret en Sammenkomst paa Parkhotellet, og der blev her fra alle Sider udtalt gode Ønsker for det nye, store Foretagende, der bør antages at blive en virkelig Seværdighed for Odense By.

I Løbet af Aaret rejstes nu et Bygningskompleks, som er et absolut Mønster for sin Tid, idet der her er taget alle Hensyn til praktiske, sanitære og veterinære Krav, og som tjener den odenseanske Slagterstand til stor Ære. Det skal i denne Forbindelse nævnes, at uden den store Forstaaelse og Støtte fra de skiftende Slagtehusudvalgs Side var denne Sag ikke løst paa en saa heldig Maade.

1. Januar 1927 afholdt

Slagteriets Bestyrelse ved Indvielsen, fra venstre til højre: Carl Petersen, Chr. Hansen, Emil Hansen, Jul. Gjerdrum, Carl Andersen

man Prøveslagtning og Indvielse af de nye Lokaler.

- Paa hver Side af Hovedindkørselen staar et Vers udhugget. Rektor Holbeck har givet dem deres sproglige Form. Det ene er foreslaaet af Politimester Seldorf, som har fundet Verset paa et Slagtehus i Tyskland. Det lyder saaledes:

Blodig er, Slagter, din Gerning og Id,
dødsdømt er Dyret, du henter,
værne det skal du mod Dødsqual med Flid,
husk, Døden en Dag paa dig venter.

Det andet Vers er foreslaaet af Slagtermester Carl Petersen og lyder saaledes:

Jægeren priser man ofte i Sang,
skønt han som Slagteren dræber.
Slagter! Din Pris vil faa renere Klang,
naar du ærligt mod Nænsomhed stræber.

Om Indvielsen skriver Fyens Stiftstidende d. 2. Januar 1927 følgende:

Igaar blev de nye offentlige Slagtehus i Odense indviet ved en Prøveslagtning om Formiddagen, og mange Odenseanere benyttede Eftermiddagen til at bese den store Virksomhed, som er anlagt her, og hvor i de kommende Aar det fynske Landbrugs Slagtekvæg vil blive tilberedt som Handelsvare.

Odenseanerne saa, at der her er skabt noget virkelig storslaaet. Slagtehusenes Bygninger fremtræder i det ydre smukke og tiltalende, og i det indre er de i den Grad tilpasset efter Forholdene, at man godt kan betegne dem som ideelle. Der er overalt taget det største Hensyn til, at Slagtingerne kan foregaa under de allermost betryggende Former, saaledes at det Kød, der her vil blive tilberedt, ikke udsættes for skadelig Paavirkning af nogen Art. Køleanlæg og Ventilationsforhold er beregnet herpaa, og alt er indrettet saaledes, at det er let at holde rent ved Overrisling fra talrige Vandhaner.

Desuden er det efter danske Forhold noget virkelig storslaaet, der her er skabt. Slagtehallerne og de store Kølehaller virker ganske imponerende alene ved deres Størrelse. Og dertil kommer, at der til den store Virksomhed, som her skal udfoldes, i særlige Lokaler er knyttet en Kontrolstation for Undersøgelse af Næringsmidlernes Sundhed.

Det store Værk er skabt af A/S Odense offentlige Slagtehus og Næringsmiddelkontrol, hvis Ledelse for Tiden er Slagtermestrene Emil Hansen, Vestergade, Carl Petersen, Overgade, Julius Gjerdrum, Carl Andersen, Nyborg Landevej, og Eksportør Chr. Hansen, Allégade. Odense Kommune har ydet en stor Garanti for Foretagendet, hvis Anlægssum beløber sig til ca. 1 Million 700,000 Kr., og det er Ingeniør Damgaard, der har Æren for Udførelsen af Planen, som bør siges at være efter sit Formaal mønsterværdig.

Haandværkerne, som har medvirket, er: Murermestrene N. C. Nielsens Sønner og N. Nørregaard, Tømrermestrene Johannes Petersen, K. Petersen og Th. Rasmussen, Snedkermestrene P. Larsen, Heltzengsgade, og H. J. Andersen, Malermestrene Balslev, Madsen og Jensen; Sanitetsarbejdet er udført af Chr. Linde og H. P. Knudsen, den elektriske Installation af Iversen, Christensen, J. B. Jensen og V. Laursen. Maskiner og Inventar er leveret af „Atlas“, M. P. Allerups Eftfl. og Maskinfabriken „Phønix“ og Smed Madsen,

Nørregade, og Entreprenør Nielsen, Langelinie, har udført Kloakeringsarbejdet.

Til Prøveslagtningen i Gaar Formiddags var indbudt Repræsentanter for Byraadet og alle de Institutioner, som har Tilknytning til den nye store Virksomhed, samt alle, der har haft med Opførelsen af de nye Slagtehus at gøre.

Flagene var hejst, og Gæsterne var enige om at beundre den smukke, nye Virksomhed, der vil bidrage ikke saa lidt til Udviklingen af Næringslivet i Odense og paa Fyen.

Man overværede de første Slagtinger og saa, hvor praktisk og fortrinlig hele Indretningen virker, og i den mæg-

Ved Indvielsen: Direktør Oldenburg, Ingeniør Damgaard, Justitsraad Madsen, Overdyrlæge Nielsen

tige Kølehal var der dækket op med Kransekage, Vin og Cigarer. Her samlede alle Gæsterne, efter at man havde beset alle det store nye Foretagendes Enkeltheder. Slagtermester Emil Hansen indviende de ny Slagtehus med en velformet Tale, hvor han takkede alle, der har været med til at skabe dette Værk. Borgmester H. Chr. Petersen ønskede paa Byens Vegne Held og Lykke for Foretagendet og takkede de dygtige Borgere, der her har løst deres Opgave paa en saa smuk Maade. Formanden for Eksportslagteriet, Gaardejer A. Andersen, Truelsholm, takkede for de Aar, hvori de offentlige Slagtehus i Odense er bleven drevet i Forbindelse med Eksportslagteriet, og udtalte Haabet om, at den nye Virksomhed maa gaa godt.

Paa Slagtersvendenes Vegne blev der talt af Formanden Vald. Hansen, og endvidere talte Formanden for de danske Slagtermestres Forening P. Larsen, Vejle, og Ingeniør Damgaard, der udtalte sin Tak for det dygtige Samarbejde, der har muliggjort Virkeliggørelsen af Planerne.

Alle Talerne sluttede med at udbringe kraftigt besvarede „Leve“, og hele denne Del af Indvielsen havde et Præg, der vidnede om den Fortrøstning, hvormed man begyn-

der denne nye, store Virksomhed, der tjener Odense By og dermed Landet til Ære, og som vidner om, at der hos Odense Bys Borgere er baade Vilje og Evne til at sætte et Foretagende i Gang, som vil kunne tjene dansk Erhvervs-livs Interesser paa den bedste og smukkeste Maade.

Etablisementet omfatter — foruden Administrationsbygning og Restaurationsbygning — 4 Slagtehal-ler for Okser, Heste, Kalve og Lam og for Svin, en stor Svale- og Salgshal, overdækket Hal til Paalæs-ning af Kød, to Forkølerum, Køleceller, Damp- og Maskinanlæg, Kødkontrolstation med Trikinontrol, Slaldbygninger, Destruktionsanstalt med Fodermels-fabrik samt Tarmhuse, Hudesalteri, Talgsmelteri, Sa-nitetsslagteri, Laboratorium og Lokaler for Mælkekon-trollen for Odense By.

Det samlede bebyggede Areal er ca. 9000 m², og Om-kostningerne ved Opførelse og Montering andrager ialt 2,100,000 Kr.

Foruden Slagtning til Byens Forsyning foretages der Slagtinger til København og til Eksport til for-skellige Lande.

Selve Kødkontrollen var oprindeligt rent kommunal, men da Slagtehusene blev autoriserede som Eksport-slagterier i Henhold til Loven om Tilsyn med Udførsel af Kød af 27. Maj 1908, blev Kødkontrollen undergivet Statens Tilsyn.

Kødkontrollen omfatter alle paa Slagtehusene slag-tede Dyr, som undersøges saavel før som efter Slagt-ningen. Undersøgelse og Bedømmelse med mere sker i Overensstemmelse med de af Landbrugsministeriet fastsatte Bestemmelser.

Kontrollen udøves af en Overdyrlæge med Assi-stance af 2 Reservedyrlæger og 2 Opsynsmænd.

Overdyrlæge S. Andersen var fra 1896 til sin Død i 1925 ansat som Overdyrlæge ved Odense offentlige Slagtehus og Eksportslagteri og efterfulgtes i denne Stilling af O. Nielsen, som ved Udskillelsen af de offentlige Slagtehus fra Eksportslagteriet overtog Le-delsen af den kommunale Kød- og Mælkekontrol.

Den daglige Ledelse af Selskabet varetages af Direk-tør Chr. Oldenburg.

Overdyrlæge Oluf Nielsen. — Overdyrlæge Oluf Nielsen er født den 8. Decbr. 1887. Indtil Aaret 1925 virkede Oluf Nielsen mest i København, hvor han i 1916 ansattes i Veterinærinspektoratet, fra 1920 som Fuldmægtig. I 1925 kom Oluf Nielsen til Odense, hvor han ansattes som Overdyrlæge ved Eksportslagteriet og offentlige Slagtehus. Den 1. Januar overtoges Stil-lingen ved Odense offentlige Slagtehus og Nærings-middelkontrol, og fra April 1927 overtoges endvidere Ledelsen af Mælkekontrollen.

Direktør Chr. Oldenburg. — Direktør Chr. Oldenburg er født den 27. August 1896 i Kopperup ved Skive. Efter Konfirmationen ansattes Oldenburg som Konto-rist i Odense Eksportslagteri, hvor han i Aarenes Løb indhøstede den store Erfaring, som er nødvendig for

Chr. Oldenburg

Oluf Nielsen

at lede en saa omfattende Virksomhed som Odense offentlige Slagtehus og Næringsmiddelkontrol. Efter at have aftjent sin Værnepligt i Aarene 1917-18 lag-des i 1921 Afdelingen de offentlige Slagtehus ind- under Oldenburg, der herved fik et førstehaands Kend-skab til Forholdene, og det er sikkert en af de vægtige Grunde til, at Slagterne i Aaret 1927 henvendte sig til ham for at bede ham overtage den ansvarsfulde Post som Slagtehusets Direktør.

C A R L A N D E R S E N

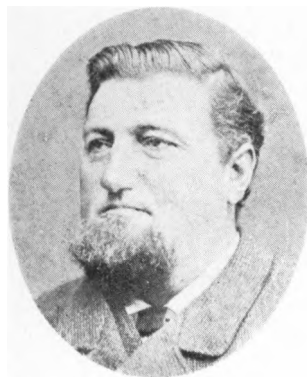

Den 12. Maj 1934 afgik ved Døden paa Sygehuset i Odense et af Laugets gamle Medlemmer, Carl Ander-sen, som i en Aarrække havde siddet i Laugets Be-styrelse og dér udvist overmaade stor Interesse og Virke for Standen.

Fra en beskeden Begyndelse drev Carl Andersen ved Flid og Dygtighed sin Forretning frem til at blive en af de største i Odense, saavel hvad angaar en gros Slagteri som Kreatureksport. Ikke blot i Odense, men over det ganske Land var Carl Andersen kendt som en dygtig og anset Handelsmand, da han igennem mange Aar har været en af de største Kreaturopkøbere paa saa godt som alle Landets Markeder.

Carl Andersen har været betroet mange Tillidshverv, som han røgtede med Dygtighed og Interesse, bl. a. var han Medstifter og Bestyrelsesmedlem i de „Offentlige Slagtehus og Næringsmiddelkontrol“ og Næstolder-mand i Odense Slagterlaug, i hvis Bestyrelse han sad i en Menneskealder.

DEN SENERE TIDS OLDERMÆND OG DERES FUNKTIONSTID

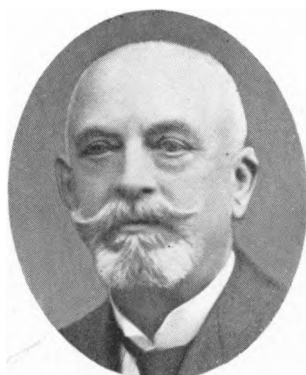
C. P. Schrøder
1879-1884

Carl Thrane
1884-1897

Christoffer Rasmussen
1897-1900

E. Wiingaard
1900-1907
1910-1921

A. J. Gjerdrum
1907-1909

Peter Johansen
1909-1910

ODENSE SLAGTERLAUGS BESTYRELSE

J. A. Busch, Bisidder

Chr. Christensen, Sekretær

Carl Petersen, Bisidder

Carl Wiingard, Kasserer

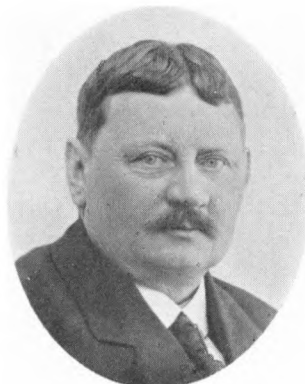
*Emil Hansen,
Oldermænd
1921—*

Karl Poulsen

Karl K. Pedersen

Holger Petersen

Julius Gjerdrum

ANTON ANDERSEN, Odense

Anton Andersen

Hestehandler Anton Andersen er født i Odense den 20. Juni 1882. Faget lærte Andersen i Helsingør i Aarene 1896—1900, hvorefter han fik udstedt Svendebrev. Fra 1900—1902 arbejdede Andersen som Svend i Odense og begyndte derefter selvstændig Forretning. I Aarene 1903—1906 opholdt Andersen sig i Amerika, hvorefter han ved Hjemkomsten atter nedsatte sig i Odense og begyndte Slagtning og Handel

med Kreaturer. Siden 1910 har Andersen udelukkende drevet Hestehandel. Andersens Hovedforretning er dog Eksport af levende Heste til Frankrig, Belgien og Holland.

HOLGER BRANDT ANDERSEN, Nørre-Esterbølle pr. Jullerup

Holger Brandt Andersen

Holger Brandt Andersen er født i Odense den 16. September 1884. Sin Læretid har han udstaaet hos Konrad Nielsen. Svendebrev har Andersen faaet i Aaret 1903, Borgerbrev i 1915 og Mesterbrev i 1933.

Allerede som 22-aarig begyndte Andersen sammen med Hans Rasmussen at handle for egen Regning i Odense med Husering og Stade paa Torvet.

I 1920 rejste Andersen til Nørre-Esterbølle, hvorfra han nu driver sin Forretning. — Andersen driver hovedsagelig sin Handel fra Vogn, og Kundekredsen, der regelmæssigt besøges 3 Gange om Ugen, er mest Landboere.

SVEND ANDERSEN, Odense

Svend Andersen

Svend Andersen er født i Odense den 4. Juli 1899. Han er uddannet i Faget hos Slagtermester Carl Petersen, Odense, og har modtaget Svendebrev i 1917.

I 1923 løste Andersen Borgerkab og fra 1925 har han drevet den Forretning, han nu er Indehaver af. Forretningen, der er beliggende i Albanigade 7, hører til Byens førende, og Svend Andersen har et godt Navn saavel blandt sine Kolleger som indenfor sin store Kundekreds. — Da Andersen begyndte i 1925 var det under ret smaa Forhold, nu er der i Forretningen Beskæftigelse til 4 Personer

og 2 Bude, og foruden almindelig Slagterforretning drives Pølsefabrik og eget Røgeri. Endvidere haves et ret omfattende en gros Salg i Paalæg.

OLUF ANDERSEN, Odense

Et af Laugets nyeste Medlemmer er Oluf Andersen, der som Søn af afdøde Carl Andersen følger i Faderens Fodspor indenfor Standen.

Oluf Andersen er født i Ejby ved Odense den 22. Maj 1908 og hører som saadan ogsaa til de yngste Slagtermestre i Odense. Hos sin afdøde Fader blev Andersen udlært og erhvervede Svendebrev i Aaret 1926. Siden har O. Andersen arbejdet i sin Faders Forretning og efter hans Død i 1934 overtaget den som Eneindehaver.

HANS P. K. ANDKJÆR, Odense

Hans Andkjær

I Slutningen af det 19. Aarhundrede husede Odense en bekendt Slagtermester A. J. Gjerdrum, og her har Hans P. K. Andkjær faaet sig en solid Uddannelse i Faget.

Hans Andkjær er født i Odense den 15. Juni 1870. I 1889 fik han Svendebrev og i 1891 begyndte han som selvstændig.

Andkjær begyndte i det smaa, med Handel paa Torvet og Husering, senere fortsatte han paa Opkøb af Kalve paa Odense Slagteri og solgte disse en gros i Odense og i København, ligesom han eksporterede en Del til Berlin. Siden 1914 har Andkjær drevet Restauration i Odense, men staaer dog endnu som Medlem af Lauget, idet han stadig omfatter Standen med Interesse.

Andkjær har forhen i et Tidsrum af 2 Aar siddet som Bestyrelsesmedlem i Odense Slagterlaug.

P. BLOCH, Odense

P. Bloch

Blandt de faa Mestre i Odense, der har begyndt deres Løbebane som Slagter med Trugel paa Nakken, hører P. Bloch.

Bloch begyndte sin egentlige Slagterlære hos Slagter Christensen, Odense, i 1872. Efter at have aftjent sin Værnepligt i Aarene 1876—1878 vendte han tilbage til Odense og fortsatte Læren hos Slagter Lauer sen og senere hos Chr. Wiingaard.

Den 23. December 1883 begyndte Bloch som selvstændig paa Torvet i Odense, hvor den største Omsætning dengang fandt Sted. —

Denne Forretning passede Bloch med Omhu endog et Par Aar efter at han havde holdt sit 50 Aars Jubilæum. — P. Bloch, der er Laugets ældste Medlem og i en Aarrække forhen har siddet i dets Bestyrelse, er født i Odense den 19. November 1855. P. Bloch har i mange Aar været Lauget og Standen en virksom Støtte og som Tak har Lauget derfor udnævnt ham som dets Æresmedlem.

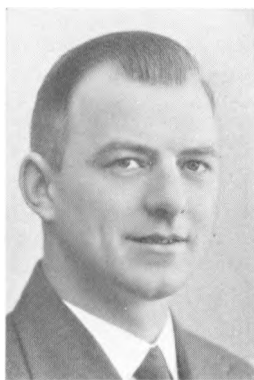
JØRG. AUG. BUSCH, Dalum

J. A. Busch hører til de Slagtermestre, der i de sidste 20 Aar har haft en ikke ringe Betydning for Standen.

Busch er født i Odense den 27. Oktober 1873. Efter endt Læretid, 1½ Aar hos daværende Mester Julius Wohlleben og 2½ Aar hos Carl Jensen, aflagde han i Efteraaret 1891 Svendepøve. I 1896 nedsatte Busch sig som selvstændig Mester og begyndte dengang sin Forretning efter hin Tids Mønster med Handel paa Torvet samt den dengang lovlige „Husering“.

I Aarenes Løb er det stadig gaaet fremad for Busch, som gentagne Gange har skiftet Domicil. En Overgang drev Busch Butik og en gros Handel og rejste rundt paa de forskellige Markeder og opkøbte Kreaturer til egen Forretning. I 1928 flyttede Busch til Dalum, hvorfra han nu driver sin Forretning, der udelukkende er Kommissionsforretning og en gros Slagteri. Fra 1933 er en Søn, C. J. A. Busch, optaget i Forretningen. J. A. Busch er Formand for Odense Slagtermesterforening, Bestyrelsesmedlem i Odense Slagterlaug og har desuden en Del andre Tillidshverv. Den 14. Juni 1934 blev Busch udnævnt som Medlem af Administrationen i Odense offentlige Slagtehus og Næringsmiddelkontrol.

KNUD BUSCH, Odense

Knud Busch

Knud Busch har lige fra Barnsben omfattet Slagterhaandværket med stor Interesse. Allerede som 10-aarig stod han paa Odense Torv og hjalp Faderen i Boden. Sin Læretid har han ogsaa udstaaet hos sin Fader, J. A. Busch. I 1920 erhvervede han Svendebrev og i 1933 Mesterbrev.

Den 18. Marts 1930 etablerede Busch sig som selvstændig i Læssøgade 15, forinden havde han dog i nogen Tid handlet paa Odense Torv. En stor Udvidelse af Buschs Forretning finder Sted i denne Tid, idet han lader opføre en stor ny og moderne Ejendom i Bolbro, hvortil han i Oktober 1934 henflytter sin Forretning, og samtidig udvider han den til ogsaa at omfatte Pølsefabrik og en gros Salg.

Knud Busch er født i Odense den 20. Juni 1902. — Han er Inkassator for Danske Slagtermestres Landsforening.

CHRISTIAN JØRG. AUG. BUSCH, Odense

Christian Jørg. Aug. Busch

Christian Jørg. August Busch er født i Odense d. 28. Februar 1897. Busch har faaet sin Uddannelse hos H. Henningsen, Odense. I 1915 fik han Svendebrev og i 1933 Mesterbrev.

I 1928 startede Busch i Allégade 34 et Butiksudsalg, som han drev indtil Marts 1933, da solgtes Udsalget til Chr. Hansens Sønner. Siden Salget af denne Forretning har han været ansvarlig Medindehaver af Faderens, J. A. Busch's Forretning.

Busch er en kendt Mand indenfor Standen; foruden at være Medlem af Odense Slagterlaug er han i Bestyrelsen og Sekretær for Odense Slagtermesterforening.

CHR. CHRISTENSEN, Odense

Chr. Christensen er en kendt Personlighed indenfor Slagterstanden, som han med stor Interesse omfatter. Christensen er født den 6. December 1889. Han er uddannet i Faget hos daværende Slagtermester Chr. Schrøder senior, og erhvervede Svendebrev i Aaret 1908.

Det er ikke nogen ringe Forretning Christensen i Aarenes Løb har oparbejdet sig. Den egentlige Start fandt Sted i 1915, men allerede i 1917 henflyttedes Forretningen til dens nuværende Beliggenhed, Nørregade 81, hvor der foruden selve Butiken ogsaa haves en moderne Pølsefabrik og Røgeri. I Krigens Begyndelse og indtil Forretningens Etablering i Nørregade, drev Christensen sammen med H. F. Rasmussen, Odense, en ret omfattende Kreatureksport bl. a. til Norge, Tyskland og Østrig.

Chr. Christensen er Sekretær i Odense Slagterlaug og Bestyrelsesmedlem i Slagtermestrenes Hudesalgsforening.

ALFRED FREDERIKSEN, Odense

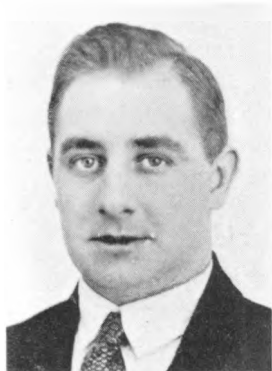
Alfred Frederiksen

Alfred Frederiksen, Søn af Slagtermester Frederiksen, Sdr. Boulevard, er født i Odense den 9. Juni 1890. Efter Konfirmationen kom han i Lære i Faderens Forretning, og efter Læretiden fik han Svendebrev den 23. Oktober 1908. — Den 24. Oktober 1917 løste Frederiksen Borgerskab og begyndte selvstændig Forretning med Landhandel og Slagteri. I 1928 aabnedes Butiksudsalg paa Sdr. Boulevard 252, og den

Handel dreves indtil 1930, da Frederiksen solgte den og begyndte med Torvehandel, idet han samtidig

overtog Faderens Forretning, som han stadig driver. Den ældre Slagtermester Frederiksen kan dog ikke helt opgive sit Haandværk, men gaar til Haande i sin gamle Forretning, hvor han hjælper til baade med Slagtning og i Butiken.

CARL FREDERIKSEN, Odense

Carl Frederiksen

Til en gammel og kendt Slagterslægt i Odense hører Frederiksen, der hos Brdr. Frederiksen og Steffen Olsen i Odense fik sin første Uddannelse i Faget.

Frederiksen fik udstedt Svendebrev i Aaret 1923, løste Borgerskab i 1929 og erhvervede Mesterbrev i 1933.

I 1929 startede Frederiksen selvstændig Forretning, idet han opkøbte og solgte Kreaturer en gros. Nu driver Frederiksen hovedsagelig sin Forretning som en gros Handel til Butiksslagtere i Odense og København, og den Forretning, Frederiksen paa de faa Aar har oparbejdet, er i stadig og god Fremgang.

FR. FREDERIKSEN, Odense

Fr. Frederiksen

Fr. Frederiksen er født i Odense den 1. Januar 1861 og hører derfor til de ældste Mestre saavel indenfor Lauget som i Odense. Hos daværende Slagterm. P. Johansen, Stige, erhvervede Frederiksen sig sin første Uddannelse; han udførte Svendestykket ved Slagter Chr. Schrøder, Odense. Senere havde han Arbejde hos saa kendte Odense-Slagtere som J. Gjerdrum sen., J. Larsen og Lars Petersen.

I 1886 begyndte Frederiksen som selvstændig, idet han i Ejendommen Sdr. Boulevard 182 paabegyndte Slagtning.

I 1891 lod Frederiksen opføre den Ejendom, hvori Forretningen endnu har til Huse, og i 1896, da det offentlige Slagtehus toges i Brug, henflyttede Frederiksen sin Slagtning hertil og slagtede her i ca. 30 Aar, da flyttede han sine Teltpæle til det nyopførte Slagtehus paa Rugaardsvej, og her er Frederiksen dets ældste Slagtermester i Arbejde.

Frederiksen køber Kvæg paa Markedet til sine Sønner og lader dem slagte det. Der er 2 Sønner, der følger Faderen i hans Haandværk.

I en 4-aarig Periode har Frederiksen forhen siddet i Laugets Bestyrelse, er for Tiden Næstformand og Medstifter af Slagternes Assurancekasse og har været Kasserer i Laugets Begravelseskasse.

JENS FREDERIKSEN, Odense

Et Navn, som i mange Aar har haft en særdeles god Klang indenfor Slagterstanden, er Jens Frederiksen, der er født i Odense den 11. September 1868.

Omkring 1885 nedsatte Frederiksen sig som selvstændig Mester og stod paa Torvet 2 Gange om Ugen. De andre Dage besøgte han Omegnen med Trækvogn, hvorfra han solgte Kød til Beboerne.

I 1906 startede Frederiksen i Kompagni med afdøde Slagtermester Steffen Olsen „Kødbørsen“ paa Albanitorv 9, og samtidig paabegyndtes Eksport i stor Stil med Kreaturer i slagtet og levende Tilstand til København og Ruhrdistriktet. I 1914 overgik denne Virksomhed til Brdr. Frederiksen og Steffen Olsen, der i Fællesskab drev en betydelig Eksport til Sverige, Tyskland, Østrig og Schweiz, endvidere dreves en stor gros Handel med Kød og Flæsk. I 1917 afgik Carl Frederiksen ved Døden, og i Stedet optoges som Medindehaver Slagtermester Frederik Warnke. I 1921 af-

Jens Frederiksen

gik Steffen Olsen ved Døden, og nu, da Eksporten i Efterkrigsaaarene faktisk helt ophørte, ophævedes Firmaet samtidig.

Jens Frederiksen begyndte derefter en en gros Forretning for egen Regning, og denne Forretning har han nu sammen med Svigersønnen, Karl K. Pedersen, i de forløbne Aar arbejdet op til at være en af Øens betydeligste med Kunder overalt paa Fyen.

Karl K. Pedersen er født i Odense den 7. Februar 1905. Oprindeligt er Pedersen ikke uddannet ved Handelen, men da han havde Interesse for Slagterstanden, og hans Svigerfader drev en af de mest omfattende en gros Forretninger indenfor Standen, kom han ret hurtigt over i den nuværende Branche, som han nu gik op i med hele sin Energi og Dygtighed.

Karl K. Pedersen erhvervede Borgerskab den 2. Maj 1930, og hans Indsats i sin Svigerfaders Forretning, som han nu er Medindehaver af, har ikke været af nogen ringe Betydning.

Karl K. Pedersen er Bestyrelsesmedlem i Odense Slagterlaug, Formand for Tarmforeningen og i Laugets Skoleudvalg.

Siden Begyndelsen af Aaret 1934 har Karl K. Pedersen faktisk ledet den omfattende Forretning, da Jens Frederiksen midlertidigt har maattet trække sig tilbage fra den daglige Ledelse paa Grund af Sygdom.

Kontoret forestaas af Slagtermester L. Thrane, der er født i Odense den 20. Juli 1873. Thrane lærte Faget hos sin afdøde Fader, Jacob Juhl Thrane og erhvervede i Aaret 1892 Svendebrev. Efter i Aaret 1899 at have løst Borgerskab, handlede Thrane i nogle Aar som selvstændig, men ved Carl Frederiksens Sygdom i Aaret 1915 rykkede Thrane ind paa Kontoret, hvor han siden har været og ledet det daglige Arbejde.

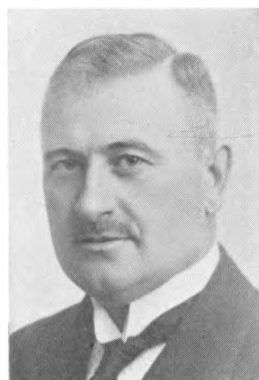
JULIUS GJERDRUM, Odense

Jul. Gjerdrum er født i Odense den 12. Oktober 1882. Hos A. J. Gjerdrum har han lært Faget, og i 1900, den 19. April, erhvervede han Svendebrev. Efter at have opholdt sig i et Aars Tid i Tyskland arbejdede Gjerdrum dels hos sin Fader og dels hos Chr. Nielsen, Nygade, København. Omkring 1907 løstes Borgerskab, og Gjerdrum begyndte derefter selvstændig Forretning.

Gjerdrum driver nærmest en gros Handel med Kreaturer, som opkøbes paa Landets forskellige Markeder. Forhen opkøbtes ikke saa faa Kreaturer til Eksport, nu derimod er Forretningen udelukkende baseret paa det hjemlige Marked.

Jul. Gjerdrum er Bestyrelsesmedlem i Odense Slagterlaug, Bestyrelsesmedlem i Hudesalgforeningen og sidder endvidere i det offentlige Slagtehus' Repræsentantskab.

CHR. HANSEN, Odense

Chr. Hansen

Et kendt og anset Navn indenfor Lauget og Landets Kreatureksport er Christian Hansen, der er født i Brudager den 3. Marts 1881.

Chr. Hansen har lært Slagterfaget hos A. Reimers i Faaborg, hvor han sattes i Lære i Aaret 1895. I 1899 erhvervede han Svendebrev, hvorefter han arbejdede som Svend forskellige Steder i Landet, bl. a. i Roskilde og Kalundborg samt hos sin Fader, der var Mester i Nyborg.

I Aarenes Løb har Chr. Hansen beklædt ikke saa faa Tillidshverv, som han har røgtet med Dygtighed og Interesse. En Tid sad han i Odense Slagterlaugs Bestyrelse, er Næstformand for Odense offentlige Slagtehus, Formand for Eksportørernes Landsforening, Medlem af Landbrugsministeriets Kød- og Kvægekspertudvalg og Medlem af Bestyrelsen for Odense Kvægtorv.

EMIL HANSEN, Odense

Alle Odenseanere ved, hvem Emil Hansen er. Det er Slagtermesteren par excellence, om man saa kan

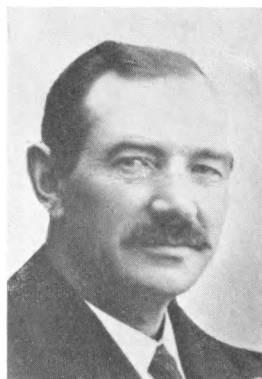

Emil Hansen

er Emil Hansen Ejer af Pølsefabriken „Odin“ paa Rugaardsvej. Denne Fabrik har en overordentlig stor Omsætning.

Emil Hansen er af Fødsel Sjællænder, født den 15. November 1885 i Gryderup. Han er Formand for Bestyrelsen for Odense offentlige Slagtehus, der ogsaa er opført efter store Linier og med smukke og tidsvarende Bygninger. Endvidere er han Oldermænd for Odense Slagterlaug og Medlem af Hovedbestyrelsen for De danske Slagtermestres Landsforening. Med Indsigt og Klogskab leder han saavel sin Forretning som de Tillidshverv, hans Kolleger med Tryghed har lagt paa hans Skuldre.

HANS HENNINGSEN, Odense

Hans Henningsen

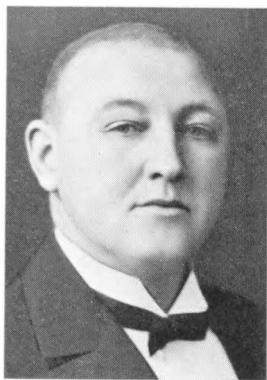
Hans Henningsen er født i Fredericia den 3. Juli 1869. Efter sin Konfirmation sattes han i Slagterlære hos Slagtermester Chr. Hansen, Odense, hvor han lærte, indtil han i 1888 modtog Svendebrev. I et Par Aar arbejdede han nu som Svend, dels i Odense og dels i Fredericia. I en Alder af kun 20 Aar nedsatte han sig derefter som selvstændig og drev som saadan Forretning i Odense og Hjallesø indtil Aaret 1927, da han an-

sattes paa det offentlige Slagtehus i Odense. Det bør endvidere bemærkes, at Henningsen fik Mesterbrev i Aaret 1894.

For Standen har Henningsen altid haft stor Interesse og har i mange Aar virket til dens Gavn. Henningsen har forhen siddet i Odense Slagterlaugs Bestyrelse og en Tid været Slagterlaugets Sygekasses Formand.

M. HYLDEKJÆR, Odense

M. Hyldekjær, der er født i Odense den 17. Januar 1890, er uddannet hos Slagtermester Urban Johansen, Odense, og arbejdede her ogsaa som Svend, indtil han i Aaret 1920 etablerede sig som selvstændig. — Fra 1910—1922 drev Hyldekjær hovedsagelig Handel med

M. Hyldekjær

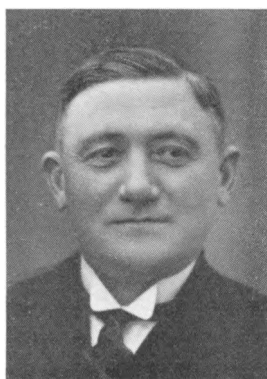
Kreaturer, men sidstnævnte Aar aabnede han sin nuværende Forretning, Sdr. Boulevard 258.

Det var under ret beskedne Forhold, Hyldekjær etablerede sig, men ved et ihærdigt og maalbevidst Arbejde er det lykkedes ham at oparbejde sig en god og solid Forretning, der er i stadig Fremgang. Forretningen, der har til Huse i egen Ejendom, er moderne indrettet og installeret med alle nødvendige Maskiner samt Køleanlæg.

blev købt brugt, og som Jensen brugte til at sælge sine Varer fra. I 1892 flyttedes Forretningen til den noget mere centralt beliggende Tværgade og 5 Aar senere til H. C. Andersensgade 43, hvor han samtidig købte Ejendommen. Jensen oparbejdede her i Aarenes Løb en god og fast Kundekreds.

I 1927 overdrog han Forretningen til sin Søn, Hjalmar Jensen, og flyttede selv til sin Villa Prøjservej 3, hvor han nu nyder et velfortjent Otium. A. Jensen har aldrig deltaget meget i det offentlige Liv, men har arbejdet for sin Forretning, sit Hjem og sine Børn, hvoraf 2 Sønner, Hjalmar og Emanuel Jensen, begge driver Slagterforretning i Odense.

VALDEMAR JENSEN, Odense

Valdemar Jensen

Valdemar Jensen hører til den Generation, der bar Truget paa Nakken og som 1 Gang om Ugen handlede paa Torvet og ellers foretog den dengang lovlige „Husering“.

Valdemar Jensen er født i Skamby den 14. December 1881. Han udstod sin Læretid hos Faderen, Slagtermester Lars Peter Jensen, Vestergade 97, Odense. I 1899 fik han Svendebrev, og i 1909 løste han Borgerskab som Slagtermester. —

Allerede i 1905 begyndte Jensen som selvstændig og handlede paa Torvet, samtidig med at han drev Husering. Han cyklede selv rundt paa Landet paa Opkøb hos Landboerne. I 1912 forandredes dette, idet Jensen begyndte sine Indkøb paa Markederne og afsatte det købte i slagtet Tilstand en gros til Byens Butiksslagtere, og paa den Maade driver Jensen fremdeles sin Forretning.

I Aaret 1934 har Jensen fejret sit 25 Aars Forretningsjubilæum, og det kan i denne Forbindelse nævnes, at en af Jensens Svende, Edvard Petersen, samtidig har været ansat hos ham i 15 Aar.

A. J. JENSEN, Odense

A. J. Jensen

Et af Odense Slagterlaugs ældste Medlemmer er A. J. Jensen, som nu bor Prøjservej 3. Jensen, der er født den 22. Juli 1856 i Svendborg, begyndte sin Læretid dér i 1870, og i Odense fortsattes Læretiden, til han i 1874 blev udlært og fik sit Svendebrev.

Efter at have arbejdet som Svend i nogle Aar begyndte Jensen i 1887 egen Forretning paa Sdr. Boulevard i det gamle Hedehus, hvor nu Bondestuen ligger. Begyndelsen var saare beskedne. Noget af det vigtigste Inventar var den Trækvogn, der vist endda

blev købt brugt, og som Jensen brugte til at sælge sine Varer fra. I 1892 flyttedes Forretningen til den noget mere centralt beliggende Tværgade og 5 Aar senere til H. C. Andersensgade 43, hvor han samtidig købte Ejendommen. Jensen oparbejdede her i Aarenes Løb en god og fast Kundekreds.

VILHELM JENSEN, Odense

Vilhelm Jensen

Vilhelm Jensen er født i Keldernæs paa Lolland den 15. November 1872. I Rødby lærte han Faget fra 1890—1894 og arbejdede derefter som Svend, indtil han i Aaret 1901 nedsatte sig som selvstændig i Odense.

Begyndelsen, der var ret beskedne, blev gjort i lejede Lokaler i Overgade 35, hvilken Ejendom Jensen købte i 1911.

Forretningen, der ved Starten nærmest var et Udsalg af Hestekød, er i Aarenes Løb vokset betydeligt, og Jensen driver nu en ret omfattende en gros Handel. Endvidere har han i de sidste Aar eksporteret ikke saa faa levende Heste til Udlandet, hvor bl. a. Frankrig, Holland og Belgien er Hovedaftagere.

I det offentlige Liv har Jensen ikke haft Interesse for at deltage, men har i Stedet helt helliget sig den Forretning, han selv ved sin Dygtighed og Energi har oparbejdet, og som er i en god og stadig Fremgang.

MARIUS LANGE, Ejby pr. Odense

Den Forretning, Marius Lange er Indehaver af, er grundlagt af Faderen, Slagtermester Carl Chr. Lange, omkring Aarene 1855—1860. C. C. Lange drev dengang Forretningen som Torvehandel og med Opkøb af Kreaturer og Salg af Kød til Landboerne.

Den nuværende Indehaver, Marius Lange, der er født i Odense den 26. Juli 1889, overtog Faderens Forretning, da han afgik ved Døden i Aaret 1925, og M. Lange driver den fortsat paa samme Maade som Faderen og i dennes gode Fodspor.

Marius Lange har udstaaet sin Læretid hos sin Fader. Han fik udstedt Svendebrev i Foraaret 1910 og løste Borgerskab den 28. August 1918.

CARL LARSEN, Odense

Carl Larsen er født den 19. Oktober 1876 i Odense, hvor han hos sin Fader, den kendte Odense-Slagter-

Carl Larsen

mester Vilh. Larsen, udstod sin Læretid. I 1894 fik han Svendebrev og arbejdede derefter i 5 Aar som Svend i Odense, hvorefter han paa laant Borgerskab begyndte som selvstændig.

I 1901 løste Larsen selv Borgerskab, og Forretningen blev da hovedsagelig baseret paa Torve- og Landhandel, idet han de 2 Dage om Ugen stod paa Torvet i Odense og de andre Dage kørte paa Landet og solgte saavel en gros som

en detail. Carl Larsens Hustru har været ham en trofast og dygtig Hjælp i Forretningen, i samfulde 13 Aar har hun staaet paa Torvet og solgt Varerne i Mandens Bod. Det er en meget gammel og kendt Slagterslægt, Carl Larsen stammer fra. Carl Larsens Bedstefader drev i sin Tid en omfattende Forretning i Nørregade i Odense i samme Ejendom, hvor nu Slagtermester Chr. Gjerdrum har Forretning, og to af Carl Larsens Sønner fortsætter i Faget — den ene som selvstændig, den anden i Faderens Forretning.

I 20 Aar har Larsen været Revisor i Slagtermesternes Assuranceforening, og endvidere er han Fanebærer i Odense Slagterlaug.

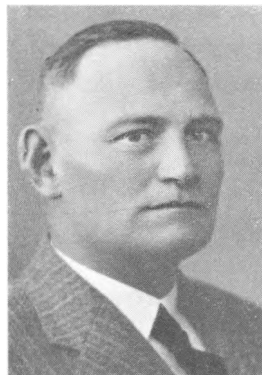
SOPHUS LARSEN & SØN, Odense

Sophus Larsen og Søns Navn er kendt ikke alene i Odense, men langt ud over Landets Grænser.

Sophus Larsen er født i Rudkøbing den 26. September 1869 og hører saaledes til den gode, gamle Genera-

Sophus Larsen

Vilh. Larsen

tion af Slagtere, som begyndte deres Forretning med Trækvogn og Husering.

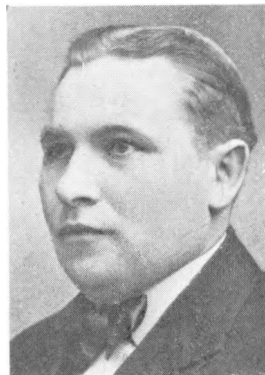
Sophus Larsen erhvervede Svendebrev i Aaret 1888 og løste Borgerbrev i 1894 i en Alder af kun 25 Aar. Forinden havde Larsen dog et Aars Tid allerede drevet Handel paa Torvet i Odense. Aar for Aar arbejdede Larsen sig nu fremad. Kundekredsen forøgedes stadigt, og da Forholdene efterhaanden krævede Udvidelse, etablerede han sig i Aaret 1917 paa Vesterbro 90, hvor han samtidig købte Ejendommen, som indrettedes til Forretningens specielle Brug.

I Aaret 1921 optoges Sønnen Vilhelm Larsen som Forretningens Medindehaver, og samtidig omforandredes Navnet til Sophus Larsen & Søn. Der oprettedes

desuden 2 Udsalg i henholdsvis Albanigade 35 og Skibhusvej 127. I Aaret 1930 startedes en Konserverfabrik, som fik Navnet „Molendo“. Denne Gren af Virksomheden har ligeledes Lokaler Vesterbro 90. I Oktober 1933 købtes Ejendommen Skibhusvej 72 b, og her indrettedes Lokaler beregnet for Lager af alle Arter Konserver fra Fabriken „Molendo“, som iøvrigt har en Del af Landets Grossister som Aftagere og endvidere har Eksport til England, Hollandske Kolonier, Afrika og flere andre Lande.

Sophus Larsen kan derfor med Stolthed betragte sit Værk, som han indtil 1921 og derefter i Forening med sin Søn ved Dygtighed, Energi og Fremsynethed har oparbejdet. — Vilhelm Larsen er født i Odense den 29. Januar 1894. Han har faaet sin første Uddannelse hos Faderen, indtil han i 1910 rejste til Udlandet (Sydamerika og U. S. A.). I 1914 vendte han tilbage til Odense og aftjente sin Værnepligt. Siden 1917 har han været sammen med Faderen og ledet saavel Butiken som Konserverfabriken „Molendo“.

EINER MADSEN, Odense

Einer Madsen

Einer Madsen er nu den tredie Generation inden for Slægten, der arbejder i Slagterhaandværket. Madsens Bedstefader er den bekendte Hestslagter Morten Frederiksen og hans Fader den ikke mindre kendte Hestslagter Jacob Madsen.

Einer Madsen er født i Odense d. 26. Marts 1885. Sin Læretid udstod han hos Chr. Schrøder jun. og fik udstedt Svendebrev i Aaret 1905. Efter at have

arbejdet som Svend baade i København og Odense, fik han Ansættelse paa Odense Pølsefabrik, senere hos E. Wiingaard o. a. I 1910 løste han Borgerskab og nedsatte sig som selvstændig, idet han som Tidens andre Slagtere de 2 Gange om Ugen stod paa Odense Torv og de andre Dage rejste paa Landet paa Køb og Salg. Endvidere rejste Madsen til de forskellige Markeder og opkøbte Kreaturer, dels til eget Slagteri, dels til ældre Kolleger.

JOHS. BECHER NIELSEN, Odense

Johs. Becher Nielsen

Johs. Becher Nielsen er født i Odense den 20. November 1895. Sit Fag lærte Nielsen i Aarene 1909—1913 og erhvervede Svendebrev sidstnævnte Aar. Som Svend arbejdede Nielsen i Odense, indtil han i 1918 etablerede sig som selvstændig.

J. B. Nielsens Forretning, der drives fra det ny Slagtehus, Ruggaardsvej, Odense, er udelukkende baseret paa en gros Handel.

J. Becher Nielsen har ikke deltaget i det offentlige Liv, men viet hele sin Interesse og Arbejdsevne til sin Forretning.

VIGGO HERMAN OLDENBORG, Odense

Viggo Herman Oldenburg

Viggo Herman Oldenburg er født i Odense den 12. Juni 1903. I Aarene 1919—1923 lærte Oldenburg Faget hos afdøde Slagtermester Chr. Hansen, og efter Læretidens Udløb arbejdede han som Svend, indtil han i 1931 etablerede sig som selvstændig.

Viggo Oldenburg hører til de yngste Mestre i Odense, men da Forretningens Trivsel i de faa Aar, der er forløbet siden Starten, stadig har været tilfredsstillende, er der al Grund til at vente, at den i Fremtiden stadig vil blomstre.

GEORG PEDERSEN, Odense

Georg Pedersen, der hører til de yngre Mestre indenfor Lauget, er født i Odense den 19. September 1900. Sin Uddannelse i Faget erhvervede han i Odense, hvor han i 1918 udførte Svendestykke og fik udstedt Svendebrev. Som Svend arbejdede han hos sin Fader, Slagtermester P. Pedersen, hvis Forretning han i de senere Aar bestyrede, indtil han i Aaret 1930 overtog Forretningen i Kongensgade 39. I 1933 henflyttedes til Sct. Jørgensgade 131, hvor der raades over en fuldt moderne Butik, udstyret med alle de Maskiner, som en tidssvarende Forretning kræver.

VALDEMAR PAULSEN, Odense

Valdemar Paulsen

Valdemar Paulsen, der er født i Odense den 9. September 1889, er udlært hos Slagtermester Konrad Nielsen. I 1907 fik han Svendebrev og i 1912 Børgerkab, og samtidig nedsatte han sig som selvstændig i Sadolinsgade 29. I 1915 flyttedes Forretningen til hans nyopførte Ejendom Sadolinsgade 31.

Valdemar Paulsen har aldrig interesseret sig for det offentlige Liv, men har udelukkende helliget sig sin Forretning, som han med Dygtighed og Interesse i Aarenes Løb stadig har arbejdet frem.

CARL PETERSEN, Odense

Carl Petersen, Bestyrelsesmedlem og Bisidder i Odense Slagterlaug, er født den 12. September 1876 i

Odense. Carl Petersen udstod sin Læretid hos daværende Mester Christoffer Rasmussen, St. Jørgens Forstad, Odense. — Han fik Svendebrev i Aaret 1895 og begyndte som selvstændig i 1901. Fra 1901—1917 drev Petersen hovedsagelig Torvehandel, men fra sidstnævnte Aar og til 1927 drev Petersen Butikshandel i Overgade i Odense, og siden har han nærmest drevet Kreaturhandel og en gros Handel.

Carl Petersen har ofret megen Tid og Interesse for Slagterstanden, altid har han været en hjælpsom Kollega, og med hele sin Færd vil han kun Stændens og Laugets Vel.

Mange Tillidshverv har Carl Petersen i Aarenes Løb røgtet med Interesse. Siden 1910 har han, bortset fra nogle Aar, siddet i Laugets Bestyrelse. Han er Formand paa 20. Aar for Slagternes Assurancekasse og Bestyrelsesmedlem og Medstifter af det offentlige Slagtehus.

VILHELM PEDERSEN, Odense

Vilhelm Pedersen

Paa Tarupvej 2 i Tarup driver Vilhelm Pedersen sin Forretning, der netop i Aar kunde fejre sin 25 Aars Bestaaen.

Vilhelm Pedersen er født i Hesselager den 9. December 1883. Hos den kendte Odensemester Fr. Frederiksen har han udstaaet sin Læretid, og i April 1901 fik han udstedt Svendebrev. I 8 Aar arbejdede Pedersen nu som Svend, dels hos Chr. Hansen og dels hos Jul. Pedersen, begge i Odense.

Den 4. Februar 1909 nedsatte Pedersen sig som selvstændig. Til en Begyndelse drev han Forretningen som Opkøb og Salg, senere som en gros Handel paa Landet. Nu driver Pedersen ogsaa Butikshandel, idet han i sin Ejendom paa Tarupvej har ladet indrette Butik, som er forsynet med alle tidssvarende Maskiner o. lign., og der er i Forretningen Beskæftigelse til en Svend og en Ekspeditrice foruden Pedersen selv.

HOLGER PETERSEN, DALUM

Et af Laugets Bestyrelsesmedlemmer er Holger Petersen, der er født i Odense den 5. November 1875. — Holger Petersen er uddannet hos Chr. Hansen, Odense, og fik udstedt Svendebrev den 21. September 1894 og Mesterbrev den 15. Februar 1899.

Som selvstændig etablerede Petersen sig sidstnævnte Aar, og nedsatte sig dengang i Dalum, hvorfra han nu driver sin Forretning.

To Gange om Ugen har Petersen i alle de forløbne Aar haft sin Bod paa Odense Torv og Ugens andre Dage benyttes til Handel paa Landet, hvor Petersen i Aarenes Løb har erhvervet sig en god og solid Kunderkreds.

Holger Petersen er som ovenfor nævnt Bestyrelsesmedlem i Odense Slagterlaug, og har forhen siddet i Landsforeningens Odense Afdelings Bestyrelse.

JENS PETERSEN, Odense

Jens Petersen

I 36 Aar har Jens Petersen drevet selvstændig Forretning i Odense. Jens Petersen er født den 25. September 1877 i Odense, hvor han hos Slagtermester Frederiksen, Sdr. Boulevard, har udstaaet sin Læretid, ligesom han har erhvervet saavel Svendebrev som Mesterbrev.

Jens Petersen har ikke deltaget meget i det offentlige Liv, men udelukkende ofret sin Tid og Interesse for sin Forretning, som i de 36 Aar, den har be-

staaet, gradvis er vokset Aar for Aar.

JULIUS PETERSEN, Odense

Julius Petersen

Julius Petersen, der er født i Odense den 16. August 1861, hører til Laugets gamle og trofaste Garde.

I 1876 kom Petersen i Lære hos daværende Slagtermester Christoffer Rasmussen, og 4 Aar senere, i 1880, erhvervede han Svendebrev. Som Svend arbejdede han derefter i 7 Aar, indtil han den 19. Oktober 1887 løste Mesterbrev. En Tid efter at have faaet Mesterbrev arbejdede han dog hos Slagtermester

Chr. Schrøder, men nedsatte sig kort Tid efter som selvstændig og stod paa Torvet 2 Gange om Ugen.

Julius Petersen er stadig aktiv Mester, dog slagter han ikke mere, men handler udelukkende med Kreaturer.

P. PETERSEN, Odense

P. Petersen

Peter Julius Petersen er født i Odense den 11. Oktober 1874. Han har i sin Fødeby faaet sin Uddannelse i Faget og i 1893 erhvervet Svendebrev.

I 1899 begyndte Petersen som selvstændig, idet han begyndte med Torvehandel og ellers med Trækvogn foretog den dengang lovlige „Husering“, og saaledes fortsatte han med Trækvognen til 1914.

Da Petersen i 1899 startede, havde han Lokaler i Søndergade, hvorfra han drev Forretningen som Hestslagteri. I 1929, da Forretningen efterhaanden havde udviklet sig i gunstig Retning, henflyttedes til den nuværende Beliggenhed paa Nyborg Landevej 93.

POUL PETERSEN, Odense

Poul Petersen

I 1912 nedsatte Poul Petersen sig som selvstændig i Odense. Forinden havde han, der er født i Odense den 29. Marts 1899, faaet en grundig Uddannelse hos sin Broder, Slagtermester Carl Petersen. I 1907, den 16. November, erhvervede Petersen Svendebrev, og arbejdede derefter som Svend i 5 Aar hos sin Broder, indtil han nedsatte sig som selvstændig.

Det var under ret beskedne Forhold Poul Petersen startede

Forretningen, som hovedsagelig blev drevet som Handel med levende og slagtede Kreaturer, som udelukkende solgtes paa Landet. I de senere Aar er Forretningen dog noget forandret, saaledes handles nu ikke udelukkende paa Landet, selv om det væsentligste Salg vel nok ligger her, og den gamle Hestevogn, som benyttedes til Kørslen, er nu erstattet med Automobil. Poul Petersen er Revisor i Slagtermestrenes Tarmseri.

KARL A. POULSEN, Odense

Overalt paa Fyen, ja vel ogsaa i det øvrige Land, er Karl A. Poulsen en Mand, som er kendt og skattet af enhver indenfor Standen.

Karl A. Poulsen er født den 22. Marts 1874 i Randers, hvor han hos daværende Slagtermester Chr. Hansen har udstaaet sin Læretid. I Oktober 1895 fik han Svendebrev og arbejdede derefter i 6 Aar som Svend, hvorefter han den 1. Maj 1901 nedsatte sig som selvstændig i Odense.

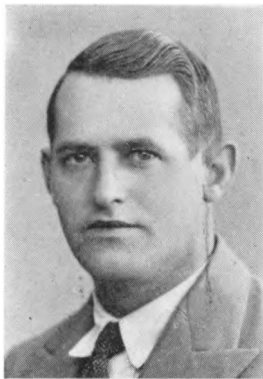
Da Poulsen i 1901 begyndte sin Forretning, havde han intet andet end den Trækvogn, som han havde anskaffet sig og som han brugte til Handelen rundt paa Byens Gader. Efter at have drevet Forretning i 2 Aar paa den Facon, det skal dog nævnes, at han ogsaa stod paa Torvet 2 Gange ugentlig, anskaffede han sig en Hest og Vogn og var saaledes bedre kørende. Som Tiderne skifter, saaledes er det ogsaa gaaet med Poulsens Forretning. Snart her og snart der, en Tid havde han en ret stor Eksport til Tyskland, en anden Tid rejste han rundt paa Jyllands Markeder paa Køb og Salg, men er det end gaaet op eller ned for Karl Poulsen, var han altid en lige velset Gæst, hvor han kom frem, og som ovenfor nævnt er han kendt og afholdt af alle indenfor Standen, som altid vil være glad for at hilse paa den glade Karl Poulsen.

Karl Poulsen er Bestyrelsesmedlem i Odense Slagterlaug. Forhen har han været i mange forskellige Bestyrelser, og altid har han dygtigt og samvittighedsfuldt røgtet de Tillidshverv, man har overdraget ham.

JOHANNES RASMUSSEN, Odense

Til en af Standens unge og driftige Mestre hører Johs. Rasmussen, som er født i Tommerup den 21.

September 1897. — Hos Slagtermester Chr. Thrane i Fangel udstod Rasmussen sin Læretid, og i Foraaret 1916 bestod han Svendeprøve og fik udstedt Svendebrev. I 13 Aar arbejdede han nu som Svend dels i Odense, dels i Sønderborg. I Aaret 1927 løste han Borgerskab og nedsatte sig som selvstændig i den Forretning, han endnu er Indehaver af.

Johannes Rasmussen

Forretningen, Rasmussen i 1927 købte, havde forhen været drevet af forskellige Indehavere, af hvilke den sidste havde drevet den i 6 Aar, og hos ham havde Rasmussen ogsaa arbejdet som Svend.

I de forløbne Aar, der er gaaet siden Rasmussen blev selvstændig, har han været i Stand til at oparbejde Forretningen ganske betydelig, ligesom han har ladet den modernisere og forsynes med alle tidssvarende Maskiner, Kølerum og Tilbehør. — Endvidere har han knyttet en første Klasses Pølsefabrik til Forretningen.

Johs. Rasmussen er i Odense Slagtermesterforenings Bestyrelse som Kasserer.

WILHELM RHEINLÆNDER, Odense

Wilhelm Rheinländer

Wilhelm Rheinländer er født i København d. 29. Marts 1887. I Aarene 1901—1905 lærte han Faget i Odense hos Slagtermester Emil Wiingaard. Svendebrev fik han udstedt sidstnævnte Aar og arbejdede derefter i 6 Aar som Svend, dels i Odense, dels i København. Mesterbrev fik Rheinländer i Aaret 1913.

Da Rheinländer i 1911 nedsatte sig som selvstændig, etablerede han sig i Lokalerne i Frederiksgade 17. Foruden Butikshandel omfattede Forretningen Fabrikation af almindelige Butikspølser.

I 1927 købte Rheinländer Forretningen i Overgade 22, som tidligere havde været drevet af Slagtermester Fr. Warnke. Disse 2 Forretninger drives stadig af Rheinländer, som i dem begge har installeret alt moderne Inventar, Maskiner og Køleanlæg, og der haves i begge Forretninger et Personale paa 9 Personer.

FR. SCHRØDER, Tarup

Navnet Schrøder har i de sidste 70 Aar haft en endog særdeles god Klang inden for Odense Slagterstand, som Slægten i de sidste Generationer har repræsenteret smukt.

Fr. Schrøder, der er født i Odense den 19. Februar 1872, lærte Slagterhaandværket hos sin afdøde Fader, Slagtermester Chr. Schrøder, der paa det Tidspunkt

drev en ret omfattende en gros Forretning. — I 1890 fik Fr. Schrøder Svendebrev og rejste kort Tid efter til Amerika, hvor han i Philadelphia fra 1891—1893 arbejdede ved Faget. — Efter Hjemkomsten til Odense blev Schrøder ansat i Faderens Forretning, som han i Aaret 1900 selv overtog. I Aarene 1910—1919 var Schrøder ansat som Mester paa Odense Slagtehus, sidstnævnte Aar købte han imidlertid egen Ejendom, Nørrebro 83, og aabnede her selvstændig Forretning, som han drev til Aaret 1929. Han blev derefter Klerk ved Havnen for Chr. Christensen, Nørregade 81, men i 1932 gik Schrøder over

Fr. Schrøder

til Slagtermestrenes Assurancekasse, som han nu er Forretningsfører for.

Som Slægten i Generationer har været Slagtermestre, saaledes fortsætter den stadig, en Søn af Fr. Schrøder er selvstændig Mester i Australien.

Standen og Odense Slagterlaug har Schrøder omfattet med stor Interesse, og han arbejder stadig kun med dens gode Trivsel for Øje. En Tid har Schrøder siddet i Laugsbestyrelsen, og siden 1922 har Schrøder været Laugets Revisor.

MARIUS STOLZENBACH, Odense

Marius Stolzenbach

Marius Phillip Stolzenbach har nu i over 30 Aar drevet selvstændig Forretning. — Marius Stolzenbach er født i Odense den 18. Juli 1883. Sin Læretid udstod han i Aarene 1897—1901 og nedsatte sig som selvstændig i Aaret 1903.

Stolzenbachs Forretning var fra Starten og er stadig baseret paa en gros Handel, idet han berejser de forskellige fynske og jyske Markeder for Opkøb af Kreaturer.

En Tid havde Stolzenbach en ret omfattende Eksport af saavel levende som slagtede Dyr til Tyskland. Denne Eksport er imidlertid paa Grund af Tidernes Ugunst standset.

M. Stolzenbach er Bestyrelsesmedlem i Slagtermestrenes Tarmsalg.

CARL WIINGAARD, Odense

Carl Wiingaard, Medlem af Odense Slagterlaugs Bestyrelsen, hvilket han iøvrigt har været i 30 Aar, er født d. 29. Januar 1870 i Odense. Hos daværende Slagtermester Andreas Andersen i Middelfart fik han sin Uddannelse i Faget og i 1888 erhvervede han Svendebrev. I 1895 fik Wiingaard Mesterbrev og nedsatte sig samtidig som selvstændig Mester i Odense. I 20 Aar

drev Wiingaard nu sin Forretning efter den Tids Mønster, med Stade paa Torvet de 2 Dage om Ugen og elers „Husering“ med Trækvogn, senere Hestevogn. I 1915 etablerede Wiingaard sig i Overgade 43, hvor han lod indrette Butik, hvorfra han nu handlede og drev sin Forretning. Efter at have drevet den her i 14 Aar solgte han den og fik i Stedet en Stilling ved Odense offentlige Slagtehus, hvor han endnu er beskæftiget.

Navnet Wiingaard har i de sidste 100 Aar været af stor Betydning for Slagterstanden, som i disse Aar altid har haft en Wiingaard blandt de udøvende Mestre.

Nu, da Wiingaard har forladt Slagternes aktive Rækker, kan han med Stoltthed se tilbage til de Aar, hvor han sammen med hin Tids Kolleger var med til at opbygge og værne det gamle Laug, som i de Tider laa meget i Dvale.

FRIEDRICH WARNKE, Odense

Friedrich Warnke

Da Friederich Warnke i 1900 kom til Danmark for at blive Forretningsfører for det landskendte Tarmfirma Schaub & Co., havde han i Tyskland, hvor han havde sit Hjemsted, faaet en god og alsidig Uddannelse i sit Fag.

Fr. Warnke er født i Teterow den 5. Juni 1873. I sin Fødeby fik han sin første Uddannelse. Senere fortsatte han i Mecklenburg-Schwerin, indtil han i 1890 erhvervede Svendebrev.

Som Svend arbejdede han derefter i Osnabrück, Hamburg og Bremerhaven, indtil han som ovenfor nævnt i 1900 kom til Danmark. Siden 1927 har Warnke været Forretningsfører for Slagternes Tarmrenserier og har været Medlem af Slagterlaugets Bestyrelse.

FRU KRISTINE WOHLLEBEN, Odense

I 1899 grundlagde afdøde Chr. Wohlleben, Allégade 46, en Slagterforretning, som i 1908 henslyttedes til egen Ejendom i samme Gade Nr. 72. Ejendommen blev samtidig aldeles ombygget til Forretningens specielle Brug og endvidere indrettedes Pølsemageri paa almindelige Butikspølser.

Afd. Chr. Wohlleben

Fru Kristine Wohlleben

Som Følge af en Blodforgiftning afgik Chr. Wohlleben ved Døden i en Alder af 50 Aar, og Forretningen fortsattes da af Enken, den nuværende Indehaver, Fru Kristine Wohlleben.

Chr. Wohlleben var født i Odense den 19. Juli 1875. Sin Uddannelse havde han faaet hos daværende Slagtermester Chr. Gjerdrum, hos hvem han efter Læreliden arbejdede 1 Aar som Svend. Efter at have arbejdet baade i Faaborg og i Odense etablerede han sig som selvstændig i 1899. Chr. Wohlleben havde en Tid været Medlem af Laugets Bestyrelse og dets Næstformand, endvidere var han Medstifter af Alderdomshjemmets Fond.

Enkefru Kristine Wohlleben, der er født i Jenslev den 21. Februar 1875, driver fortsat den gamle Forretning, der dog er noget mindre end i Chr. Wohllebens Tid.